แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) และแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม
สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๖๓

แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕
(ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)
และแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

คณะที่ปรึกษา

ดร.รวีวรรณ ภูริเดช	เลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
ดร.พิรุณ สัยยะสิทธิ์พานิช	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายประเสริฐ ศิรินภาพร	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
นายมนต์สังข์ ภู่ศิริวัฒน์	รองเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บรรณาธิการ

นายอิศรพันธ์ กาญจนเรขา	ผู้อำนวยการกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม

ผู้เรียบเรียง

นางรพีพร ขันโอฬาร	ผู้อำนวยการกลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม
นางมนต์ธิมา ใหม่พรม	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ
นางสาววริศพรรณ์ หวานสนิท	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน
นางสาวอัญชุลี ยศกำธร	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

ออกแบบ

กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม

จำนวนหน้า ๑๔๗ หน้า

พิมพ์เมื่อ กันยายน ๒๕๖๓

จัดพิมพ์โดย

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ชั้น ๑๖
อาคารทิปโก้ ๒ เลขที่ ๑๑๘/๑ ถนนพระรามที่ ๖ แขวงพญาไท เขตพญาไท
กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๙๘ **โทรสาร** ๐ ๒๒๖๕ ๖๕๘๘

เว็บไซต์ www.envfund.onep.go.th **เฟซบุ๊ก** www.facebook.com/envfund.onep/

สงวนลิขสิทธิ์ตาม พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗
โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สารบัญ

	หน้า
บทที่ ๑ บทนำ	**๑**
๑.๑ หลักการและเหตุ	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์	๓
๑.๓ แนวคิดและหลักการ	๓
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง	**๕**
๒.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ	๕
๒.๒ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๑
๒.๓ ทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง	๑๔
๒.๔ ทิศทางนโยบายและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุน	๓๕
๒.๕ ผลการวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๔๕
บทที่ ๓ สถานะการเงินและแนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	**๔๘**
๓.๑ สถานะเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	๔๘
๓.๒ การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓	๔๘
๓.๓ แนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๕๕
๓.๔ แนวโน้มทิศทางการจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	๕๘
บทที่ ๔ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และประเด็นยุทธศาสตร์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม	**๖๑**
๔.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT ANALYSIS)	๖๑
๔.๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของกองทุนสิ่งแวดล้อม	๖๖
๔.๓ การประเมินผลแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ระยะครึ่งแผนปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒)	๗๓
บทที่ ๕ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ ยุทธศาสตร์กองทุนสิ่งแวดล้อม	**๘๐**
๕.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์	๘๐
๕.๒ กลยุทธ์แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	๘๑
บทที่ ๖ ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในระดับต่างๆ ที่สำคัญ	**๙๑**
บทที่ ๗ แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	**๑๐๙**
๗.๑ แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕	๑๐๙
๗.๒ สถานการณ์การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑๑๐
บทที่ ๘ การขับเคลื่อนแผนแม่บท แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	**๑๑๒**
บทที่ ๙ การติดตามและประเมินผล	**๑๑๕**
๙.๑ แนวทางดำเนินการ	๑๑๕
๙.๒ กลไกดำเนินการ	๑๑๕
ภาคผนวก แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)	

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๑ ความเชื่อมโยงของแผนและนโยบายต่างๆ กับประเด็นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๓๐

ตารางที่ ๒ สรุปสถานะโครงการตามประเภทการสนับสนุน ๕๒

ตารางที่ ๓ ข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (ในระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒) ๗๕

ตารางที่ ๔ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและสอดคล้องของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อมกับโยบายและยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่สำคัญ ๙๒

ตารางที่ ๕ แสดงแผนและผลการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมจำแนกตามประเภทเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓ ๑๑๐

สารบัญรูปภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑ แผนผังความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับต่างๆ ๒

ภาพที่ ๒ อนาคตการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ๒๖

ภาพที่ ๓ แผนผังเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) ๒๘

ภาพที่ ๔ แผนที่ยุทธศาสตร์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๔๔

ภาพที่ ๕ การจัดสรรเงินและจำนวนโครงการที่กองทุนสิ่งแวดล้อมสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓ ๔๙

ภาพที่ ๖ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓ ๕๑

ภาพที่ ๗ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตราที่ให้การสนับสนุนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓ ๕๒

ภาพที่ ๘ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเงินกู้ และเงินอุดหนุน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓ ๕๓

ภาพที่ ๙ สถานะการเงินสุทธิ ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓ ๕๘

บทที่ ๑
บทนำ

๑.๑ หลักการและเหตุผล

แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม ถูกจัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกองทุนฯ ขององค์กรระดับบริหาร และระดับปฏิบัติของกองทุน ให้สามารถขับเคลื่อนกลยุทธ์การบริหารจัดการกองทุนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน และนำไปสู่การจัดทำและพัฒนากลยุทธ์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดในการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร ให้สอดคล้องและตอบสนองต่อกรอบนโยบายการบริหารจัดการของคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถสนองตอบต่อเจตนารมณ์ของการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ตลอดจนนำมาประกอบการจัดทำงบประมาณ หรือประมาณการรายรับ-รายจ่ายประจำปี และการบริหารเงินกองทุนฯ ในภาพรวมอีกด้วย

กองทุนสิ่งแวดล้อม ดำเนินการตามหลักเกณฑ์ของบันทึกข้อตกลงการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียน ประจำปีบัญชี ๒๕๖๓ ซึ่งกำหนดให้ทุนหมุนเวียนต้องมีการทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาว (๓ - ๕ ปี) ที่ต้องมีรายละเอียดที่ครบถ้วนตามที่กำหนดในบันทึกข้อตกลง รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มียุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระยะที่ ๑ และมีแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับ ๒ ส่วนแผนระดับ ๓ เป็นแผนปฏิบัติการของกระทรวง ทบวง /กรม ต่างๆ และขยายระยะเวลาของแผนออกไปจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เนื่องจากแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมขยายระยะเวลาออกไปจนถึง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ดังนั้น จึงเห็นควรเปลี่ยนชื่อและขยายเวลาแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ เป็น แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕) (สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)

การทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวฉบับนี้ ยังคงให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องนโยบาย แผน และยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง เช่น ยุทธศาสตร์ชาติ (๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) นโยบายของรัฐบาล แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ รวมถึงผลการวิเคราะห์จากรายงานการประเมินผลแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (ระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒) มาใช้ในการทบทวนวิสัยทัศน์ เป้าหมาย กลยุทธ์ และมาตรการ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนแม่บทในระยะครึ่งแผน กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาการบริหารงานด้านต่างๆ ได้แก่ ด้านโครงสร้างองค์กร ด้านแหล่งรายได้ของกองทุนและการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุน ทั้งนี้ เพื่อให้แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาองค์กรไปสู่ความสำเร็จอย่างมี

ทิศทาง เป็นระบบ และสามารถรองรับสถานการณ์การบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงได้อย่างทันต่อสถานการณ์

ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับต่างๆ

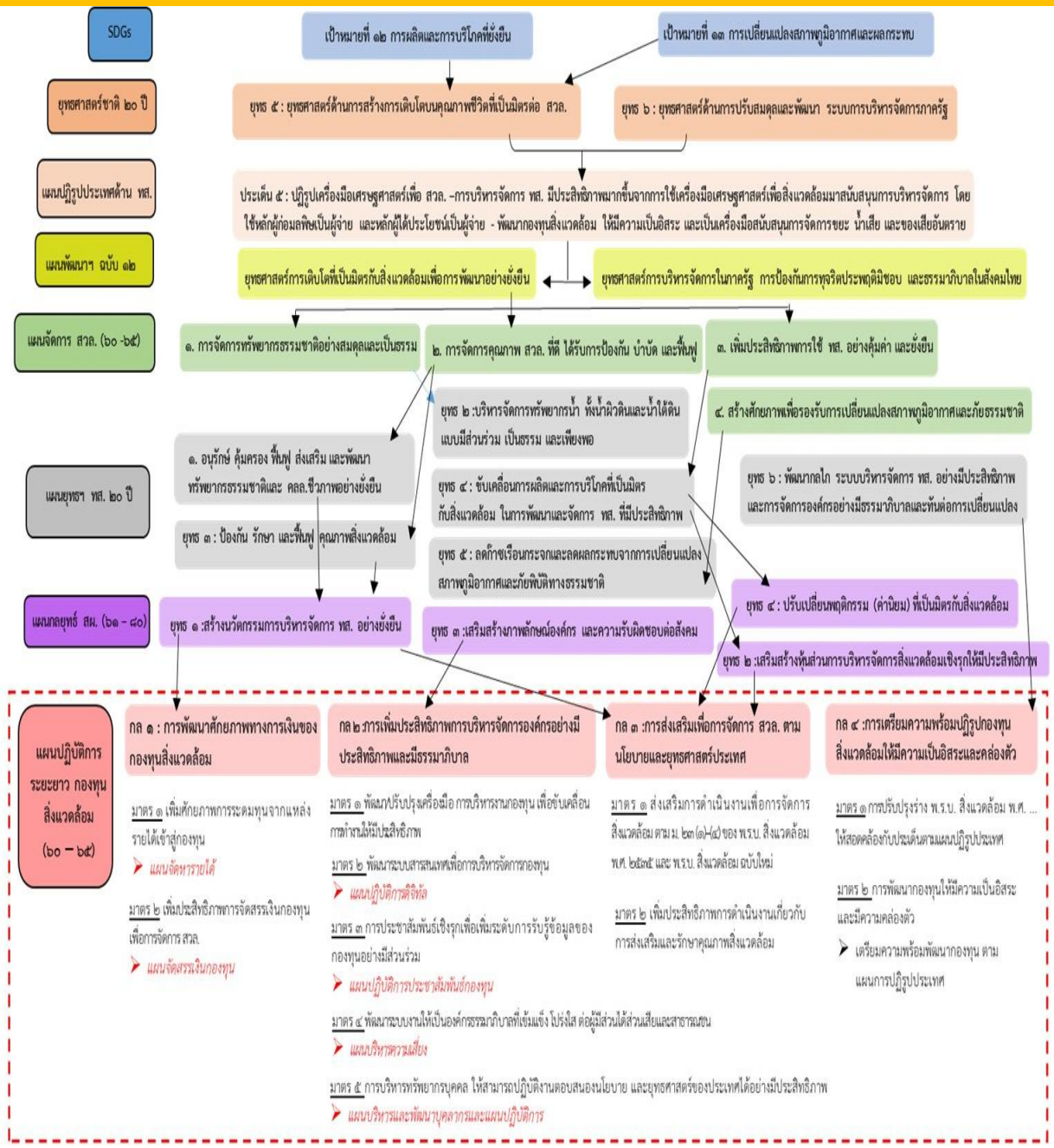

ภาพที่ ๑ แผนผังความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนระดับต่างๆ

๑.๒ วัตถุประสงค์

๑) เพื่อทบทวนกรอบทิศทาง เป้าหมาย และกลยุทธ์ในแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อมของประเทศ และเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการกองทุนตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒) เพื่อให้ คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้มีกรอบทิศทาง เป้าหมาย กลยุทธ์ แนวทางการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม และพัฒนาการให้บริการแก่ผู้รับบริการทุกภาคส่วน ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๑.๓ แนวคิดและหลักการ

แนวคิดและหลักการแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีกรอบแนวทางในการดำเนินงานให้สามารถบรรลุวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และผลสัมฤทธิ์ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในทุกระดับ รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม

โดยที่ แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) มีกลยุทธ์ ๔ ด้าน คือ ๑. ด้านการพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒. ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล เน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ ๓. ด้านการส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ เน้นการสนับสนุนทางการเงินให้แก่โครงการ/กิจกรรมที่มีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นประเด็นปัญหาสำคัญและเป็นวาระเร่งด่วน และ ๔. ด้านการเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความอิสระ และคล่องตัว

ทั้งนี้ ในการกำหนดแนวทางการดำเนินการของกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕ ปีข้างหน้านั้น ต้องคำนึงถึงประเด็นปฏิรูปประเทศ ที่ต้องการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นอิสระ มีความคล่องตัวในการดำเนินงาน และประเด็นเกี่ยวกับการปรับปรุง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานกฤษฎีกา โดยมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญ ประกอบด้วย

๑) การเพิ่มประสิทธิภาพทุนหมุนเวียน โดยจะต้องมีแนวทางในการจัดหารายได้เข้าสู่กองทุนอย่างต่อเนื่อง ทั้งแหล่งรายได้ตามพระราชบัญญัติฉบับเดิม และพระราชบัญญัติฉบับใหม่ที่อยู่ในระหว่างการเตรียมประกาศใช้

๒) การขจัดปัญหาและข้อจำกัดในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งการสนับสนุนประเภทโครงการเงินกู้ และโครงการเงินอุดหนุน โดยคำนึงถึงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินกู้และเงินอุดหนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามเป้าหมายของแผนจัดสรรในแต่ละปี

๓) การเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับโครงสร้างการบริหารงานกองทุน ตามประเด็นปฏิรูปประเทศและร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่มีบทบาทภารกิจเพิ่มมากขึ้น

๔) การเตรียมความพร้อมด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ที่มีลักษณะงานที่เพิ่มขึ้น เช่น การเก็บรักษาเงินและทรัพย์สิน การเงินการบัญชี การตรวจสอบภายใน การปรับปรุง/ เพิ่มเติมกฎระเบียบ และการประยุกต์สร้างนวัตกรรมที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลภาครัฐ และปรับเข้าสู่ระบบสมัยใหม่ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องใช้ความรู้ความสามารถเฉพาะทางในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่เพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพทรัพยากรบุคคล และการเพิ่มอัตรากำลังของกองทุนสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ยังคงให้ความสำคัญในการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งปัจจัยภายในและภายนอกใน ๓ ประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย ความยืดหยุ่นในการจัดสรรเงินกองทุนเชิงยุทธศาสตร์ที่ตอบสนองปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญเร่งด่วนของประเทศ การบริหารด้านการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีเสถียรภาพและมั่นคง และการพัฒนากระบวนการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความคล่องตัว และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำแนวคิดดำเนินการบริหารกองทุน และการให้บริการผู้ขอรับการสนับสนุนจากกองทุน ตาม “The IPG Handbook on Environmental Funds”[1] ที่จัดทำโดย Inter-Agency Planning Group on Environmental Funds ที่มีเป้าหมายในการบริหารจัดการกองทุนที่มีประสิทธิภาพ และให้ความสำคัญกับ ความยั่งยืนในการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถสนับสนุนการป้องกันและแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในระยะยาว เพื่อให้มีแนวทางในการบริหารแหล่งเงินทุนที่หลากหลาย ยืดหยุ่น และ สอดคล้องตามสถานการณ์ มีความโปร่งใสในการดำเนินงาน และมีเครือข่ายความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการดำเนินงานของกองทุน นอกจากนี้ การจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔) ยังคงนำหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) หลักการผู้ได้รับประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary Pays Principle: BPP) และหลักการผู้ได้ประโยชน์จากระบบนิเวศเป็นผู้จ่าย (Payment for Ecosystem Services: PES) มาใช้กำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง

แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์สถานการณ์และทิศทางนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย ข้อมูลสถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ข้อมูลด้านทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ทิศทางนโยบายและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุน และนโยบายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการทำงานของกองทุนเพื่อให้เป็นข้อมูลที่ทันต่อสถานการณ์ของประเทศในปัจจุบัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

๒.๑ สถานการณ์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ

๒.๑.๑ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมรายสาขา

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (๒๕๖๒) รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ พบว่า สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่*ดีขึ้น* ได้แก่ **ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน** พบว่า พื้นที่เพาะปลูกเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น **ทรัพยากรแร่** พบว่า การผลิตและการใช้แร่ลดลง *พลังงาน* พบว่า การใช้พลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น **ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า** พบว่า พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น และมีจำนวนจุดความร้อนสะสมลดลง **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** พบว่า ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมงเพิ่มขึ้น พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น และแนวปะการังมีความสมบูรณ์เพิ่มขึ้น **ความหลากหลายทางชีวภาพ** พบว่า พื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้น **สิ่งแวดล้อมชุมชน** พบว่า พื้นที่สีเขียวต่อคนในกรุงเทพมหานครเพิ่มขึ้น และจำนวนชุมชนแออัดในกรุงเทพมหานครลดลง **สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม** พบว่า สถานภาพแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ (น้ำตก ภูเขา ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณวรรณา และถ้ำ) ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดี ส่วน**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ** พบว่า ปริมาณก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานลดลง สำหรับสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมที่*น่าเป็นห่วง* ได้แก่ **พลังงาน** พบว่า การนำเข้าพลังงานและการใช้พลังงานเพิ่มขึ้น **ทรัพยากรน้ำ** พบว่า ปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลางลดลง **ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง** พบว่า มีขยะพลาสติกในขยะทะเล **สถานการณ์มลพิษ** พบว่า คุณภาพอากาศเกินมาตรฐานในพื้นที่เมืองใหญ่ที่มีการจราจรหนาแน่นและเขตอุตสาหกรรม ปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น และปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ สถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อมในแต่ละรายสาขามีการเปลี่ยนแปลง ดังต่อไปนี้

(๑) ทรัพยากรดินและการใช้ที่ดิน ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ดินที่มีปัญหาที่เกิดตามสภาพธรรมชาติมีเนื้อที่ร้อยละ ๑๘.๗๒ ของเนื้อที่ประเทศ ได้รับการปรับปรุงและฟื้นฟูให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมเพิ่มขึ้น และปัญหาที่เกิดจากการใช้ประโยชน์ที่ดินทางการเกษตรมีการนำเข้าปุ๋ยเคมีและวัตถุอันตรายทางการเกษตร เช่น สารกำจัดวัชพืช สารกำจัดแมลง สารป้องกันและกำจัดโรคพืช เป็นต้น ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๐

สำหรับการใช้ที่ดิน ส่วนใหญ่ถูกนำไปใช้เป็นพื้นที่เกษตรกรรมมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๕๕.๗๓ ของเนื้อที่ประเทศ และเมื่อเทียบกับช่วง พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙ พบว่า ประเภทการใช้ที่ดินที่มีการเปลี่ยนแปลงเนื้อที่เพิ่มขึ้น ได้แก่ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างและพื้นที่เกษตรกรรม อย่างไรก็ตาม รัฐบาลได้มีการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำการเกษตรอินทรีย์ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงมีพื้นที่เพาะปลูกเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐

(๒) ทรัพยากรแร่ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ การผลิต การใช้ และการส่งออกแร่ มีมูลค่าลดลง เมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยแร่ที่มีมูลค่าการผลิตและการใช้สูงที่สุด คือ หินปูน และแร่ที่มีมูลค่าการส่งออกสูงที่สุด คือ โลหะดีบุก และแร่ยิปซัม ในขณะที่ การนำเข้าแร่ มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยแร่ที่มีมูลค่าการนำเข้าสูงที่สุด คือ ถ่านหินประเภทเชื้อเพลิงแข็ง และถ่านหินบิทูมินัส นอกจากนี้ ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ (ณ เดือนมิถุนายน ๒๕๖๒) จำนวนประทานบัตรเหมืองแร่ดำเนินการในประเทศไทย มีจำนวน ๑,๑๒๙ แปลง โดยเป็นสัมปทานในพื้นที่ภาคกลางมากที่สุด

(๓) พลังงาน การผลิตพลังงานใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ เนื่องจากลดการผลิตก๊าซธรรมชาติ เช่นเดียวกับลิกไนต์ และไม่มีแหล่งสัมปทานใหม่เพิ่มเติม จึงยังคงมีการนำเข้าพลังงานจากต่างประเทศเพิ่มขึ้นเพื่อให้เพียงพอกับความต้องการใช้ ซึ่งการนำเข้าพลังงานส่วนใหญ่คือ น้ำมันดิบ และมีการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นเช่นกัน โดยเป็นการใช้น้ำมันสำเร็จรูปมากที่สุด ทั้งนี้ การใช้พลังงานส่งผลให้เกิดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยเฉพาะการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์เพิ่มขึ้น ร้อยละ ๐.๘๐ จาก พ.ศ. ๒๕๖๐ อย่างไรก็ตาม ในภาคการผลิตไฟฟ้ามีการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ลดลง ส่วนหนึ่งเนื่องจากปริมาณการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนเข้าระบบมีปริมาณเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๘.๔๗ นอกจากนี้ ประเทศไทยมีประสิทธิภาพการใช้พลังงานดีขึ้น และมีการใช้พลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

(๔) ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ประเทศไทยมีพื้นที่ป่าไม้ ๑๐๒.๔๙ ล้านไร่ หรือร้อยละ ๓๑.๖๘ ของพื้นที่ประเทศ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ และมีจำนวนคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับป่าไม้ลดลง เนื่องจากมีการบูรณาการร่วมกันกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และมีการปราบปรามอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง รวมทั้ง พื้นที่ป่าถูกไฟไหม้และมีจำนวนจุดความร้อนสะสมลดลง นอกจากนี้ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๓-๒๕๖๒ มีการจัดตั้งป่าชุมชนอย่างต่อเนื่อง มีพื้นที่ป่ารวม ๗,๔๐๔,๒๘๔ ไร่ ๖๖ ตารางวา โดยภาคเหนือมีพื้นที่ป่าชุมชนมากที่สุด

สำหรับสถานการณ์สัตว์ป่า พบว่า มีจำนวนสัตว์ป่าทั้งหมด ๑,๙๙๐ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๓๔๓ ชนิด นก ๑,๐๖๒ ชนิด สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ๑๗๒ ชนิด และสัตว์เลื้อยคลาน ๔๑๓ ชนิด รวมทั้งประชากรช้างป่า ๓,๑๒๖-๓,๓๔๑ ตัว โดยใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีคดีเกี่ยวกับการกระทำผิดกฎหมายในการค้าสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม มีการปล่อยสัตว์ป่าคืนสู่ป่า ๓๖ ชนิด ๓,๑๙๔ ตัว เพื่อเพิ่มประชากรสัตว์ป่าและช่วยรักษาระบบนิเวศให้เกิดความยั่งยืน โดยสัตว์ป่าที่สำคัญและเป็นที่น่าสนใจระดับนานาชาติ เช่น ช้างป่า เสือโคร่ง และเสือดาว เป็นต้น

(๕) ทรัพยากรน้ำ ใน พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ พบว่า ปริมาณน้ำท่าในประเทศไทย ทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ มีปริมาณเฉลี่ยทั้งปี ค่อนข้างคงที่เมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐ สำหรับปริมาณน้ำในอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่และขนาดกลาง ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ พบว่า มีปริมาณน้ำลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๑ และเมื่อพิจารณาความต้องการใช้น้ำ ใน พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่า การเกษตรมีความต้องการใช้น้ำมากที่สุด รองลงมา คือ การรักษาระบบนิเวศ การอุปโภคหรือบริโภค และ

อุตสาหกรรม ตามลำดับ ส่วนการใช้น้ำบาดาลสำหรับบ่อเอกชนที่มาขออนุญาตใช้ พบว่า ภาคธุรกิจมีปริมาณการใช้น้ำบาดาลมากที่สุด รองลงมา คือ การเกษตร และการอุปโภคหรือบริโภค ตามลำดับ

(๖) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรประมง เพิ่มขึ้น (จาก พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละ ๑๗.๘๙) และใน พ.ศ. ๒๕๖๒ สหภาพยุโรปได้ประกาศปลดสถานะใบเหลืองของภาคประมงไทย เพื่อแสดงการยอมรับต่อความก้าวหน้าของการแก้ไขปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย ขาดการรายงานและไร้การควบคุม (Illegal Unreported and Unregulated Fishing: IUU) ของไทย ภายหลังจากที่ประเทศไทยมีการแก้ไขปัญหาอย่างต่อเนื่อง ส่วนการกัดเซาะชายฝั่งโดยได้รับการดำเนินการแก้ไขแล้ว เป็นระยะทาง ๕๕๘.๗๑ กิโลเมตร จากระยะทางทั้งหมดประมาณ ๗๐๔.๔๔ กิโลเมตร ในส่วนของสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น มีจำนวน ๖๙๒ ตัว เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ จำนวน ๒๗๙ ตัว ส่วนในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ ป่าชายเลนมีพื้นที่คงสภาพ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๕๗ และสามารถดำเนินการยึดคืนพื้นที่ป่าชายเลน ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๑ ถึงเดือนมิถุนายน ๒๕๖๒ ได้จำนวน ๑๒,๕๙๙.๙๗ ไร่ สำหรับแหล่งหญ้าทะเลในน่านน้ำไทย พบว่า พื้นที่แหล่งหญ้าทะเล มีจำนวน ๑๕๙,๘๒๘ ไร่ โดยพบในบริเวณทะเลอันดามันตอนล่างมากที่สุด สำหรับแนวปะการังของประเทศไทย พบว่า มีสถานภาพสมบูรณ์เพิ่มขึ้น ทั้งนี้สถานการณ์ปะการังฟอกขาว ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ พบแนวปะการังส่วนใหญ่อยู่ในระดับปะการังเริ่มฟอกขาว (สีซีด) ทั้งฝั่งทะเลอันดามันและฝั่งอ่าวไทย โดยการฟอกขาวยังถือว่าไม่รุนแรง ส่วนขยะทะเล พบว่า ปริมาณขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดชายฝั่งทะเล มีการกำจัดไม่ถูกต้องมีแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๕๙ แต่ยังคงพบขยะพลาสติกในขยะทะเล

(๗) ความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านพืช พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๕๘ มีชนิดพืชที่ถูกคุกคาม จำนวน ๙๖๔ ชนิด แบ่งเป็นพืชที่อยู่ในสถานภาพมีแนวโน้มใกล้สูญพันธุ์ จำนวน ๗๓๗ ชนิด พืชที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์ จำนวน ๒๐๗ ชนิด และพืชที่อยู่ในสถานภาพใกล้สูญพันธุ์อย่างยิ่ง จำนวน ๒๐ ชนิด และมีชนิดพืชที่สูญพันธุ์ในธรรมชาติ จำนวน ๒ ชนิด คือ ฟ้ามุ่ยน้อย และโสกระย้า ส่วนด้านสัตว์ พบว่า สัตว์มีกระดูกสันหลังที่อยู่ในสถานภาพชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ใน พ.ศ. ๒๕๕๙ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๕๖ จำนวน ๑๔ ชนิด ประกอบด้วย ปลา ๖ ชนิด สัตว์เลี้ยงลูกด้วยนม ๕ ชนิด และนก ๓ ชนิด และ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ พบชนิดพันธุ์ต่างถิ่นที่ควรป้องกัน ควบคุม กำจัดของประเทศไทย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๕๒ นอกจากนี้ จากข้อมูลกรมพัฒนาที่ดิน พบว่า ในช่วง พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๑ มีพื้นที่ชุ่มน้ำเพิ่มขึ้นจากช่วง พ.ศ. ๒๕๕๘-๒๕๕๙

(๘) มลพิษ ด้าน*คุณภาพอากาศ* ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๐ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๑๐ ไมครอน มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศค่อนข้างคงตัว และยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศเพิ่มขึ้น แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน มีค่าเกินมาตรฐานในพื้นที่เมืองใหญ่ที่มีการจราจรหนาแน่น และเขตอุตสาหกรรม สำหรับสถานการณ์หมอกควันและจุดความร้อนสะสม ในพื้นที่ ๙ จังหวัดภาคเหนือ พบว่า จำนวนวันที่ปริมาณฝุ่นละอองเกินค่ามาตรฐานลดลง เช่นเดียวกับจุดความร้อนสะสมที่ลดลง

ด้าน*ระดับเสียง* พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ระดับเสียงบริเวณพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไปในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล รวมทั้งบริเวณพื้นที่ต่างจังหวัด มีระดับเสียงเฉลี่ย เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ปัญหาหลักยังคงเป็นปัญหามลพิษทางเสียงริมเส้นทางจราจรในเขตกรุงเทพมหานครปริมณฑล และจังหวัดสระบุรี

ด้าน*คุณภาพน้ำผิวดิน* พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดี เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมลดลง โดยไม่มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากและเสื่อมโทรมมาก ทั้งนี้ แหล่งน้ำภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีคุณภาพน้ำดีกว่าภาคอื่น ๆ ส่วนคุณภาพน้ำที่เสื่อมโทรมที่สุด อยู่ในพื้นที่ภาคกลาง อย่างไรก็ตาม แหล่งน้ำที่มีคุณภาพน้ำดีที่สุด ๕ อันดับแรก ได้แก่ แม่น้ำตาปีตอนบน แควน้อย อูน สงคราม และชี

ด้าน*คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง* พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ อยู่ในเกณฑ์พอใช้ถึงดีมาก ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีแหล่งน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ได้แก่ เกาะม้า จังหวัดสุราษฎร์ธานี และทะเลแหวก จังหวัดกระบี่ และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ได้แก่ บริเวณหน้าโรงงานฟอกย้อม กม. ๓๕ ปากแม่น้ำเจ้าพระยา จังหวัดสมุทรปราการ และปากแม่น้ำท่าจีน จังหวัดสมุทรสาคร

ด้าน*คุณภาพน้ำบาดาล* พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยทั่วไปยังคงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ใช้บริโภคได้ แต่บางพื้นที่มีปริมาณธาตุเหล็กและแมงกานีสในปริมาณสูง และมีการปนเปื้อนสารมลพิษที่ยังมีการติดตามและเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบาดาล

ด้านสำหรับ*ขยะมูลฝอย* พบว่า ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปริมาณ*ขยะมูลฝอย* เกิดขึ้นทั่วประเทศ ประมาณ ๒๗.๙๓ ล้านตัน เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยมีอัตราการเกิดขยะมูลฝอย ประมาณ ๑.๑๕ กิโลกรัมต่อคนต่อวัน แต่มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม มีปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดอย่างไม่ถูกต้องเพิ่มขึ้น ในส่วนของขยะพลาสติก พบว่า เกิดขยะในชุมชนประมาณ ๒.๐ ล้านตัน สามารถนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิลประมาณ ๐.๕ ล้านตัน และยังคงมีขยะพลาสติกปะปนและตกค้างอยู่ในทะเล ส่วน*ของเสียอันตราย* พบว่า ของเสียอันตรายชุมชนมีประมาณ ๖๓๘,๐๐๐ ตัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ ที่มีประมาณ ๖๑๘,๗๐๐ ตัน ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ ร้อยละ ๖๕ ในขณะที่ กากของเสียอุตสาหกรรมที่เข้าสู่ระบบการจัดการลดลง สำหรับ*มูลฝอยติดเชื้อ* มีปริมาณลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ และในส่วนของ*สารอันตราย* เมื่อเทียบกับ พ.ศ. ๒๕๖๐ พบว่าใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีการนำเข้าสารอันตรายทางการเกษตรลดลง ในขณะที่มีการนำเข้าสารอันตรายภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการออกประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อจำกัดการใช้สารเคมี ๓ ชนิด ได้แก่ ไกลโฟเซต คลอร์ไพริฟอส และพาราควอต

(๙) สิ่งแวดล้อมชุมชน ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ กรุงเทพมหานครมีจำนวนชุมชนแออัดลดลง ในขณะที่มีพื้นที่สีเขียวในรูปแบบสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น โดยคิดเป็นสัดส่วนพื้นที่สีเขียวต่อประชากร ๖.๗๐ ตารางเมตรต่อคน แต่ยังคงต่ำกว่ามาตรฐานองค์การอนามัยโลกที่กำหนดไว้ ๙.๐๐ ตารางเมตรต่อคน

(๑๐) สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ พบว่า แหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ประเภทภูเขา น้ำตก ธรณีสัณฐานและภูมิลักษณวรรณา และถ้ำ ส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์การรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติอันควรอนุรักษ์ในระดับดี

ส่วนสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ ได้มีการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าแล้ว ๓๑ เมือง และมีเป้าหมายที่จะดำเนินการประกาศเขตพื้นที่เมืองเก่าเพิ่มเติม จำนวน ๕ เมือง นอกจากนี้ จากข้อมูลกรมศิลปากร ได้มีการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน จำนวน ๒,๐๙๓ แห่ง โดยมีการกำหนดขอบเขตที่ดินขึ้นทะเบียนโบราณสถานแล้ว ๑,๔๒๒ แห่ง และยังไม่กำหนดขอบเขตอีก จำนวน ๖๗๑ แห่ง

ส่วนแหล่งมรดกโลก ใน พ.ศ. ๒๕๖๒ คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้นำเสนอเมืองโบราณศรีเทพ และกลุ่มเทวสถานปราสาทพนมรุ้ง ปราสาทเมืองต่ำ และปราสาทปลายบัด เพื่อบรรจุในบัญชีรายชื่อเบื้องต้น (Tentative List) ของศูนย์มรดกโลก

(๑๑) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พบว่า ปริมาณฝนเฉลี่ยสูงกว่าค่าปกติประมาณ ร้อยละ ๕.๐ ส่วนอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี และระดับน้ำทะเลมีค่าเท่ากันกับ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปีเท่ากับ ๒๗.๕ องศาเซลเซียส และในส่วนของระดับน้ำทะเล ค่าเฉลี่ยระดับน้ำทะเลที่ตรวจวัด ณ สถานีเกาะหลัก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สูงกว่าระดับทะเลปานกลาง ๐.๑๖ เมตร และ ณ สถานีเกาะตะเภาน้อย จังหวัดภูเก็ต ต่ำกว่าระดับทะเลปานกลาง ๐.๑๐ เมตร นอกจากนี้ ใน พ.ศ. ๒๕๕๙ ประเทศไทยสามารถลดก๊าซเรือนกระจกในภาคพลังงานได้ เท่ากับ ๔๕.๖๘ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ซึ่งลดลงได้มากกว่าปี พ.ศ. ๒๕๕๘ จำนวน ๕.๕๔ ล้านตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า

ในส่วนของสถานการณ์ด้านภัยพิบัติจากธรรมชาติ ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ลดลงจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ โดยเกิดเหตุการณ์ดินไหลมากที่สุด นอกจากนี้ ยังเกิดพายุในประเทศไทย จำนวน ๓ ลูก ได้แก่ พายุโซนร้อนเซินติญ เบบินคา และปาบึก

๒.๑.๒ ประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

ประเด็นสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๔ ประเด็น ได้แก่ ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{2.5}$) ขยะพลาสติก ขยะอิเล็กทรอนิกส์ และการกัดเซาะชายฝั่ง ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเป็นที่สนใจของประชาชน สรุปได้ดังนี้

(๑) ฝุ่นละอองขนาดไม่เกิด ๒.๕ ไมครอน ($PM_{2.5}$) ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ ปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ของประเทศไทย มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ แต่ยังคงต่ำกว่าค่ามาตรฐาน ในขณะที่พื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ และช่วงเดือนธันวาคม ๒๕๖๑-มกราคม ๒๕๖๒ มีปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกินค่ามาตรฐาน โดยเฉพาะบริเวณที่มีการจราจรหนาแน่น โดยเกิดจากแหล่งกำเนิดโดยตรงจากยานพาหนะ ภาคอุตสาหกรรม และการเผาวัสดุชีวมวลทางการเกษตรในที่โล่งแจ้ง และการรวมตัวกันของฝุ่นละอองขนาดเล็กจนมีขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพ และส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของประชาชนในพื้นที่ โดยจะ

มีความรุนแรงมากขึ้นสำหรับผู้ป่วยที่เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด โรคเยื่อบุตาอักเสบ และโรคผิวหนัง อีกทั้งยังเป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมขนส่ง และส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว โดยภาครัฐได้กำหนดให้การแก้ไขปัญหามลภาวะด้านฝุ่นละอองเป็นวาระแห่งชาติ แบ่งเป็นระยะเร่งด่วน ระยะกลาง และระยะยาว ซึ่งมีการกำหนดกลไกการแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง โดยสั่งการตามกฎหมายที่มีอยู่ เพื่อจัดการปัญหาปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกินเกณฑ์มาตรฐานที่เกิดขึ้น จนกว่าสถานการณ์จะกลับเข้าสู่ภาวะปกติ และให้จัดทำแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่ ติดตามและรายงานผลการดำเนินงาน โดยติดตามตรวจสอบและเฝ้าระวังสถานการณ์ ติดตามเฝ้าระวังผลกระทบด้านสุขภาพอนามัยและการเจ็บป่วย ปฏิบัติการทำฝนหลวง และการห้ามเผาในที่โล่ง ตลอดจนมาตรการฉีดพ่นละอองน้ำบนอาคารสูงและพื้นที่ริมถนนเพื่อดักจับฝุ่นละอองและลดผลกระทบต่อประชาชน

(๒) ขยะพลาสติก ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีจำนวน ๒๗.๙๓ ล้านตัน พบพลาสติกในขยะชุมชนประมาณ ๒.๐ ล้านตัน สามารถนำเข้าสู่ระบบรีไซเคิลประมาณ ๐.๕ ล้านตัน (ส่วนใหญ่เป็นขวดพลาสติก) ส่วนที่เหลือเป็นขยะพลาสติกประมาณ ๑.๕ ล้านตัน (ส่วนใหญ่เป็นถุงพลาสติก) โดยหลายประเทศกำลังประสบปัญหาขยะพลาสติก เนื่องจากจำนวนประชากร พฤติกรรมการบริโภคของประชาชน การขยายตัวของชุมชนเมืองและธุรกิจท่องเที่ยว รวมทั้งการนำพลาสติกมาใช้เป็นผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อทดแทนวัสดุอื่นมากขึ้น โดยเฉพาะพลาสติกประเภทใช้ครั้งเดียว ซึ่งการทิ้งขยะพลาสติกทำให้เกิดปัญหาการอุดตันตามท่อระบายน้ำในเมือง น้ำท่วมเมื่อฝนตกหนัก และขยะลอยในแม่น้ำ ลำคลอง และทะเล อีกทั้งขยะพลาสติกมากกว่าครึ่งถูกจัดการด้วยกระบวนการที่ไม่ถูกต้องจึงนำมาซึ่งปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยังส่งผลกระทบต่อชีวิตของสัตว์น้ำและสัตว์ทะเล นอกจากนี้ บางส่วนยังตกค้างในห่วงโซ่อาหารและอาจส่งผลต่อคนที่เป็นผู้บริโภค ทั้งนี้ ภาครัฐได้เห็นความสำคัญและตระหนักถึงปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากขยะพลาสติก คณะรัฐมนตรี จึงมีมติเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ รับทราบ (ร่าง) Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๗๓ สำหรับใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศ ซึ่งมีเป้าหมายการลด และเลิกใช้พลาสติกเป้าหมาย ด้วยการใช้วัสดุทดแทนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม จำนวน ๗ ชนิด โดยเลิกใช้ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๒ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมสารอ็อกโซ่ ไมโครบีดส์ และเลิกใช้ภายใน พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๔ ชนิด ได้แก่ ถุงพลาสติกหูหิ้วความหนา น้อยกว่า ๓๖ ไมครอน กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติกแบบบาง และหลอดพลาสติก รวมทั้งมีเป้าหมายนำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐๐ ภายใน พ.ศ. ๒๕๗๐

(๓) ขยะอิเล็กทรอนิกส์ ปริมาณของเสียอันตรายจากชุมชนที่เกิดขึ้น ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีประมาณ ๖๓๘,๐๐๐ ตัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละ ๓.๒ โดยของเสียอันตรายร้อยละ ๖๕ เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และร้อยละ ๓๕ เป็นของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี และกระป๋องสเปรย์ เป็นต้น โดยขยะอิเล็กทรอนิกส์จัดเป็นวัตถุอันตราย เนื่องจากชิ้นส่วนของขยะอิเล็กทรอนิกส์มีโลหะหนักเป็นส่วนประกอบ หากได้รับการจัดการไม่เหมาะสมและเกิดการรั่วไหลปนเปื้อนสู่สิ่งแวดล้อม ทางดิน น้ำ หรืออากาศ และเข้าสู่ระบบห่วงโซ่อาหาร ซึ่งจะเป็นอันตราย

ต่อสุขภาพของประชาชน เกิดสารเคมีที่มีพิษตกค้างและสะสมในสิ่งมีชีวิต และเกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ทั้งนี้ นอกจากขยะอิเล็กทรอนิกส์จะมาจากการใช้ในประเทศแล้ว ยังมีการนำเข้ามาจากต่างประเทศด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำร่างพระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. .... เป็นการกำหนดให้ผู้ผลิตมีหน้าที่ความรับผิดชอบในการจัดการซากผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นภายหลังการบริโภค ร่วมถึงได้มีการควบคุมสถานที่คัดแยกซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เปิดดำเนินการอย่างไม่ถูกต้อง และดำเนินงานความร่วมมือตามอนุสัญญาบาเซลว่าด้วยการควบคุมการเคลื่อนย้ายข้ามแดนของของเสียอันตรายและการกำจัด

(๔) การกัดเซาะชายฝั่ง ประเทศไทยมีความยาวชายฝั่ง ใน พ.ศ. ๒๕๖๐ ประมาณ ๓,๑๕๑.๑๓ กิโลเมตร มีพื้นที่ประสบปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง ประมาณ ๗๐๔.๔๔ กิโลเมตร ซึ่งแบ่งออกเป็นพื้นที่กัดเซาะชายฝั่งที่มีการดำเนินการแก้ไขแล้ว ๕๕๘.๗๑ กิโลเมตร และพื้นที่กัดเซาะที่ยังไม่ดำเนินการแก้ไข ๑๔๕.๗๓ กิโลเมตร สาเหตุหลักของการกัดเซาะชายฝั่งเกิดจากปัจจัยทางธรรมชาติและจากการกระทำของมนุษย์ โดยสาเหตุจากธรรมชาติ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศที่แปรปรวน การเกิดคลื่นลมแรงและน้ำทะเลยกตัวสูงขึ้นกว่าระดับปกติและภัยพิบัติรุนแรง และสาเหตุจากการกระทำของมนุษย์ ได้แก่ การสร้างเขื่อนหรือฝายกั้นแม่น้ำ การทำโครงสร้างแบบแข็ง อาทิ กำแพงป้องกันคลื่นริมชายหาด เขื่อนหินทิ้ง การก่อสร้างเขื่อนกันทรายและคลื่น การก่อสร้างท่าเทียบเรือบริเวณชายฝั่ง การขุดทรายในทะเล และการใช้ประโยชน์พื้นที่ชายฝั่งอย่างไม่เหมาะสม ซึ่งก่อให้เกิดความเสียหายต่อทรัพย์สินและที่อยู่อาศัย รวมถึงระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม นำไปสู่ผลกระทบต่อเศรษฐกิจเนื่องจากความสวยงามของทรัพยากรทางทะเลซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวหายไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ แผนหลัก และแผนปฏิบัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งรายพื้นที่ ครอบคลุมชายฝั่งทะเลทั่วประเทศโดยให้ความรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนให้มีการอนุรักษ์ ดูแลตรวจสอบ รวมทั้งเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมชายฝั่ง

๒.๒ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒.๑ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงระยะสั้น พิจารณาจากสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พ.ศ. ๒๕๖๒ และเป็นที่สนใจของประชาชน สามารถสรุปสถานการณ์ที่ควรเร่งแก้ไขปัญหา ดังนี้

(๑) ปัญหาฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน ($PM_{2.5}$) ยังคงเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนในเมืองใหญ่ที่มีการจราจรหนาแน่น พื้นที่ซึ่งมีการเผาวัสดุทางการเกษตรในที่โล่งเป็นบริเวณกว้าง รวมถึงพื้นที่เขตอุตสาหกรรม โดยใน พ.ศ. ๒๕๖๑ และ พ.ศ. ๒๕๖๒ มีสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เกินมาตรฐานในหลายพื้นที่ของกรุงเทพมหานครและปริมณฑล อีกทั้งมีสถานการณ์หมอกควันในพื้นที่ภาคเหนือ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ โดยพบว่า มีสาเหตุหลักเกิดจากการเผาในที่โล่งและไฟไหม้ป่า ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ป่วยที่เป็นโรคระบบทางเดินหายใจ โรคหัวใจ โรคหลอดเลือด โรคเยื่อบุตาอักเสบ และโรคผิวหนัง และยังเป็นอุปสรรคต่อการคมนาคมและขนส่ง ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ และกระทบต่อภาพลักษณ์ของประเทศ

และการท่องเที่ยว ซึ่งแนวทางในการแก้ไขปัญหา จำเป็นต้องกำหนดมาตรการในการแก้ปัญหาที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่และแหล่งกำเนิดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ และควรเข้มงวดต่อการกระทำผิด ส่งเสริมทางเลือกในการเดินทางและเลือกซื้อสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งติดตามสถานการณ์ฝุ่นละอองในพื้นที่ซึ่งไม่มีจุดตรวจวัดคุณภาพอากาศโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศระยะไกล ทั้งนี้ ควรเร่งดำเนินการในพื้นที่ที่เคยประสบปัญหาวิกฤตและพื้นที่ซึ่งมีแหล่งกำเนิดฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ จำนวนมาก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดสมุทรสาคร สระบุรี และเชียงใหม่

(๒) ปัญหาขยะมูลฝอย ใน พ.ศ. ๒๕๖๑ มีปริมาณเพิ่มขึ้นจากปีที่ผ่านมา สาเหตุจากการขยายตัวของเมืองและการท่องเที่ยว ขยะมูลฝอยบางส่วนที่ได้รับการกำจัดอย่างไม่ถูกต้อง อีกทั้งยังมีขยะพลาสติก ตลอดจนยังมีสถานที่กำจัดและสถานีขนถ่ายขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง เช่น การเทกอง เผากลางแจ้ง และใช้เตาเผาขนาดเล็กที่ไม่มีระบบบำบัดมลพิษทางอากาศ ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของประชาชนในบริเวณใกล้เคียง นอกจากนี้ยังมีปัญหาขยะพลาสติกที่มีโอกาสถูกพัดพาลงทะเลและตกค้างในระบบนิเวศ และขยะอินทรีย์จำพวกขยะอาหารที่ถูกทิ้งรวมกับขยะทั่วไป ส่งกลิ่นรบกวน เป็นแหล่งเพาะพันธุ์ของพาหะนำโรค และมีความชื้นสูงไม่เหมาะในการกำจัดด้วยเตาเผา ทั้งนี้ แนวทางในการแก้ไขปัญหา จำเป็นต้องลดขยะมูลฝอยที่ต้นทางอย่างจริงจัง และให้ความสำคัญกับการนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ โดยควรเร่งดำเนินการในพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวและเมืองใหญ่ ซึ่งมีประชากรและกิจกรรมหนาแน่น และมีปริมาณขยะมูลฝอยเกิดขึ้นจำนวนมาก ได้แก่ กรุงเทพมหานคร จังหวัดชลบุรีและเมืองพัทยา และนครราชสีมา

๒.๒.๒ แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในระยะยาว การเปลี่ยนแปลงคุณภาพสิ่งแวดล้อมเกิดจากปัจจัยขับเคลื่อนและแรงกดดันต่าง ๆ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

(๑) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านสังคม การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริโภคและการขยายตัวของชุมชนและเมือง จะส่งผลให้มีการใช้ทรัพยากร น้ำ และพลังงานเพิ่มขึ้น ความต้องการบริโภคที่เพิ่มสูงขึ้นเกิดจากปัจจัยทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ ทำให้การผลิตสินค้าอุปโภคบริโภคและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ บางประการมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม สังคมจะมีความตื่นตัวในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสิ่งแวดล้อมผ่านการสื่อสารออนไลน์ที่รวดเร็วและกว้างขวางและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริโภคให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

(๒) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านเทคโนโลยี ความก้าวหน้าด้านพลังงาน การผลิต และการคมนาคมขนส่ง รวมถึงเทคโนโลยีการจัดการข้อมูลและระบบดิจิทัล จะส่งผลให้เกิดวางแผนและการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง และมีการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีการนำเทคโนโลยีภูมิสารสนเทศมาใช้ในการติดตามและประเมินสถานการณ์มลพิษทางอากาศ จะทำให้เกิดการแก้ไขปัญหาอย่าง รวดเร็ว และทันเหตุการณ์มากขึ้น

(๓) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจ การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ และการขยายตัวของการท่องเที่ยวที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น ส่งผลต่อการเพิ่มกำลังการผลิตในภาคการเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ทำให้เกิดความแออัดของแรงงาน นำไปสู่ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและคุณภาพสิ่งแวดล้อม

นอกจากนี้ ราคาน้ำมันมีโอกาสปรับตัวสูงขึ้นในอนาคต จากภาวะการขาดแคลนน้ำมันและปัญหาระหว่างประเทศของผู้ผลิตน้ำมันส่งออก ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาด้านพลังงานหมุนเวียนเพิ่มขึ้น

(๔) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะทำให้ชนิดพันธุ์ที่มีความอ่อนไหวหรือไม่สามารถปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงและค่อยๆ สูญพันธุ์ไปจากแหล่งธรรมชาติ รวมไปถึงภัยธรรมชาติที่มีความถี่และความรุนแรงมากขึ้นจะสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ จะมีแนวโน้มการแข่งขันของภาคเอกชนเพิ่มขึ้น เนื่องจากทรัพยากรธรรมชาติและพลังงานที่มีอยู่จำกัด จึงมีแนวโน้มในการนำระบบเศรษฐกิจหมุนเวียนมาใช้มากขึ้น

(๕) แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงจากปัจจัยด้านนโยบายของประเทศ ที่มีทิศทางที่สอดคล้องยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐) และแผนแม่บทต่าง ๆ เนื่องจากมีระบบงบประมาณ นโยบายและแผนต่าง ๆ เป็นกลไกสนับสนุนและกำกับการดำเนินงาน ส่วนความร่วมมือระหว่างประเทศจะมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่มีความคาบเกี่ยวระหว่างประเทศ อาทิ ปัญหาขยะทะเล

ขยะทะเล ส่วนใหญ่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยว การทำประมง ภาคอุตสาหกรรม การเดินเรือพาณิชย์ รวมไปถึงขยะที่เกิดจากกิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ และการทิ้งขยะลงทะเลโดยผิดกฎหมาย โดยขยะพลาสติกส่วนใหญ่เป็นของใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ถุงพลาสติก ขวด ภาชนะใส่อาหาร และวัสดุที่ใช้สำหรับบรรจุหีบห่อ รวมทั้งผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม เช่น สายรัด แผ่นพลาสติก เครื่องมือประมง เช่น แห อวน ลอบ เป็นต้น โดยกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (๒๕๖๐) รายงานว่า ประเทศไทยติดอันดับ ๖ ของประเทศที่ปล่อยขยะลงสู่ทะเลมากที่สุดในโลก ซึ่งส่งผลต่อภาพลักษณ์ของประเทศ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เต่าและโลมา กลืนขยะไปถึงร้อยละ ๒ - ๓ บางตัวถูกอวนหรือเชือกรัดกว่าร้อยละ ๒๐ – ๔๐ การพบแพขยะพลาสติกยาวกว่า ๑๐ กิโลเมตร ในทะเลนอกเขตชายฝั่งจังหวัดชุมพร และการตายของวาฬนำร่องที่พบถุงพลาสติกถึง ๘๕ ชิ้นในท้อง อีกทั้งยังมีกรณีเกาะสีชัง ที่เป็นตัวอย่างปัญหาของแหล่งขยะที่มาจากการขนส่งระหว่างประเทศ ซึ่งได้รับความสนใจจากสังคมเป็นอย่างมาก ปัญหาขยะทะเลยังส่งผลต่อสุขภาพอนามัย และอาหาร เนื่องจากจากสารพิษจากพลาสติกสามารถถูกย่อยได้โดยแสงแดด (photodegradation) ทำให้สารเคมีบางชนิดที่เป็นพิษละลายไปในน้ำทะเล เข้าสู่ห่วงโซ่อาหารได้ เมื่อถูกกินโดยสัตว์ รวมถึงนำไปสู่การเกิดปัญหาระหว่างประเทศเรื่องปัญหาขยะข้ามแดน การจัดการขยะทะเลจึงจำเป็นต้องสร้างความตระหนักให้กับประชาชน และการปรับเปลี่ยนมุมมองการแก้ปัญหาขยะใหม่ ทุกภาคส่วนต้องร่วมมือกันในการจัดการปัญหาขยะจากบนบก เพื่อป้องกันไม่ให้ลงสู่ทะเล เริ่มตั้งแต่การจัดการขยะในครัวเรือน การปรับมุมมองเกี่ยวกับขยะจากวัตถุเหลือใช้ให้กลายเป็นวัตถุดิบสำหรับกระบวนการผลิตอื่นๆ และการนำแนวคิดเศรษฐกิจสีน้ำเงิน มาเป็นเครื่องมือประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการป้องกันขยะทะเล เป็นต้น ปัจจุบันปัญหาขยะทะเล ถูกบรรจุอยู่ในเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals – SDGs) เป้าหมายที่ ๑๔ มีเป้าหมายเพื่ออนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทรทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยในเป้าประสงค์ที่ ๑๔.๑ การลดมลพิษทางทะเลรวมถึงขยะทะเล

๒.๓ ทิศทางนโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

๒.๓.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) จัดทำขึ้นเพื่อใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยการถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติจากระดับนโยบายไปสู่ระดับพื้นที่ ในแต่ละช่วงเวลาอย่างต่อเนื่องและมีการบูรณาการ และสร้างความเข้าใจถึงอนาคตของประเทศไทยร่วมกัน และเกิดเป็นการรวมพลังของทุกภาคส่วนในสังคม ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการขับเคลื่อนการพัฒนา การสร้างและการธำรงค์รักษาไว้ซึ่งผลประโยชน์ของชาติ โดยได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” เพื่อนำไปสู่การพัฒนาให้คนไทยมีความสุขและตอบสนองต่อการบรรลุซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติ ในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ระดับสูง เป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว และสร้างความสุขของคนไทย สังคม มีความมั่นคงเสมอภาคและเป็นธรรม ประเทศสามารถแข่งขันได้ในระบบเศรษฐกิจ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ได้น้อมนำศาสตร์ของพระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนโดยยึดหลัก “มีความพอประมาณ มีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน” มาเป็นกรอบแนวคิดควบคู่กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ๑๗ เป้าหมายเพื่อผลักดันกรอบการดำเนินการให้สอดคล้องกับแนวคิด เติบโต สมดุล ยั่งยืน ในประเด็นที่สำคัญ คือ การจัดระบบอนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพ และส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่ยังยืน เพิ่มศักยภาพการแข่งขันตามแนวทางเศรษฐกิจทางทะเล ฟื้นฟูระบบการจัดการทางทะเลและชายฝั่ง การพัฒนาระบบบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพทั้ง ๒๕ ลุ่มน้ำ การจัดการเชิงพลังงานและเชิงเกษตรให้เกิดความคุ้มค่าและมั่นคงยั่งยืน ในมิติของการเข้าถึงได้ของประชาชนทุกระดับ เน้นการปรับระบบการบริหารจัดการอุทกภัยอย่างบูรณาการ การพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคงเกษตรยั่งยืนและอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ร่วมอนุรักษ์พื้นที่มรดกที่เป็นอัตลักษณ์และมีวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน พัฒนาระบบการลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ การร่วมลดปัญหาโลกร้อนและการปรับตัวให้พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและโรคอุบัติจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และให้ความสำคัญต่อการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นแผนแม่บทเพื่อบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติมีทั้งสิ้น ๒๓ ประเด็น ซึ่งจะมีผลผูกพันต่อหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามนั้น รวมทั้งการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณต้องสอดคล้องกับแผนแม่บทซึ่งจะนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนเป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

กองทุนสิ่งแวดล้อมให้ความสำคัญกับการเติบโตอย่างยั่งยืนบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งได้มีการดำเนินงานภายใต้การเติบโตที่เน้นหลักของการใช้ประโยชน์ การอนุรักษ์ รักษา ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ไม่ใช้ทรัพยากรธรรมชาติจนเกินความพอดี ไม่สร้าง

มลภาวะต่อสิ่งแวดล้อมจนเกินความสามารถในการรองรับและเยียวยาของระบบนิเวศ การผลิตและการบริโภคเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติมีความอุดมสมบูรณ์มากขึ้น และสิ่งแวดล้อมมีคุณภาพดีขึ้น ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน และทุกภาคส่วนในสังคม ยึดถือและปฏิบัติตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุล มีเสถียรภาพ และยั่งยืน สอดคล้องกับแผนแม่บทภายใต้ยุทศาสตร์ชาติ ประเด็นที่ ๑๘ การเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย ๕ แผนย่อย ดังนี้

๑. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑.๑ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพในและนอกถิ่นกำเนิด

๑.๒ รักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๑.๓ ส่งเสริมการบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน

๒. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจภาคทะเล โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๒.๑ ปรับปรุง ฟื้นฟู และสร้างใหม่ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด

๒.๒ ฟื้นฟูชายหาดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ชายฝั่งทะเลได้รับการป้องกันและแก้ไขทั้งระบบและมีนโยบายการจัดการชายฝั่งแบบบูรณาการอย่างเป็นองค์รวม

๒.๓ พัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๓. แผนย่อยการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๓.๑ ลดก๊าซเรือนกระจก

๓.๒ มีการปรับตัวเพื่อลดความสูญเสียและเสียหายจากภัยธรรมชาติและ ผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๓.๓ มุ่งเป้าสู่การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของภาครัฐและภาคเอกชน

๔. แผนย่อยการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๔.๑ จัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลและค่ามาตรฐานสากล

๔.๒ สงวนรักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน

๕. แผนย่อยการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ โดยมีแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๕.๑ ส่งเสริมคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดีของคนไทย

๕.๒ พัฒนาเครื่องมือ กลไกและระบบยุติธรรม และระบบประชาธิปไตยสิ่งแวดล้อม

๕.๓ จัดโครงสร้างเชิงสถาบันเพื่อจัดการประเด็นร่วม ด้านการบริหาร จัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ

๕.๔ พัฒนาและดำเนินโครงการที่ยกระดับกระบวนทัศน์ เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

๒.๓.๓ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ได้จัดทำบนพื้นฐานของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) ซึ่งเป็นแผนแม่บทหลักของการพัฒนาประเทศ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” “การพัฒนาที่ยั่งยืน” และ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำและขับเคลื่อนการเจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม

ทั้งนี้ กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องมีการดำเนินงานโดยคำนึงถึงการขับเคลื่อนการทำงานภายใต้ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔) ซึ่งกองทุนสามารถให้การสนับสนุนและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาที่สำคัญที่กำหนดไว้ในแผนดังกล่าวได้ ดังนี้ ๑) การรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ สร้างสมดุลของการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนและเป็นธรรม ๒) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อให้เกิดความมั่นคง สมดุล และยั่งยืน ๓) การแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ๔) การส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ๕) สนับสนุนการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๖) การบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ ๗) การพัฒนาระบบการบริหารจัดการและกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และ ๘) การพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

๒.๓.๔ เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ปี ๒๕๕๙ – ๒๕๗๓ (Sustainable Development Goals: SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน หรือ SDGs เป็นวาระการพัฒนาใหม่ของโลกที่จะเป็นแรงกดดันในห่วงโซ่การผลิตในอนาคตที่มุ่งเน้นความเชื่อมโยงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยมีหลักการ 5Ps ได้แก่ ประชาชน โลก ความมั่งคั่ง สันติภาพ และความเป็นหุ้นส่วน ประกอบด้วยเป้าหมาย ๑๗ ข้อ ได้แก่ ๑) ขจัดความยากจน ๒) ขจัดความอดอยาก ๓) การมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ๔) การศึกษาที่มีคุณภาพ ๕) ความเท่าเทียมทางเพศ ๖) สุขาภิบาลและน้ำสะอาด ๗) การมีพลังงานสะอาดใช้อย่างเพียงพอ ๘) งานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ๙) พัฒนาภาคอุตสาหกรรม นวัตกรรมและโครงสร้างพื้นฐานให้พร้อม ๑๐) ลดความเหลื่อมล้ำ ๑๑) สร้างให้เกิดชุมชนเมืองที่ยั่งยืน ๑๒) การบริโภคและผลิตอย่างมีความรับผิดชอบ ๑๓) การดูแลเรื่องสภาพภูมิอากาศ ๑๔) การดูแลทรัพยากรน้ำ ๑๕) ชีวิตบนพื้นดิน ๑๖) การสร้างความสงบ ความยุติธรรมและสถาบันที่เข้มแข็ง และ ๑๗) ภาคีความร่วมมือเพื่อผลักดันให้ถึงเป้าหมาย ซึ่ง SDGs นับเป็นภูมิทัศน์ใหม่ที่สร้างแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย โดยเป็นแรงกระตุ้นและตัวเร่งในการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และทำให้การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมต่างๆ ตลอดจนการประกอบธุรกิจขององค์กรทั้งภาคเอกชนและภาครัฐต้องปรับตัวเพื่อก้าวไปสู่ความยั่งยืน

๒.๓.๕ แผนการปฏิรูปประเทศ

แผนการปฏิรูปประเทศ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๑ มีวัตถุประสงค์ คือ การปฏิรูปเพื่อให้สังคมและประเทศชาติดีขึ้น โดยที่แผนปฏิรูปประเทศด้านต่างๆ จะเป็นเครื่องมือและกลไกที่เป็นหลักประกันว่ากระบวนการปฏิรูปประเทศจะเกิดความต่อเนื่อง และไม่มีผลกระทบต่อกระบวนการปฏิรูปเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเกิดขึ้นประกอบด้วย ประเด็นการปฏิรูปในด้านต่างๆ ๑๑ ด้าน ได้แก่ ด้านการเมือง การบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สาธารณสุข สื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ สังคม พลังงาน และด้านป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

โดยประเด็นการปฏิรูปประเทศดังกล่าว ที่อาจมีส่วนเกี่ยวข้องกับการบริหารงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งในภาพรวมจะมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ใน ๓ ด้าน คือ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

๑) ทรัพยากรธรรมชาติ ได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน เป็นฐานการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒) สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา อย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพเพื่อลดมลพิษและผลกระทบ ต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ

๓) เกิดความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์ ลดความขัดแย้งของการพัฒนาที่ใช้ฐาน ทรัพยากรธรรมชาติ บรรเทาผลกระทบสิ่งแวดล้อม และลดภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๔) มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรม สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ กฎหมายที่เกี่ยวข้อง และข้อตกลงระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิก โดยยึดถือผลประโยชน์ของประเทศ

๒.๓.๖ นโยบายรัฐบาล

นโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นโยบายข้อที่ ๑๐ “การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืน” ระยะต่อไป การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจำเป็นที่จะต้องมุ่งเน้นให้เกิดความสมดุลระหว่างการใช้ทรัพยากรเพื่อการพัฒนาประเทศ และการปกป้อง อนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ ส่งเสริมการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ แหล่งน้ำชุมชน และทะเล โดยเชื่อมโยงกับแผนบริหารจัดการน้ำ ๒๐ ปีของประเทศ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยใช้ประโยชน์ทรัพยากรแร่อย่างเหมาะสม สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและปลอดฝุ่นละอองขนาดไม่เกิน ๒.๕ ไมครอน แก้ไข

ปัญหาการจัดการขยะและของเสียอย่างเป็นระบบ โดยพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในระยะยาว และจะต้องคำนึงถึงผลกระทบด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นประเด็นที่ประเทศไทยทั่วโลกต้องมุ่งมั่นดำเนินการ เพื่อลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการพัฒนา (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี, ๒๕๖๒)

๒.๓.๗ นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙

จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการภายใต้กรอบแนวคิดการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้วางแนวทางการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล เพื่อปรับกระบวนทัศน์ใหม่เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อย่างเข้มข้นและจริงจัง และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมบนฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีประสิทธิภาพ เน้นปฏิสัมพันธ์ของแรงขับเคลื่อน (Drivers) ผลกระทบ (Impacts) แรงกดดันจากทั้งมนุษย์และธรรมชาติ (Pressures) รวมทั้งการตอบสนองหรือการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมต่างๆ (Responses) ที่เชื่อมโยงตั้งแต่ระดับโลก ภูมิภาค และประเทศไทย มุ่งเน้นให้เกิดการเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงและยั่งยืนในระยะ ๒๐ ปีข้างหน้า

คณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เห็นชอบกับนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเสนอและได้ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑ แจ้งการใช้นโยบายและแผนดังกล่าว เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศอย่างบูรณาการ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี และแผนการปฏิรูปประเทศ โดยสาระสำคัญของนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ มีเป้าหมายรวม ๓ เป้าหมาย ได้แก่

๑) ประเทศไทยมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างบูรณาการบนพื้นฐานของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมสามารถส่งเสริมและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน และประเทศไทยมีภูมิคุ้มกันต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ

๒) หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีขีดความสามารถและร่วมมือกันในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม

๓) ประเทศไทยมีบทบาทร่วมสร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมกับประชาคมโลก

นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ ประกอบด้วย ๔ นโยบายหลัก คือ

<u>นโยบายที่ ๑</u> จัดการฐานทรัพยากรธรรมชาติอย่างมั่นคงเพื่อความสมดุล เป็นธรรม และยั่งยืน

นโยบายย่อย ๑.๑) อนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลาย ทางชีวภาพอย่างสมดุล ยั่งยืน และเป็นธรรม ครอบคลุมทรัพยากรป่าไม้และความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากร

ดินและที่ดิน ทรัพยากรธรณี ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง นโยบายย่อย ๑.๒) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อความมั่นคงด้านอาหาร น้ำ และพลังงาน ที่มองถึงความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงเพื่อจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด ให้มีปริมาณและคุณภาพ ที่ดีอย่างพอเพียงสำหรับให้ทุกคนได้เข้าถึงและใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม เป็นธรรม และมีเสถียรภาพ

นโยบายที่ ๒ สร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อความมั่งคั่งและยั่งยืน

นโยบายย่อย ๒.๑) สร้างระบบเศรษฐกิจสังคมที่เกื้อกูลและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ใน ๔ สาขา คือ การจัดการวัสดุและขยะ การจัดการคุณภาพน้ำ การจัดการคุณภาพอากาศและรักษาชั้นบรรยากาศ และการจัดการความเสี่ยงจากสารเคมี

นโยบายย่อย ๒.๒) ยกระดับการพัฒนาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามลักษณะพื้นที่มีรูปแบบแตกต่างกันตามลักษณะความสำคัญของพื้นที่ ๔ ประเด็นหลัก ได้แก่ การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง การจัดการสิ่งแวดล้อมแหล่งท่องเที่ยว การจัดการสิ่งแวดล้อมพื้นที่อุตสาหกรรม และการจัดการสิ่งแวดล้อมแหล่งธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม

นโยบายย่อย ๒.๓) การสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ ให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ รวมถึงการลดก๊าซเรือนกระจก และการส่งเสริมให้ประเทศมีการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ

นโยบายที่ ๓ ยกระดับมาตรการในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายย่อย ๓.๑) พัฒนา ปรับปรุงกฎหมาย และกระบวนการยุติธรรมด้านสิ่งแวดล้อม โดยการคุ้มครองสิทธิด้านสิ่งแวดล้อม และกำหนดเกณฑ์ ข้อบังคับที่จะนำมาใช้ส่งเสริมหรือป้องกันกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการอำนวยความสะดวกให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางด้านสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ

นโยบายย่อย ๓.๒) ส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาเครื่องมือเพื่อสร้างแรงจูงใจและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเพื่อจะนำมาใช้ประเมินความคุ้มค่าในระดับนโยบายและยุทธศาสตร์

นโยบายย่อย ๓.๓) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลและตัวชี้วัด ด้วยการจัดวางและออกแบบระบบฐานข้อมูลด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาให้เป็นฐานข้อมูลเดียว มีระบบฐานข้อมูลเชื่อมโยงข้อมูลจากระดับตำบลไปถึงระดับประเทศ รวมทั้งข้อมูลของภาคเอกชน ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายและสะดวก

นโยบายย่อย ๓.๔) การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสร้างรูปแบบและแนวทางการส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เป็นมิตรกับ

สิ่งแวดล้อม เพื่อสร้างปัจจัยเชิงยุทธศาสตร์ให้เกิดการขับเคลื่อนสังคมและเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และสนับสนุนการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

นโยบายที่ ๔ สร้างความเป็นหุ้นส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายย่อย ๔.๑) การพัฒนาองค์ความรู้และกิจกรรมเพื่อสร้างสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยการสร้างองค์ความรู้ ทัศนคติ ค่านิยมความเชื่อ และสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการปรับพฤติกรรมให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

นโยบายย่อย ๔.๒) การส่งเสริมสร้างความเข้มแข็ง และการมีส่วนร่วมให้กับทุกภาคส่วนอย่างบูรณาการ ด้วยการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมดูแล และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

นโยบายย่อย ๔.๓) เพิ่มขีดความสามารถการพัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศเชิงรุก ด้วยการเตรียมบุคลากรให้มีความพร้อม พัฒนาฐานข้อมูลกลางที่เกี่ยวข้องกับความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ สนับสนุนการวิจัยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในด้านความร่วมมือระหว่างประเทศในเชิงรุก

๒.๓.๘ ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ พ. ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔

กรมควบคุมมลพิษ จัดทำยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปี และแผนจัดการมลพิษ พ. ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ มุ่งเน้นให้มีระบบจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทที่เพียงพอและมีการจัดการมลพิษได้เป็นไป ตามมาตรฐาน ส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนลดการใช้ทรัพยากรที่กำจัดยาก ลดการเกิดของเสียและมลพิษต่อสิ่งแวดล้อม บริโภคสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเป็นหลัก ทำให้ประเทศไทยก้าวสู่สังคมคาร์บอนต่ำ (Low carbon Society) บนพื้นฐานหลักเศรษฐกิจพอเพียงและการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง โดยมีฐานองค์ความรู้ เทคโนโลยี กฎระเบียบ และสถาบัน/องค์กรรองรับการพัฒนาประเทศแบบไร้ของเสีย (Zero Waste) ในด้านการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายได้กำหนดตัวชี้วัดค่าเป้าหมายระยะ ๒๐ ปีคือ ๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๗๕ ภายในปี ๒๕๖๔ และได้รับการจัดการทั้งหมดภายในปี ๒๕๖๙ และ ๒) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ ๓๐ ภายในปี ๒๕๖๔ และได้รับการจัดการทั้งหมดภายในปี ๒๕๗๔ สำหรับช่วงระยะ ๕ ปีแรก จะใช้แผนจัดการมลพิษ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ ๒๐ ปีไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๓ ด้าน คือ ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง ยุทธศาสตร์ที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัด กำจัดของเสีย และควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิด และยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการมลพิษ

๒.๓.๙ (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ระยะ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)

(ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ๒๐ ปี (๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) จัดทำโดยสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการสร้างงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถเพิ่มขีดความสามารถในเชิงพาณิชย์ให้ประเทศมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) และเป้าหมายประเทศไทย ๔.๐ ซึ่งในการประชุมสภานโยบายวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สวนช.) ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๖๐ โดยมี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีเป็นประธานในการประชุม

ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการ (ร่าง) กรอบยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ซึ่งประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์หลัก คือ (๑) การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างความมั่งคั่งทางเศรษฐกิจ (๒) การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม (๓) การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการสร้างองค์ความรู้พื้นฐานของประเทศ และ (๔) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานบุคลากร และระบบวิจัยและนวัตกรรมของประเทศ ซึ่งที่ประชุมเห็นว่า (ร่าง) ยุทธศาสตร์การวิจัยและนวัตกรรมฯ ควรกำหนดให้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการวิจัยและนวัตกรรมในอนาคต โดยกำหนดเป้าหมายยุทธศาสตร์ในระดับมหภาค พร้อมกำหนดขอบเขตแผนงานให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมความเป็นเอกภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมการดำเนินงานในทุกมิติ ซึ่งได้มีการเปิดรับฟังความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อให้ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงแก้ไข (ร่าง) ยุทธศาสตร์ดังกล่าว ภายใต้วิสัยทัศน์ “ประเทศไทยใช้การวิจัยและนวัตกรรมเป็นกำลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อก้าวไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วภายใน ๒๐ ปี ด้วยความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” และจะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อขอความเห็นชอบและทำการขับเคลื่อนเพื่อให้เห็นผลอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

๒.๓.๑๐ แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙)

จัดทำโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “อนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นรากฐานการพัฒนาอย่างสมดุล” โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๖ ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ อนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู ส่งเสริม และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เป้าหมายที่สำคัญ คือ ป้องกันดูแลรักษา พื้นที่ป่าให้คงสภาพไม่ให้มีการบุกรุกทำลาย รวมทั้งเฝ้าระวังป้องกันการเกิดไฟป่า การเพิ่มพื้นที่ป่าไม้จากพื้นที่เสื่อมโทรม สร้างป่าเศรษฐกิจ เพิ่มความสมบูรณ์ของแนวปะการัง แหล่งหญ้าทะเลและระบบนิเวศทางทะเล แก้ไขปัญหาราษฎรในพื้นที่ป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม และลดอัตราการสูญเสียทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศลงอย่างมีนัยสำคัญ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งน้ำผิวดินและน้ำใต้ดินแบบมีส่วนร่วม เป็นธรรม และเพียงพอเป้าหมายที่สำคัญ คือ จัดการและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรน้ำให้สามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างพอเพียง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม เป้าหมายที่สำคัญ คือ สิ่งแวดล้อมได้รับการจัดการให้มีคุณภาพดีตามเกณฑ์มาตรฐานระดับสากล

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ เป้าหมายที่สำคัญ คือ แนวทางการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ ลดก๊าซเรือนกระจกและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ ทางธรรมชาติ เป้าหมายที่สำคัญ คือ เพิ่มประสิทธิภาพ พัฒนากลไก ขีดความสามารถในการลด

ก๊าซเรือนกระจก และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติความสูญเสียในชีวิตและทรัพย์สินที่เกิดจากสาธารณภัยลดลง

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ พัฒนากลไก ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาลและทันต่อการเปลี่ยนแปลง เป้าหมายที่สำคัญ คือ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กร และพัฒนาการบริหารจัดการของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๓.๑๑ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕

จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรอบกำรบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศระยะ ๕ ปีตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนแนวทางของความพอประมาณ ความมีเหตุผล และใช้องค์ความรู้ทั้งทางวิชาการ และภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบการตัดสินใจ โดยคำนึงถึงความถูกต้องและเป็นธรรม ในการสร้างภูมิคุ้มกันแก่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งผลให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน

การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ ประกอบด้วย ๔ ยุทธศาสตร์สำคัญ คือ

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรมส่งเสริมให้ฐานทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพได้รับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์อย่างสมดุล เป็นธรรม และเกิดความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟูให้มีการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด ฟื้นฟู และส่งเสริมการถ่ายทอดสิ่งแวดล้อมที่ดีสู่รุ่นต่อไป

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชำติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่าและยั่งยืนเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ สร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ และส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศสร้างศักยภาพเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ รวมถึงส่งเสริมความร่วมมือด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมกับต่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก

๒.๓.๑๒ พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐

ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนที่ ๕ ก วันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๖๐ เหตุผลจำเป็นที่ต้องตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ เนื่องด้วยการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นปัญหาสำคัญ

ระดับประเทศ แต่ปัจจุบันการบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยมีบัญญัติไว้ในกฎหมายหลายฉบับและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลายหน่วยงาน ทำให้ขาดการบูรณาการร่วมกันโดยเฉพาะการกำหนดมาตรฐานเกี่ยวกับการเก็บขนและกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยแต่ละประเภท อีกทั้งอัตราค่าธรรมเนียมในการให้บริการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บยังไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายจริง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด สมควรกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่และอำนาจในการเก็บ ขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการคัดแยก เก็บขน และกำจัดสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย และกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการ รวมทั้งกำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นมีอำนาจนำสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยที่จัดเก็บได้ไปใช้ประโยชน์หรือหาประโยชน์ได้

๒.๓.๑๓ แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔

จัดทำโดยกรมควบคุมมลพิษ แผนดังกล่าวได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายอย่างเป็นระบบและบูรณาการ โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อเป็นกรอบและทิศทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายของประเทศให้มีแนวทางการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในภาพรวมของประเทศ และบูรณาการการดำเนินงานร่วมกันของทุกภาคส่วน โดยมีเป้าหมายการดำเนินงาน ประกอบด้วย ๑) ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕ ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในปี ๒๕๖๔ ๒) ขยะมูลฝอยตกค้างได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณขยะมูลฝอยตกค้างของปี ๒๕๕๘ ภายในปี ๒๕๖๒ ๓) ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการรวบรวมและส่งไปกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐ ของปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่เกิดขึ้นภายในปี ๒๕๖๔ ๔) มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เกิดขึ้นภายในปี ๒๕๖๓ ๕) กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการที่ถูกต้อง ร้อยละ ๑๐๐ ของปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นภายในปี ๒๕๖๓ และ ๖) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการคัดแยกขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนที่ต้นทางไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๕๐ ของจำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศภายในปี ๒๕๖๔

Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย กรมควบคุมมลพิษ (๒๕๕๗) กล่าวว่า เมื่อวันที่ ๒๖ สิงหาคม ๒๕๕๗ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ได้เห็นชอบ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสีย โดยแบ่งการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะเร่งด่วน (๖ เดือน) ระยะปานกลาง (๑ ปี) และระยะยาว (๑ ปีขึ้นไป) ประกอบด้วยการดำเนินงาน ๔ ขั้นตอน ได้แก่

ขั้นตอนที่ ๑ กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยในพื้นที่วิกฤติ (ขยะมูลฝอยเก่า) มีเป้าหมายในการลดปริมาณขยะตกค้างสะสมได้ ๒.๕๐ ล้านตัน (ร้อยละ ๙ ของขยะมูลฝอยตกค้างสะสมทั้งประเทศ ๒๘ ล้านตัน)

ขั้นตอนที่ ๒ สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอยใหม่) เน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม และกำจัดโดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสานเน้นการแปรรูปเป็นพลังงานหรือทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด จัดตั้งศูนย์กำจัดขยะใน

รูปแบบโมเดลต้นแบบ ได้แก่ Model L รองรับปริมาณขยะมูลฝอย ตั้งแต่ ๓๐๐ ตัน/วัน ขึ้นไป Model M รองรับปริมาณขยะมูลฝอย ตั้งแต่ ๕๐ - ๓๐๐ ตัน/วัน และ Model S รองรับปริมาณขยะมูลฝอย น้อยกว่า ๕๐ ตัน/วัน

ขั้นตอนที่ ๓ วางระเบียบมาตรการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

ขั้นตอนที่ ๔ สร้างวินัยของคนในชาติมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน โดยการเน้นให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒.๓.๑๔ Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ และ (ร่าง) แผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕

กรมควบคุมมลพิษ รายงานว่า ร่าง Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓ ได้รับความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุม เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๖๒ เพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการขยะพลาสติกในภาพรวมของประเทศ ตั้งเป้าหมายในการลดและเลิกใช้พลาสติกบางประเภทภายในปี พ.ศ. ๒๔๖๒ จำนวน ๓ ชนิด ได้แก่ พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม พลาสติกผสมสารอ๊อกโซ่ พลาสติกผสมสารไมโครบีท และในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เพิ่มเติมอีก ๔ ชนิดได้แก่ พลาสติกหูหิ้วที่มีความหนาน้อยกว่า ๓๖ ไมครอน กล่องโฟมบรรจุอาหาร หลอดพลาสติก และแก้วพลาสติกแบบบาง ประเภทใช้ครั้งเดียว นอกจากนี้ มีการตั้งเป้าหมายการนำขยะพลาสติกกับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐๐ ในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

(ร่าง) แผนปฏิบัติการ ด้านการจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ประกอบด้วย ๓ มาตรการ คือ มาตรการลดการเกิดขยะพลาสติก ณ แหล่งกำเนิด ๒) มาตรการลด เลิกใช้พลาสติก ณ ขั้นตอนการบริโภค ๓) มาตรการจัดการขยะพลาสติกหลังการบริโภค โดยกำหนดการดำเนินงานออกเป็น ๓ ระยะ คือ ระยะที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒ การลดและเลิกใช้พลาสติกหุ้มฝาขวดน้ำดื่ม ผลิตภัณฑ์พลาสติกที่ผสมสารอ๊อกโซ่ และ พลาสติกผสมสารไมโครบีท ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ระยะที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ การลดและเลิกใช้พลาสติกหูหิ้ว กล่องโฟมบรรจุอาหาร แก้วพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว และหลอดพลาสติก ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ และระยะที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๓ การในปี พ.ศ. ๒๕๗๐ นำขยะพลาสติกเป้าหมายกลับมาใช้ประโยชน์ ร้อยละ ๑๐๐ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๐

๒.๓.๑๕ แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓

จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีจุดประสงค์เพื่อเป็นกรอบแนวทางระยะยาว (ระยะ ๓๖ ปี) ในการเตรียมพร้อมรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ครอบคลุมการส่งเสริมรูปแบบการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำตามแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้หน่วยงานภาครัฐสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศอย่างบูรณาการและเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ การดำเนินงานตามแผนแม่บทนี้จะแบ่งแผนปฏิบัติงานเป็น ระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว มีการติดตาม ประเมินผลการดำเนินงาน รวมถึงปรับปรุงแผนแม่บททุก ๑๐ ปี โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภายในปี ๒๕๙๓ โดยไม่กระทบต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) หรือลดการเติบโตของขีดความสามารถในการพัฒนาและความสามารถในการแข่งขัน โดยสามารถสรุปแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ ๓ ด้าน ดังนี้ ๑) การปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยมุ่งเน้น

การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน ๒) การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ ในภาคของเสีย มุ่งเน้นการจัดการของเสียอย่างครบวงจรตลอดวงจรชีวิตของผลิตภัณฑ์ การลดปริมาณของเสียจากแหล่งกำเนิด ตามแนวทาง 3Rs ควบคู่กับการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการของเสียและการสนับสนุนการเปลี่ยนของเสียให้เป็นพลังงานด้วยเทคโนโลยีสะอาด และ ๓) การสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาข้อมูล งานศึกษาวิจัย และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน พัฒนากลไกทางการเงินสำหรับสนับสนุนการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในด้านต่างๆ มุ่งเน้นการพัฒนาคน สร้างองค์ความรู้ที่เข้มแข็ง และสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการเจรจาและสร้างความร่วมมือด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในเวทีระหว่างประเทศให้เกิดความเป็นเอกภาพ

๒.๓.๑๖ แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔

จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นแผนหลักด้านความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศ จัดทำขึ้นโดยมีความสอดคล้องกับพันธกรณีของอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ และนำแผนกลยุทธ์ความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๔- ๒๕๖๓ และเป้าหมายไอจิ ที่ได้รับความเห็นชอบจากสมัชชาภาคีอนุสัญญาว่าด้วยความหลากหลายทางชีวภาพ สมัยที่ ๑๐ มากำหนดเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้อง คุ้มครอง และเพิ่มพูนผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและระบบนิเวศ ควบคู่กับสร้างความตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพ และบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพร่วมกับภาคส่วนต่างๆ ทุกระดับภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ที่สำคัญ ๔ ด้าน ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ บูรณาการคุณค่าและการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพโดยการมีส่วนร่วมในทุกระดับ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูความหลากหลายทางชีวภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ปกป้องคุ้มครองสิทธิประโยชน์ของประเทศและบริหารจัดการเพื่อเพิ่มพูนและแบ่งปันผลประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพโดยสอดคล้องกับแนวทางเศรษฐกิจสีเขียว

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ พัฒนาองค์ความรู้และระบบฐานข้อมูลด้านความหลากหลายทางชีวภาพให้เป็นมาตรฐานสากล

๒.๓.๑๗ แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ (Sustainable Consumption and Production Roadmap 2017-2036)

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดทำขึ้นภายใต้ Thailand – EU Policy Dialogues Support Facility (PDSF) ได้นำเสนอผลการทบทวนแผนและผลการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทยในรายสาขา ตามกรอบการดำเนินงานด้านการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทยที่ผ่านมา ทั้งในภาคการผลิต ซึ่งประกอบด้วย ภาคอุตสาหกรรมการผลิต (Industry sector) ภาค

เกษตรกรรมและอาหาร (Agricultural and food sector) ภาคอุตสาหกรรมการบริการ (รวมทั้งการท่องเที่ยว) (Service sector including tourism) และภาคบริการ ประกอบด้วย ภาคการจัดซื้อจัดจ้างสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ของภาครัฐ และฉลากสิ่งแวดล้อม (Green public procurement and Ecolabel) ภาคเมืองและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Cities and local government) และภาคการสร้างความตระหนักและการศึกษา (Awareness raising and Education) และได้สังเคราะห์ภาพอนาคตการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย กำหนดทิศทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙) โดยการมีส่วนร่วมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังภาพที่ ๒

ภาพที่ ๒ อนาคตการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนของประเทศไทย ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙
ที่มา : แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙ (Sustainable Consumption and Production Roadmap ๒๐๑๗-๒๐๓๖)

๒.๓.๑๘ เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

กรมยุโรป กระทรวงการต่างประเทศ ได้นิยาม เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular economy) หมายถึง แนวคิดเกี่ยวกับการนำทรัพยากรที่ถูกนำไปใช้แล้วให้กลับมาแปรรูปและนำกลับไปใช้ได้อีกในอนาคตเป็นการใช้ทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อเป็นการแก้ปัญหาการใช้ทรัพยากรเกินขนาดจากการขยายตัวในอัตราที่สูงขึ้นของประชากรโลก และปัญหาการจัดการขยะ โดยได้นำเสนอแนวคิด “Industry 2020 in the Circular Economy” ซึ่งครอบคลุมมิติเกี่ยวกับด้านการผลิตของอุตสาหกรรมในรูปแบบใหม่ การปรับพฤติกรรม ของผู้บริโภค และการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้นกว่าเดิม ดังนี้ ๑) ด้านการผลิตในภาคอุตสาหกรรม (Production) กำหนดให้ภาคอุตสาหกรรมออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการแปรรูปและนำกลับไปใช้ใหม่เพิ่มประสิทธิภาพด้านการประหยัด

พลังงาน และมีความคงทนในการใช้งานสูง ๒) ด้านการบริโภค (Consumption) ส่งเสริมให้ผู้บริโภคภาคครัวเรือนได้รับคำแนะนำเกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้มากขึ้น และเร่งออกกฎระเบียบเกี่ยวกับการรีไซเคิลในภาคครัวเรือน ให้มีการตระหนักถึงการใช้ทรัพยากรให้สอดคล้องกับลักษณะของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น ๓) ด้านการจัดการขยะ (Waste management) ตั้งเป้าหมายที่จะลดพื้นที่กักเก็บขยะ และการเผาทำลายขยะที่ส่งผลต่อมลภาวะทางอากาศ ผลักดันให้มีการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อมให้มากขึ้น เช่น ภาษีสิ่งแวดล้อม ภาษีค่าธรรมเนียมผลิตภัณฑ์ ๔) กระบวนการเปลี่ยนแปลงขยะให้กลายเป็นวัตถุดิบในการผลิต (Secondary raw material) โดยที่ทรัพยากรและวัตถุดิบบางประเภทที่ถูกใช้ไปแล้ว สามารถนำกลับมาแปรรูปและใช้เป็นวัตถุดิบขั้นต้นในกระบวนการผลิตของบางอุตสาหกรรมได้อีก รวมถึง กำหนดจำนวนครั้งที่สามารถนำวัตถุดิบกลับมาใช้ใหม่ และการพัฒนามาตรการควบคุมปริมาณสารเคมีที่ตกค้างอยู่ในวัตถุดิบจากขั้นตอนรีไซเคิลให้เข้มงวดมากขึ้นด้วย โดยเศรษฐกิจหมุนเวียนมีหลักการสำคัญดังภาพที่ ๓ ดังนี้

หลักการที่ ๑ การรักษาและเสริมทุนด้านธรรมชาติ (natural capital) ผ่านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่มีจำกัด โดยใช้ประโยชน์จากทรัพยากร เลือกการใช้ทรัพยากรอย่างชาญฉลาด ผ่านการดำเนินการโดยใช้เทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ และการใช้พลังงานทดแทน

หลักการที่ ๒ การใช้ประโยชน์ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด ผ่านการหมุนเวียนผลิตภัณฑ์ ส่วนประกอบ และวัตถุต่าง ๆ ให้ได้ประโยชน์สูงสุด โดยการออกแบบการแปรรูปทรัพยากรหลังจากที่ทรัพยากรผ่านการใช้งาน (remanufacturing) การซ่อมแซม (refurbishing) และการนำมาใช้อีกครั้ง (recycling) เพื่อคงการหมุนเวียนของส่วนประกอบและวัตถุต่าง ๆ ภายในเศรษฐกิจ

หลักการที่ ๓ การรักษาประสิทธิภาพของระบบ โดยการออกแบบเพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบด้านลบ (negative externalities) จากผลิตภัณฑ์ ซึ่งครอบคลุม ทั้ง ๑) การลดผลกระทบลบต่อคุณค่าการใช้ประโยชน์ของมนุษย์ เช่น อาหาร การคมนาคม ที่อยู่อาศัย การศึกษา และสุขภาพ และ ๒) การจัดการผลกระทบด้านลบต่างๆ ที่มาจากการใช้ทรัพยากร เช่น การใช้ที่ดิน อากาศ น้ำ มลภาวะทางเสียง และการเปลี่ยนแปลงของสภาวะอากาศ

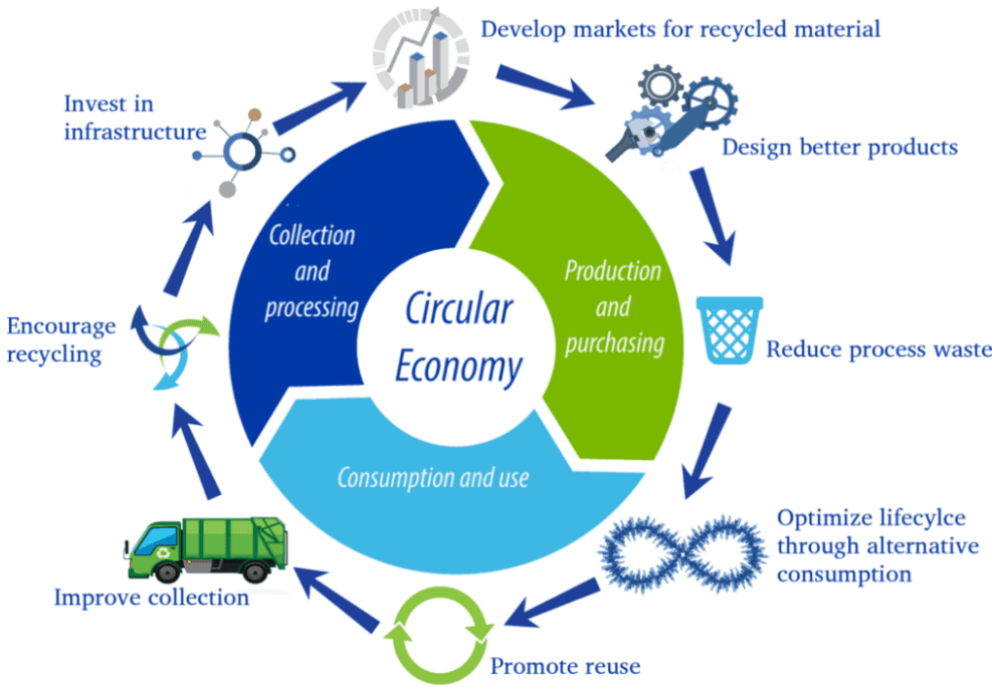

ภาพที่ ๓ แผนผังเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)

ที่มา : Profitable shift to Circular Economy for Manufacturers and Retailers: Monetize Waste, Boost Sales, while Saving the Environment. สืบค้นเมื่อ ๑ กรกฎาคม ๒๕๖๒. จาก https://iceclog.com/profitable-shift-to-circular-economy-for-manufacturers-and-retailers-monetize-waste-boost-sales-while-saving-the-environment/

๒.๑.๑๙ แผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ

จัดทำโดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จะมุ่งผลสำเร็จในระยะยาว ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ ซึ่งสอดคล้องกับระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐) และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ โดยมีการติดตามประเมินผลความสำเร็จและความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนเป็นระยะ เพื่อให้สามารถปรับปรุงแผนให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับสถานการณ์ในอนาคต จึงได้กำหนดเป้าหมายของแผนออกเป็น ๓ ระยะ คือ ๑) เป้าหมายระยะสั้น (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๔) ดำเนินการเตรียมความพร้อมและวางรากฐานในด้านต่างๆ ในระดับนโยบาย ๒) เป้าหมายระยะกลาง (พ.ศ. ๒๕๖๕ – ๒๕๖๙) เป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนากลไกและสร้างขีดความสามารถตามแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ๓) เป้าหมายระยะยาว (พ.ศ. ๒๕๗๐ – ๒๕๘๐) เป็นการดำเนินงานในประเด็นที่มีความต่อเนื่องตลอดระยะเวลาของแผน รวมทั้งภายหลังสิ้นสุดแผน เพื่อให้ได้ผลลัพธ์และบรรลุเป้าหมาย โดยกำหนดแนวทางและมาตรการแบ่งออกเป็น ๖ สาขาหลัก ได้แก่

(๑) การจัดการน้ำ ดำเนินการพัฒนากลไกและแนวทางขับเคลื่อนการจัดการน้ำอย่างบูรณาการ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสร้างความพร้อมในการรับมือและการจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในการจัดการน้ำ

(๒) การเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร การเพิ่มขีดความสามารถในการรับมือและจัดการความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในภาคการเกษตร และรักษาความมั่นคงทางอาหารในด้านการจัดการน้ำและจัดการพื้นที่เกษตรกรรม

(๓) การท่องเที่ยว การจัดการความเสี่ยงและลดผลกระทบจากภัยพิบัติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ปรับปรุงปฏิทินการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ พัฒนารูปแบบอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเพื่อรับมือต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ โดยเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมบริหารจัดการ

(๔) สาธารณสุข การพัฒนากลไกการเฝ้าระวัง และป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การเพิ่มขีดความสามารถของระบบสาธารณสุขและส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางสาธารณสุขที่มีคุณภาพแก่ประชาชน

(๕) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน เพื่อรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างมีส่วนร่วม

(๖) การตั้งถิ่นฐานและความมั่นคงของมนุษย์ พัฒนากลไกจัดการความเสี่ยงและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พัฒนาศักยภาพชุมชนให้พร้อมในการรับมือต่อความเสี่ยงจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ และตระหนักรู้ถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้น

จากตารางที่ ๑ แสดงให้เห็นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญจากแผนนโยบาย ยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย ประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติ ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ด้านการบริโภคที่ยั่งยืน ด้านทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ด้านเกษตรยั่งยืน ด้านขยะและของเสียอันตราย ด้านอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการปรับปรุงกฎ ระเบียบและโครงสร้างองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ทั้ง ๖ กรอบ ประกอบด้วย ๑) การปกป้อง คุ้มครอง และฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ พื้นที่ป่าต้นน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง ๒) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพให้เกิดความยั่งยืน ๓) การจัดการขยะและน้ำเสียที่แหล่งกำเนิดโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ๔) การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ๕) การสนับสนุนการเกษตรตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และส่งเสริมการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ๖) การส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการใช้เทคโนโลยีที่สะอาด

ตารางที่ ๑ ความเชื่อมโยงของแผนและนโยบายต่างๆ กับประเด็นด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผน/นโยบาย	ประเด็นที่ให้ความสำคัญ								
	ทรัพยากรธรรมชาติ	**ความหลากหลายทางชีวภาพ**	**การบริโภคที่ยั่งยืน (การเติบโตที่ยั่งยืน)**	**ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**	**เกษตรยั่งยืน (เชิงนิเวศ)**	**ขยะและของเสียอันตราย**	**อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ**	**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**	**กฎ ระเบียบ โครงสร้างองค์กร**
ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)	- อนุรักษ์ รักษาฟื้นฟู สร้างใหม่ - ใช้ประโยชน์ สร้างสมดุล	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้อง	- การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ปรับปรุง ฟื้นฟูทั้งระบบ - กิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	-สงวน รักษา อนุรักษ์ - ใช้พื้นที่ตามศักยภาพ	- ระบบการจัดการถูกต้อง ยั่งยืน - การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน - Zero waste	- จัดการมลพิษทั้งระบบ - การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - การรับมือและปรับตัว	- พัฒนาเครื่องมือเพื่อการบริหารจัดการทรัพยากร
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๘๐)	- อนุรักษ์ รักษาฟื้นฟู สร้างใหม่ -ใช้ประโยชน์ให้สมดุล	- อนุรักษ์ ฟื้นฟูในและนอกถิ่นกำเนิด	- การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ปรับปรุง ฟื้นฟูและสร้างใหม่ - กิจกรรมทางทะเลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- จัดการตามมาตรฐานสากล - สงวน รักษา อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนา	- จัดการอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล		- ลดก๊าซเรือนกระจก - การลงทุนที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ	- ระบบบริหารงานภาครัฐที่ทันสมัย
แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	- ปฏิรูปทรัพยากรทางบก (ป่าไม้ และสัตว์ป่า)	- ปฏิรูปกลไกด้านความหลากหลายทางชีวภาพ - ระบบคลังข้อมูล						-วิเคราะห์ผลกระทบความเสี่ยง – มีฐานข้อมูลกลาง - สร้างแรงจูงใจเชิงเศรษฐศาสตร์	- ปฏิรูประบบโครงสร้างการจัดทำรายงาน EIA EHIA SEA - การผังเมืองและเครื่องมือเศรษฐศาสตร์

แผน/นโยบาย	ประเด็นที่ให้ความสำคัญ								
	ทรัพยากรธรรมชาติ	**ความหลากหลายทางชีวภาพ**	**การบริโภคที่ยั่งยืน (การเติบโตที่ยั่งยืน)**	**ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**	**เกษตรยั่งยืน (เชิงนิเวศ)**	**ขยะและของเสียอันตราย**	**อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ**	**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**	**กฎ ระเบียบ โครงสร้างองค์กร**
แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕	- รักษา ฟื้นฟู (ป่าไม้ การบุกรุกที่ดิน) - สร้างสมดุลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	- ลดการสูญเสีย	- การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- รักษา ฟื้นฟู - สร้างสมดุลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์	- รักษา ฟื้นฟู - สร้างสมดุลการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ - การบริหารจัดการน้ำ	- จัดการขยะ แปรรูปเป็นพลังงาน - มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ - การผลิตและบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก – การปรับตัว - ลดความเสี่ยงด้านภัยพิบัติ	- พัฒนาความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ
เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	- ปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ บริหารจัดการ - การใช้ประโยชน์	- อนุรักษ์ คุ้มครอง ลดการเสื่อมโทรม หยุดการสูญเสีย	- การผลิตและการบริโภค - จัดการน้ำอย่างยั่งยืน	- ป้องกัน อนุรักษ์ ลดมลภาวะ - ใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน	- คุณภาพน้ำ - การบริหารจัดการน้ำ	- Product Life Cycle - ลดปริมาณ - แปรรูป ใช้ใหม่ ใช้ซ้ำ	- การผลิต การบริโภคที่ยั่งยืน	- ปรับตัว รับมือ ปรับปรุงการศึกษา - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - กองทุนสภาพภูมิอากาศสีเขียว	
นโยบายรัฐบาล	- ใช้ ปกป้อง อนุรักษ์ ฟื้นฟู อย่างสมดุล	- ใช้ ปกป้อง อนุรักษ์ ฟื้นฟู อย่างสมดุล		- ใช้ ปกป้อง อนุรักษ์ ฟื้นฟู อย่างสมดุล		- แก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ - เศรษฐกิจหมุนเวียน		- สังคมคาร์บอนต่ำ - ปลอด P.M.2.5	
ยุทธศาสตร์การจัดการมลพิษ๒๐ ปี			- การบริโภค การบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม			- จัดการจากแหล่งกำเนิด	- การบริโภค การบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	- สังคมคาร์บอนต่ำ	

แผน/นโยบาย	ประเด็นที่ให้ความสำคัญ								
	ทรัพยากรธรรมชาติ	ความหลากหลายทางชีวภาพ	การบริโภคที่ยั่งยืน (การเติบโตที่ยั่งยืน)	ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เกษตรยั่งยืน (เชิงนิเวศ)	ขยะและของเสียอันตราย	อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	กฎ ระเบียบ โครงสร้างองค์กร
						- การบริโภค การบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม - Zero waste			
นโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู - ใช้ประโยชน์อย่างสมดุล ยั่งยืน เป็นธรรม	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู - ใช้ประโยชน์อย่างสมดุล ยั่งยืน เป็นธรรม	- ระบบเศรษฐกิจสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู - ใช้ประโยชน์อย่างสมดุล ยั่งยืน เป็นธรรม	- ระบบเศรษฐกิจ สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- การจัดการขยะ/วัสดุ	- ระบบเศรษฐกิจสังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ปรับตัว รับมือ - ลดก๊าซเรือนกระจก - การพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ	- พัฒนาปรับปรุงกฎหมายเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์
แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ - การมีส่วนร่วม	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ - การมีส่วนร่วม	- ส่งเสริมการบริโภค การผลิต การบริการที่ยั่งยืน	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์ - การมีส่วนร่วม	- การผลิต การบริโภคที่ยั่งยืน	- ป้องกัน ลด และขจัด	- การผลิต การบริโภคที่ยั่งยืน	- สร้างองค์ความรู้ - พัฒนาการปรับตัว ความร่วมมือระหว่างประเทศ	
แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙)	- อนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู ส่งเสริม พัฒนา	- อนุรักษ์ ฟื้นฟู แนวปะการัง หญ้าทะเล ระบบนิเวศ	- ขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- อนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู ส่งเสริม พัฒนา	- การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- บริหาร จัดการตามมาตรฐานสากล	- การผลิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม	- ลดก๊าซเรือนกระจก และลดผลกระทบ	- พัฒนา เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการองค์กร
พระราชบัญญัติรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๐						- เก็บขน กำจัด - การบังคับใช้กฎหมาย			

แผน/นโยบาย	ประเด็นที่ให้ความสำคัญ								
	ทรัพยากรธรรมชาติ	ความหลากหลายทางชีวภาพ	การบริโภคที่ยั่งยืน (การเติบโตที่ยั่งยืน)	ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	เกษตรยั่งยืน (เชิงนิเวศ)	ขยะและของเสียอันตราย	อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ	การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	กฎ ระเบียบ โครงสร้างองค์กร
แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๔						- การจัดการถูกต้องตามหลักวิชาการ			
Roadmap การจัดการขยะพลาสติก พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๓						- การจัดการทั้งระบบ - การนำกลับมาใช้ประโยชน์	- การจัดการทั้งระบบ - การนำกลับมาใช้ประโยชน์		
แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๙๓			- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก		- ปรับตัว - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	- ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	-ปรับตัว - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก	- ปรับตัวต่อ - ลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก - การบริหารจัดการ	
แผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ.๒๕๕๘ – ๒๕๖๔		- อนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้อง คุ้มครอง -เพิ่มพูนผลประโยชน์							
แผนขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๗๙	- ใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ		- การจัดซื้อจัดจ้าง การบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม - สร้างจิตสำนึก		- สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		- สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม		

แผน/นโยบาย	ประเด็นที่ให้ความสำคัญ								
	ทรัพยากรธรรมชาติ	**ความหลากหลายทางชีวภาพ**	**การบริโภคที่ยั่งยืน (การเติบโตที่ยั่งยืน)**	**ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง**	**เกษตรยั่งยืน (เชิงนิเวศ)**	**ขยะและของเสียอันตราย**	**อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ**	**การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ**	**กฎ ระเบียบ โครงสร้างองค์กร**
เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy)			- ส่งเสริมเผยแพร่องค์ความรู้เกี่ยวกับการใช้ทรัพยากรให้มากขึ้น			- ลดพื้นที่กักเก็บการเผาทำลาย - ใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ - แปลงขยะให้เป็นวัตถุดิบ	- ผลิตภัณฑ์ที่ง่ายต่อการแปรรูปและนำกลับมาใช้ใหม่ - แปลงขยะให้เป็นวัตถุดิบ		- ออกระเบียบเกี่ยวกับการรีไซเคิลในภาคครัวเรือน

๒.๔ ทิศทางนโยบายและแผนอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุน

๑) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารทุนหมุนเวียน

๑.๑ พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๖๑ โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๖๒ บัญญัติให้รัฐต้องรักษาวินัยการเงินการคลังอย่างเคร่งครัด เพื่อให้ฐานะทางการเงินการคลังของรัฐมีเสถียรภาพ และมั่นคงอย่างยั่งยืน ตามกฎหมายว่าด้วยวินัยการเงินการคลังของรัฐ ซึ่งกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับกรอบการดำเนินการทางการคลังและงบประมาณของรัฐ การกำหนดวินัยทางการคลัง ด้านรายได้และรายจ่าย ทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณ การบริหารทรัพย์สินของรัฐและเงินคงคลังและการบริหารหนี้สาธารณะ ซึ่งมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนี้

๑) การยกเว้นการนำเงินส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

(๑) เสนอกฎหมายกำหนดให้หน่วยงานของรัฐไม่ต้องนำเงินรายได้หรือเงินอื่นใดส่งคลัง กระทำได้เฉพาะมีความจำเป็นและเกิดประโยชน์ที่จะเก็บเงินไว้เพื่อดำเนินการตามอำนาจแต่ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๒) การกันเงินรายได้เพื่อให้หน่วยงานของภาครัฐนำไปใช้จ่ายตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงานนั้นหรือเพื่อการหนึ่งการใดเป็นเฉพาะจะกระทำมิได้ เว้นแต่จะอาศัยอำนาจตามกฎหมาย

๒) การใช้จ่ายเงิน

(๑) การเบิกเงินจากคลัง การรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการนำเงินส่งคลัง ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๒) ให้รัฐมนตรีมีอำนาจสั่งจ่ายเงินจากคลังเป็นเงินทดรองราชการเพื่อให้ส่วนราชการได้ทดรองจ่ายเป็นค่าใช้จ่ายปลีกย่อย หรือเป็นค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติราชการในต่างประเทศ หรือตามข้อผูกพันในการกู้เงินจากต่างประเทศ หรือเป็นกรณีจำเป็นเร่งด่วนที่ไม่สามารถรอการเบิกเงินจากงบประมาณได้ ทั้งนี้ ตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี เมื่อส่วนราชการได้จ่ายเงินทดรองราชการแล้ว ให้เบิกเงินชดใช้เงินทดรองราชการที่ได้จ่ายไปนั้นในโอกาสแรกที่กระทำได้

(๓) บรรดาเงินที่หน่วยงานของรัฐจัดเก็บหรือได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ ไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ หรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญา หรือได้รับจากการให้ใช้ทรัพย์สินหรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของราชการให้นำส่งคลังตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดเป็นอย่างอื่น

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินที่มีผู้มอบให้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ใช้จ่าย ในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี หรือได้รับเงินที่เกิดจากทรัพย์สินซึ่งมีผู้มอบให้เพื่อหาดอกผลใช้จ่าย ในกิจการของหน่วยงานของรัฐนั้นก็ดี ให้หน่วยงานของรัฐนั้นจ่ายเงินหรือก่อหนี้ผูกพันภายในวงเงินที่ได้รับนั้นได้และไม่ต้องนำส่งคลัง

ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งได้รับเงินตามโครงการช่วยเหลือ หรือร่วมมือกับรัฐบาลต่างประเทศ องค์การสหประชาชาติ ทบวงการชำนัญพิเศษแห่งสหประชาชาติ องค์การระหว่างประเทศอื่นใดหรือบุคคลใดไม่ว่าจะเป็นเงินให้กู้หรือให้เปล่า รวมทั้งเงินที่ได้รับสืบเนื่องจากโครงการช่วยเหลือหรือร่วมมือเช่นว่านั้น

รัฐมนตรีจะกำหนดเป็นอย่างอื่นโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้ เมื่อมีเหตุผลอันสมควร รัฐมนตรีจะอนุญาตให้หน่วยงานของรัฐตามวรรคหนึ่งที่ได้รับเงินในกรณี ต่อไปนี้ นำเงินนั้นไปใช้จ่ายโดยไม่ต้องนำส่งคลังก็ได้

(๑) เงินที่ได้รับในลักษณะค่าชดใช้ความเสียหายหรือสิ้นเปลืองแห่งทรัพย์สินและจำเป็นต้องจ่ายเพื่อบูรณะทรัพย์สินหรือจัดให้ได้ทรัพย์สินคืนมา

(๒) เงินรายรับของหน่วยงานของรัฐที่เป็นสถานพยาบาล สถานศึกษา หรือสถานอื่นใดที่อำนวยบริการอันเป็นสาธารณประโยชน์ หรือประชาสงเคราะห์

(๓) เงินที่ได้รับในลักษณะผลพลอยได้จากการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่

(๔) เงินที่ได้รับจากการจำหน่ายหุ้นในนิติบุคคลเพื่อนำไปซื้อหุ้นในนิติบุคคลอื่น

การจ่ายเงินตาม (๒) และ (๓) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีและผู้อำนวยการ สำนักงบประมาณ ส่วนการจำหน่ายหุ้นและการซื้อหุ้นตาม (๔) ต้องเป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด โดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

๓) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ

(๑) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุของหน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ หรือตามกฎระเบียบ ของหน่วยงานของรัฐโดยเคร่งครัด โดยต้องดำเนินการด้วยความสุจริต คุ้มค่า โปร่งใส มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และตรวจสอบได้

๔) เงินนอกงบประมาณและทุนหมุนเวียน

(๑) เงินนอกงบประมาณให้มีเท่าที่จำเป็นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติหน้าที่ หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์ของการมีเงินนอกงบประมาณนั้น ทั้งนี้ ให้นำความในมาตรา ๓๗ วรรคสอง มาใช้บังคับกับการใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณด้วยโดยอนุโลม

เงินนอกงบประมาณของหน่วยงานของรัฐ ให้นำมาฝากไว้ที่กระทรวงการคลัง เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น หรือได้ทำความตกลงกับกระทรวงการคลังเป็นอย่างอื่น

เว้นแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น เงินนอกงบประมาณนั้นเมื่อได้ใช้จ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือการดำเนินงานตามวัตถุประสงค์จนบรรลุวัตถุประสงค์แห่งการนั้นแล้ว มีเงินคงเหลือให้นำส่งคลังโดยมิชักช้า ทั้งนี้ การนำเงินส่งคลังให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนดโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๒) ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายเงินนอกงบประมาณหรือมีเงินนอกงบประมาณมากเกินสมควร ให้กระทรวงการคลังเรียกให้หน่วยงานของรัฐนำเงินดังกล่าวส่งคลัง ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่รัฐมนตรีกำหนด โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

(๓) การจัดตั้งทุนหมุนเวียนให้กระทำได้แต่โดยบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเท่านั้น โดยต้องมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งที่ชัดเจนและเป็นกรณีที่เป็นกิจกรรมที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม และเหมาะสมที่จะอนุญาตให้นำรายรับจากการดำเนินกิจกรรมนั้นสมทบทุนไว้ใช้จ่ายได้ รวมถึงไม่ซ้ำซ้อนกับทุนหมุนเวียนที่จัดตั้งไว้แล้ว

การขอจัดตั้ง การบริหาร การประเมินผล การรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียน เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

๕) การบัญชีและรายงานการเงิน

(๑) ให้กระทรวงการคลังกำหนดมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐให้หน่วยงานของรัฐที่มิใช่รัฐวิสาหกิจและทุนหมุนเวียนจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชีภาครัฐและนโยบายการบัญชีภาครัฐตามวรรคหนึ่ง

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นรัฐวิสาหกิจ ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามมาตรฐานการบัญชี ที่รับรองทั่วไป

ในกรณีหน่วยงานของรัฐที่เป็นทุนหมุนเวียน ให้จัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามที่กฎหมายว่าด้วยการบริหารทุนหมุนเวียนกำหนด

(๒) ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีผู้ทำบัญชีตามหลักเกณฑ์และคุณสมบัติที่ระทรวงการคลังกำหนด เพื่อจัดทำบัญชีและรายงานการเงินตามพระราชบัญญัติ

(๓) ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำรายงานการเงินประจำปีงบประมาณซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงินและงบแสดงผลการดำเนินงานทางการเงินทั้งเงินงบประมาณ เงินนอกงบประมาณ และเงินอื่นใด รวมถึงการก่อหนี้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงการคลังกำหนด

ในกรณีที่มีความจำเป็น หน่วยงานของรัฐจะขอทำความตกลงกับกระทรวงการคลังจัดทำรายงาน การเงินประจำปีซึ่งมิใช่ปีงบประมาณก็ได้ และกระทรวงการคลังจะกำหนดเงื่อนไขให้หน่วยงานของรัฐนั้นปฏิบัติด้วยก็ได้

ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันสิ้นปีงบประมาณหรือตามที่ได้ตกลงกับกระทรวงการคลัง ตามวรรคสอง ให้หน่วยงานของรัฐนำส่งรายงานตามวรรคหนึ่งให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อตรวจสอบและนำส่งกระทรวงการคลังด้วย

๖) ตรวจสอบภายใน ควบคุมภายใน การบริหารความเสี่ยง

(๑) ให้หน่วยงานของรัฐจัดให้มีการตรวจสอบภายใน การควบคุมภายใน และการบริหารจัดการความเสี่ยง โดยให้ถือปฏิบัติตามมาตรฐานและหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด

๑.๒) พระราชบัญญัติการบริหารเงินทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติการบริหารเงินทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ได้ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๒ ตอนที่ ๙๒ ก หน้า ๑ - ๑๑ เมื่อวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๘ เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์การบริหารทุนหมุนเวียนให้มีประสิทธิภาพ ลดความเสี่ยง เสริมสร้างความโปร่งใสและธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการด้านการเงินการคลังของรัฐ และกำหนดให้มีคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประธาน มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายและแผนการบริหารทุนหมุนเวียนเสนอต่อคณะรัฐมนตรี พิจารณากลั่นกรองการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุน ดังนี้

๑) การบริหารงาน กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล กำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียนเพื่อรองรับการดำเนินงานด้านต่างๆ และให้ผู้บริหารทุน

หมุนเวียนจัดทำแผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงาน ประมาณการ รายรับรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด เพื่อนำเสนอคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อย ๖๐ วัน ก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อย ๓๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี

๒) คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน กำหนดให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน ประกอบด้วย (๑) หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน เป็นประธานกรรมการ (๒) ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงบประมาณ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน ที่ไม่มีสถานะเป็นนิติบุคคล เป็นกรรมการ (๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินสามคนซึ่งประธานกรรมการแต่งตั้งโดยความเห็นชอบ ของกระทรวงการคลัง จากผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ ด้านการเงิน เศรษฐศาสตร์ การลงทุน กฎหมาย หรือด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนเป็นกรรมการและเลขานุการ กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร ดังต่อไปนี้ (๑) กำหนดนโยบาย กำกับดูแลการบริหารจัดการ และติดตามการดำเนินงานให้เป็นไป ตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน (๒) กำหนดข้อบังคับว่าด้วยการบริหารงานบุคคล การเงิน การพัสดุ ตลอดจนการกำหนดค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่างๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างให้สอดคล้องกับมาตรฐาน (๓) พิจารณาอนุมัติแผนการดำเนินงานประจำปี และ (๔) แต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน

๓) การบัญชีและการตรวจสอบ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารจัดทำรายงานการเงินส่งผู้สอบบัญชีภายใน ๖๐ วันนับแต่วันสิ้นปีบัญชี ปีบัญชีของทุนหมุนเวียนให้เป็นไปตามปีงบประมาณ กำหนดให้คณะกรรมการบริหารนำส่งรายงานการเงินพร้อมด้วยรายงานการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อกระทรวงการคลังภายใน ๓๐ วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากผู้สอบบัญชี และกำหนดให้กองทุนหมุนเวียนต้องมีระบบการตรวจสอบภายในเพื่อตรวจสอบการดำเนินงานต่างๆ ของทุนหมุนเวียน

๑.๓) พระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกิน ของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

พระราชกฤษฎีกาการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๕ ตอนที่ ๔ ก หน้า ๔-๖ เมื่อวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๑ เพื่อให้เป็นตามบทบัญญัติที่ได้ระบุไว้ในมาตรา ๑๑ (๔) และ (๖) แห่งพระราชบัญญัติการบริหารทุนหมุนเวียน พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่ต้องกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุน ดังนี้

๑) กำหนดให้ทุนหมุนเวียน จัดทำข้อมูลเพื่อประกอบการคำนวณในการกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด และการนำทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ส่งให้แก่กรมบัญชีกลางตามระยะเวลาและหลักเกณฑ์ที่กรมบัญชีกลางกำหนด

๒) กำหนดให้การกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุด ให้คำนวณโดยนำประมาณการรายจ่ายปีปัจจุบันและประมาณการรายจ่ายประจำปีบัญชีย้อนหลังไปอีกสองปี รวมกันสามรอบปีบัญชี คูณด้วยร้อยละเฉลี่ยของความสามารถในการจ่ายเงินสามรอบปีบัญชีที่ล่วงมาแล้ว และหากเห็นว่าจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่

คำนวณจะไม่เพียงพอในการดำเนินงาน จะขอกำหนดจำนวนเงินสะสมสูงสุดเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน

๓) กำหนดให้การคำนวณทุนหรือผลกำไรส่วนเกินของทุนหมุนเวียนที่ต้องนำ ส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน ให้คำนวณโดยนำเงินคงเหลือ ณ วันต้นปีบัญชีที่คำนวณ หักด้วยจำนวนเงินสะสมสูงสุดที่คำนวณได้ โดยที่เงินคงเหลือให้หมายรวมถึง เงินฝากกระทรวงการคลัง เงินฝากธนาคารและเงินที่นำไปลงทุนหาผลประโยชน์ด้วย

๑.๔) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขอจัดตั้งทุนหมุนเวียน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ๑๓๕ ตอนพิเศษ ๔ ง หน้า ๒-๓ เมื่อวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๖๑ โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุน ดังนี้

๑) กำหนดให้การขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนต้องคำนึงถึง (๑) เป็นกิจการที่หน่วยงานของรัฐต้องปฏิบัติตามหน้าที่เพื่อสาธารณประโยชน์ หรือเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจ หรือเพื่อช่วยเหลือในการครองชีพ หรือเพื่อให้บริการแก่ประชาชนและไม่สามารถใช้วิธีการดำเนินงานภายใต้ระบบงบประมาณปกติ (๒) เป็นกิจการที่ก่อให้เกิดรายได้จากการดำเนินงานกลับเข้าสมทบเป็นรายรับของทุนหมุนเวียน โดยมิได้มีรายรับมาจากเงินงบประมาณแต่เพียงอย่างเดียว และมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน (๓) ต้องมีความพร้อมที่จะดำเนินการภายใต้วัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียนที่ได้จัดตั้งขึ้น (๔) ต้องไม่ขอรับการจัดสรรเงินงบประมาณเป็นทุนประเดิมและเงินสมทบ เพื่อนำไปฝากสถาบันการเงินให้ได้ดอกผลมาเป็นค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของทุนหมุนเวียนแต่เพียงอย่างเดียว

๒) กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่ประสงค์จะขอจัดตั้งทุนหมุนเวียนจัดทำรายละเอียดข้อมูลตามที่กรมบัญชีกลางกำหนด ส่งให้แก่กรมบัญชีกลางพิจารณาตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล เพื่อเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการพิจารณา และเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบต่อไป

๑.๕) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนว่าด้วยมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียนว่าด้วยมาตรฐานการบริหารงานบุคคลของทุนหมุนเวียน ได้ลงนามเมื่อวันที่ ๒๑ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดโครงสร้างการบริหารทุนหมุนเวียน มาตรฐานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ค่าตอบแทน สิทธิประโยชน์หรือสวัสดิการต่างๆ ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงานและลูกจ้างของทุนหมุนเวียน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุน ดังนี้

๑) ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียน พิจารณาอนุมัติโครงสร้างการบริหารงานทุนหมุนเวียน และการกำหนดมาตรฐานกำหนดตำแหน่งของพนักงานและลูกจ้าง

๒) ให้คณะกรรมการบริหารทุนหมุนเวียนแต่งตั้งผู้บริหารทุนหมุนเวียน เพื่อทำหน้าที่บริหารงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของทุนหมุนเวียน โดยแต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐในหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียน หรือสรรหาบุคคลภายนอกก็ได้

๓) กรณีสรรหาบุคคลภายนอกเป็นผู้บริหารทุนหมุนเวียน ให้คณะกรรมการบริหารแต่งตั้งคณะอนุกรรมการสรรหา ไม่เกิน ๕ คน ทำหน้าที่สรรหาผู้มีความเหมาะสม และเสนอรายชื่อให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาแต่งตั้ง

๔) การทำสัญญาจ้างผู้บริหารทุนหมุนเวียน ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีทุนหมุนเวียนเป็นผู้ลงนามในสัญญาจ้าง และให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นผู้มีอำนาจในการบรรจุแต่งตั้งหรือจ้างบุคคลให้เป็นพนักงานหรือลูกจ้างของทุนหมุนเวียน

๑.๖) ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานทางการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน

ประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน เรื่อง มาตรฐานทางการเงิน การจัดซื้อจัดจ้าง การบริหารพัสดุ การบัญชี การรายงานทางการเงิน และการตรวจสอบภายในของทุนหมุนเวียน ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๙๒ ง หน้า ๓๖ - ๓๙ เมื่อวันที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดนโยบายการบริหารทุนหมุนเวียน หลักเกณฑ์การจัดทำรายงานทางการเงิน มาตรฐานเกี่ยวกับการเงิน การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุ รวมถึงมาตรฐานเกี่ยวกับการดำเนินงานของทุนหมุนเวียน โดยมีสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุน ดังนี้

๑) ให้นำเงินของทุนหมุนเวียนฝากกระทรวงการคลัง โดยให้เปิดบัญชีเงินฝากไว้ที่กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง หรือสำนักงานคลังจังหวัด แล้วแต่กรณีชื่อ “บัญชี ...(ชื่อทุนหมุนเวียน)...” เพื่อฝากเงินของทุนหมุนเวียนและห้ามมิให้นำเงินไปใช้จ่ายก่อนส่งเข้าบัญชีเงินฝาก

๒) ให้ผู้บริหารทุนหมุนเวียนจัดทำ แผนการดำเนินงานประจำปี ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยผลการดำเนินงานของปีที่ผ่านมา แผนการปฏิบัติงานประมาณการรายรับประจำปี ประมาณการรายจ่ายประจำปี และประมาณการกระแสเงินสด เสนอต่อคณะกรรมการบริหารพิจารณาอนุมัติอย่างน้อย ๖๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี และให้ส่งกระทรวงการคลังอย่างน้อย ๓๐ วันก่อนวันเริ่มต้นปีบัญชีของทุกปี เพื่อพิจารณาอนุมัติก่อนการใช้จ่ายเงิน

๓) กำหนดให้การนำเงินทุนหมุนเวียนไปดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการบริหาร โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังและให้กระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) ฝากไว้กับธนาคารพาณิชย์

(๒) ซื้อพันธบัตรรัฐบาล พันธบัตรธนาคารแห่งประเทศไทย หรือรัฐวิสาหกิจ

(๓) ซื้อตราสารแห่งหนี้โดยมีกระทรวงการคลังรับรอง หรืออาวัล หรือค้ำประกันเงินต้นและดอกเบี้ย

(๔) การดำเนินการเพื่อหาผลประโยชน์อื่นที่นอกเหนือจาก (๑) (๒) และ (๓)

๔) การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุให้ถือปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ

๕) กำหนดให้คณะกรรมการบริหารจัดให้มีกฎบัตรว่าด้วยการตรวจสอบภายใน ซึ่งอย่างน้อย ต้องประกอบด้วยวัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การรายงาน และมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตรวจสอบภายใน ตลอดจนขอบเขตการปฏิบัติงานของผู้ตรวจสอบภายใน ทั้งนี้ ต้องกำหนดให้สอดคล้องกับกฎ ระเบียบของทางราชการที่เกี่ยวข้องเป็นระยะ

๑.๗) ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวปฏิบัติการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน และการจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิก

ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง แนวปฏิบัติการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน และการจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิก ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔ ตอนพิเศษ ๒๖๘ ง หน้า ๓ - ๗ เมื่อวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ เพื่อกำหนดให้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการรวมหรือยุบเลิกทุนหมุนเวียน และการจัดการเกี่ยวกับสิทธิประโยชน์ของผู้บริหารทุนหมุนเวียน พนักงาน และลูกจ้างของทุนหมุนเวียนที่รวมหรือยุบเลิก โดยกำหนดให้การยุบเลิกทุนหมุนเวียน สามารถกระทำได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) หมดความจำเป็นที่จะต้องดำเนินการตามวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งทุนหมุนเวียนนั้นแล้ว

(๒) ทุนหมุนเวียนได้หยุดการดำเนินงานโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๓) มีผลการประเมินผลการดำเนินงานต่ำกว่าเกณฑ์ที่คณะกรรมการนโยบายฯ กำหนด เป็นเวลา ๓ ปีติดต่อกัน และคณะกรรมการเห็นสมควรให้ยุบเลิกทุนหมุนเวียนนั้น

(๔) มีเหตุอื่นอันสมควรต้องยุบเลิกทุนหมุนเวียนตามที่คณะกรรมการนโยบายฯ ประกาศกำหนด

๒) นโยบายที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการขับเคลื่อนการทำงานของกองทุน

๒.๑) แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้เสนอประเด็นปฏิรูป ๖ เรื่องหลัก โดยสรุป มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับและมีความเชื่อมโยงกับการบริหารงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ต่อไปในอนาคต ดังนี้

๑) ทรัพยากรทางบก

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : ทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า โดยการเพิ่มและพัฒนาพื้นที่ป่าไม้ให้ได้ตามเป้าหมาย โดยมีกิจกรรมการฟื้นฟูพื้นที่ป่าไม้ในพื้นที่เป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน การฟื้นฟูพื้นที่ป่าเสื่อมโทรมและภูเขาหัวโล้น โดยดำเนินการในพื้นที่ต้นน้ำลำธารที่สำคัญก่อน ดำเนินการในพื้นที่อื่นๆ ต่อไป ส่งเสริมและพัฒนาการมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ สนับสนุนและพัฒนางานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อตอบสนองต่อการปฏิรูปทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ทรัพยากรดิน คือ การส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ดินให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

๒) ทรัพยากรน้ำ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : การบริหารเชิงพื้นที่ บริหารจัดการพื้นที่น้ำท่วมตามฤดูกาล ได้แก่ การบริหารการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๔ : ระบบขยายผลแบบอย่างความสำเร็จ โดยการขยายผลความสำเร็จด้านการบริหารจัดการน้ำและดูแลรักษาอย่างมีส่วนร่วมและยั่งยืน

๓) ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : การบริหารจัดการขยะในทะเลและชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๐ : การแก้ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑๑ : การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศด้านการปกป้อง รักษา และฟื้นฟู ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางทะเล

๔) ความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๒ : ปฏิรูประบบการวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย ได้แก่ การจัดทำแผนการวิจัยและสนับสนุนการนำงานวิจัยไปใช้ประโยชน์การปฏิรูปองค์กรวิจัยด้านความหลากหลายทางชีวภาพ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : ปฏิรูประบบ กลไกรองรับการใช้ประโยชน์ และอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน

๕) สิ่งแวดล้อม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๑ : เสริมสร้างระบบบริหารจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดให้มีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยประเด็นปฏิรูปย่อย จำนวน ๗ เรื่อง ได้แก่

(๑) ลดขยะมูลฝอยที่แหล่งกำเนิดโดยสร้างแรงจูงใจในการคัดแยกและนำกลับมาใช้ประโยชน์ให้มากที่สุด

(๒) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการขยะทุก ประเภทที่ถูกต้องตามหลักวิชาการอย่างเต็มรูปแบบ ตั้งแต่ครัวเรือนถึงปลายทาง

(๓) ลดการผลิตและการบริโภคสินค้าที่ผลิตจากวัสดุที่ย่อยสลายยาก

(๔) ขยายบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของภาคเอกชนในการจัดการขยะอันตรายที่ต้นทาง

(๕) บังคับใช้มาตรฐานจัดการน้ำเสียอย่างเคร่งครัดตั้งแต่การขออนุมัติแบบก่อสร้าง

(๖) พัฒนากลไกด้านงบประมาณเพื่อสนับสนุนหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นและการมีส่วนร่วม ชุมชมในการจัดการน้ำเสีย

(๗) กระตุ้นการบริโภคสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อจูงใจให้โรงงานจัดการมลพิษที่ต้นทาง

ประเด็นปฏิรูปที่ ๓ : ผลักดันทุกภาคส่วนให้ร่วมแก้ปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโดยการส่งเสริมให้ประชาชนปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการดำเนินกิจกรรมในชีวิตประจำวันเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๖) ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๓ : ปฏิรูประบบการบริหารจัดการเขตควบคุมมลพิษ

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๕ : การปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม ที่ต้องการให้พัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม มีความเป็นอิสระ และเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๖ : การปฏิรูปองค์กร ระบบแผน ระบบงบประมาณ และเครื่องมือบริหารจัดการ โดยจะเน้นการปฏิรูประบบการเสริมสร้างความตระหนักและจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาระบบและ โครงสร้างรองรับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน (เช่น การลดและแยกขยะอย่างครบ วงจร ตั้งแต่ต้นทางถึงปลายทาง การสร้างความร่วมมือกับผู้ประกอบการภาคเอกชน การใช้ เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม และสร้างนวัตกรรมทางสังคมเพื่อการสนับสนุน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ประเด็นการปฏิรูปที่ ๘ : การปฏิรูปกฎหมายด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพ สิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๒) ราชการไทย ๔.๐

เพื่อรองรับต่อยุทธศาสตร์ Thailand 4.0 ภาครัฐจะต้องทำงานโดยยึดหลักธรรมาภิบาล เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเป็นหลัก (Better Governance, Happier Citizens) การทำงานของภาครัฐต้องเปิดโอกาสให้ภาคส่วนอื่นๆ เช่น ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ได้มีส่วนร่วมเป็นการบริหารในรูปแบบ “ประชารัฐ” โดยจัดระเบียบโครงสร้างให้สอดรับกับการทำงานในลักษณะเครือข่าย เชื่อมโยงการทำงานภายในให้สอดคล้องกันทั้งส่วนราชการ การบริหารส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาประเทศและแก้ปัญหาความต้องการของประชาชนที่มีความซับซ้อนมากขึ้นได้ คุณลักษณะของราชการไทย ๔.๐ มีดังนี้

(๑) เป็นรัฐที่เปิดกว้าง สามารถเชื่อมโยงกับทุกฝ่าย (Open & Connected Government)

(๒) เป็นรัฐที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Citizen-Centric Government)

(๓) เป็นรัฐที่เท่าทันและมีความคิดริเริ่ม (Smart & Innovative Government)

เพื่อให้สามารถเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อน Thailand 4.0 อย่างเต็มประสิทธิภาพ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการปฏิรูปปรับเปลี่ยนกลไกภาครัฐ ใน ๗ มิติสำคัญ ประกอบไปด้วย

๑) การสร้างรัฐที่น่าเชื่อถือ

๒) แหล่งที่มาของนโยบายสาธารณะ

๓) การปรับเปลี่ยนบทบาทภารกิจ อำนาจหน้าที่ และรูปแบบการปฏิบัติราชการ

๔) การสร้างภาคีความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ

๕) การยกระดับขีดความสามารถในการตอบสนองต่อความเปลี่ยนแปลง

๖) การบริหารจัดการการเงินและทรัพยากร

๗) การสร้างระบบราชการแบบไร้รอยต่อ

๒.๓) แผนกลยุทธ์สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๒)

เพื่อกำหนดทิศทางของการดำเนินงานด้านนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องและตอบสนองกับแนวโน้ม ทิศทางและสถานการณ์ปัจจุบันของประเทศโดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมจากคณะผู้บริหารและบุคลากรของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ทุกระดับ ประกอบด้วย ๔ ประเด็นยุทธศาสตร์ (ภาพที่ ๓) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ สร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ เสริมสร้างหุ้นส่วนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงรุกให้มีประสิทธิภาพ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ เสริมสร้างภาพลักษณ์องค์กร และความรับผิดชอบต่อสังคม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม (ค่านิยม) ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการ สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การเสริมสร้างหุ้นส่วนการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเชิงรุกให้มีประสิทธิภาพ กลยุทธ์ที่ ๒ ความร่วมมือทุกภาคส่วนในขั้นตอนต่างๆ ในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยให้การสนับสนุนโครงการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อม เพื่อขับเคลื่อนนโยบายการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

ภาพที่ ๔ แผนที่ยุทธศาสตร์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
(สำนักนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, ๒๕๖๒)

๒.๔) แผนปฏิบัติราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕)

แผนปฏิบัติราชการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕) มีความสอดคล้องต่อเป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนระดับต่างๆ โดยประกอบด้วยแผนปฏิบัติราชการฯ ๕ ด้าน โดยมีประมาณการวงเงินงบประมาณ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ รวม ทั้งสิ้น ๔,๓๖๑.๒๖ ล้านบาท ดังนี้

๑) แผนปฏิบัติราชการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

๒) แผนปฏิบัติราชการด้านการสร้างการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว (ด้านทรัพยากรทางบก/ด้านความหลากหลายทางชีวภาพ)

๓) แผนปฏิบัติราชการด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมภูมินิเวศ สิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม พื้นที่สีเขียว และพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม เพื่อการเติบโตอย่างยั่งยืน

๔) แผนปฏิบัติราชการด้านการยกระดับกระบวนทัศน์ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ (ด้านระบบการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

๕) แผนปฏิบัติราชการด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๕ ผลการวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการทบทวนสถานการณ์และทิศทางนโยบายของรัฐบาล ตลอดจนนโยบายและแผนพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะในส่วนที่กองทุนสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญในการสนับสนุนทางการเงิน ในระยะปี พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มของประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศที่กองทุนสิ่งแวดล้อมควรให้ความสำคัญใน ๔ ด้าน ดังนี้

๑) การควบคุมมลพิษโดยการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะอย่างยิ่งขยะพลาสติก ตามข้อสั่งการของนายกรัฐมนตรี พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา เพื่อเร่งรัดจัดการปัญหาขยะพลาสติก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) ได้ร่วมกับห้างสรรพสินค้า ร้านค้าสะดวกซื้อ ตลาดสดทั่วประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการลด ละ เลิก ใช้พลาสติก รวมถึงถุงที่ใช้ครั้งเดียวทิ้ง (Single use) ภายใต้โครงการ “ทำความดีด้วยหัวใจ ลดภัยสิ่งแวดล้อม” ที่เร่งรัดให้จัดการขยะพลาสติก โดยเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๓ เป็นต้นไป ในการไม่แจกถุงพลาสติก และทำความเข้าใจกับผู้บริโภค และขับเคลื่อนไปสู่ภาคส่วนต่างๆ ทั่วประเทศต่อไป ทั้งนี้ การแก้ไขปัญหาขยะของประเทศ จำเป็นจะต้องลดปริมาณการเกิดขยะจากกระบวนการผลิตและการบริโภค สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม และคำนึงถึงการนำของเสียจากกระบวนการผลิตไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียน ลดการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ รวมถึงลดการปล่อยของเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม รวมทั้งสนับสนุนการผลิตสินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่มีความความคงทน ใช้ซ้ำได้หลายครั้ง และใช้วัตถุดิบน้อยลง พัฒนาระบบการคัดแยกขยะของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และสร้างระบบเครือข่ายการเชื่อมโยงข้อมูลวัสดุที่คัดแยกระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดีเพื่อให้เกิดการกระจายและแลกเปลี่ยนอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการกำจัดขยะและของเสียอันตรายที่มีประสิทธิภาพ โดยเร่งรัดให้มีการปรับปรุงและจัดการขยะตกค้างและบ่อฝังกลบขยะเก่าให้มีการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และให้เกิดประโยชน์สูงสุด เช่น นำไปใช้เป็นเชื้อเพลิงพลังงาน เป็นต้น รวมถึงพัฒนาระบบการเก็บขนและรวบรวมขยะให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาร่วมลงทุนในการจัดการขยะที่คำนึงถึงการใช้ประโยชน์จากขยะอย่างคุ้มค่า ตลอดจนส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์เพื่อสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ประกอบการและประชาชน

การจัดการคุณภาพน้ำ เน้นส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำเสียที่มีประสิทธิภาพ โดยผลักดันให้มีการจัดการน้ำเสียจากครัวเรือน ร้านอาหาร และอาคารก่อนปล่อยทิ้งลงสู่สาธารณะ สนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีระบบรวบรวมน้ำเสียให้ครอบคลุมพื้นที่ตามความเหมาะสม และมีระบบบำบัดน้ำเสียที่

เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และมีความคุ้มค่า รวมทั้งเร่งรัดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

การจัดการคุณภาพอากาศ คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติในการประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๓ มีมติให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ ตามแผนปฏิบัติการขับเคลื่อนวาระแห่งชาติ การแก้ไขปัญหามลพิษด้านฝุ่นละออง โดยมอบอำนาจผู้ว่าราชการจังหวัดบูรณาการแก้ปัญหาร่วมกันในทุกภาคส่วน พร้อมการบังคับใช้กฎหมาย ประกอบด้วย ๓ มาตรการ ได้แก่ ๑) การเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ ๒) การป้องกันและลดการเกิดมลพิษที่ต้นทาง (แหล่งกำเนิด) และ ๓) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการมลพิษ โดยดำเนินการขยายเขตพื้นที่และช่วงเวลาจำกัดรถบรรทุกวิ่งเข้ากรุงเทพฯ ตรวจวัด ตรวจจับรถควันดำ ตรวจสอบโรงงานที่ทำให้เกิดฝุ่นละออง ไม่ให้มีการเผาในที่โล่ง กำกับให้กิจกรรมการก่อสร้างรถไฟฟ้าและก่อสร้างอื่นๆ เป็นไปตามกฎหมาย ลดราคาน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีปริมาณกำมะถันไม่เกิน ๑๐ ppm เป็นน้ำมันที่ก่อให้เกิดฝุ่นละอองน้อย และสร้างการรับรู้และเข้าใจแก่ประชาชนเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาฝุ่นละออง เป็นต้น

ซึ่งประเด็นเหล่านี้ ยังมีความสอดคล้องกับกรอบทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ ตามยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยได้มีการกำหนดแนวทางการพัฒนาที่ครอบคลุมถึงการดำเนินการแก้ไขปัญหาวิกฤตสิ่งแวดล้อม ด้วยการเร่งรัดการควบคุมมลพิษทั้งอากาศ ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตรายที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค รวมทั้งส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

๒) การป้องกันและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติที่ต้องแก้ไขปัญหาเป็นลำดับแรก ได้แก่ การปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ส่งเสริมและสนับสนุนการเพิ่มพื้นที่ป่า บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนสร้างความร่วมมือในการจัดการชุมชนดั้งเดิมที่อาศัยอยู่ในป่า ปกป้อง คุ้มครองและรักษาป่าธรรมชาติให้คงความสมดุลทางระบบนิเวศ โดยผลักดันให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัดและจริงจังเพื่อลดการบุกรุกทำลายป่าหรือการเข้าใช้ประโยชน์ที่ผิดกฎหมาย และผสมผสานกับการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเฝ้าระวังและตรวจติดตามทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า การบุกรุกทำลายป่า รวมทั้งการจัดการไฟป่า พร้อมทั้งฟื้นฟูพื้นที่ป่าที่ถูกเปลี่ยนสภาพไปให้กลับคืนเป็นพื้นที่ป่า หรือพัฒนาเป็นพื้นที่ป่าเศรษฐกิจ โดยให้มีการจัดรูปแบบที่เหมาะสมเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้มีรายได้น้อยหรือไม่มีที่ดินทำกิน พร้อมทั้งสนับสนุนการสร้างอาชีพที่เหมาะสมเพื่อมิให้มีการบุกรุกและลักลอบทำลายป่า ส่งเสริมและฟื้นฟูการจัดการพื้นที่ป่าไม้ในลักษณะกลุ่มป่าหรือผืนป่า สนับสนุนการจัดตั้งป่าชุมชนอย่างยั่งยืน โดยพัฒนาชุมชนโดยรอบพื้นที่ป่าให้เป็นชุมชนเชิงนิเวศเพื่อส่งเสริมให้มีวิถีชีวิตที่สามารถอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืนและพึ่งตนเองได้ รวมทั้งเพิ่มบทบาทและหน้าที่ของชุมชนในการดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรป่าไม้อย่างยั่งยืน โดยภาครัฐสนับสนุนการจัดตั้งเครือข่ายพันธมิตรท้องถิ่นเพื่อร่วมมือในการจัดการทรัพยากรป่าไม้ การคุ้มครองและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างแรงจูงใจในการรักษาวิถีชีวิตเชิงอนุรักษ์และเพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้จากการรักษาระบบนิเวศ

ซึ่งนโยบายและแผนตั้งแต่นโยบายรัฐบาล และนโยบายที่เกี่ยวข้องในทุกระดับให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติ อาทิเช่น แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔

แนวทางการพัฒนาที่ให้ความสำคัญกับการรักษาทุนทางธรรมชาติเพื่อการเติบโตสีเขียวใช้ประโยชน์จากทุนธรรมชาติที่คำนึงถึงขีดจำกัดและศักยภาพในการฟื้นตัว ปกป้องรักษาทรัพยากรป่าไม้ บังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นธรรม นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ จะต้องนำกรอบนโยบายและแผนการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙ แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ไปถ่ายทอดให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน รวมไปถึงแผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๙๓ และแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ที่ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การสงวนรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและระบบนิเวศให้คงความสมบูรณ์ และการกำกับดูแลและควบคุมให้มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

๓) การป้องกันและการเตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่ถูกกำหนดเป็นหนึ่งในห้าของแผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๙ - ๒๕๖๔ และมีกรอบการดำเนินงานภายใต้แผนแม่บทรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๙๓ ที่มุ่งกำหนดแนวทางการดำเนินการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในด้านการป้องกัน การลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดก๊าซเรือนกระจก และส่งเสริมการเติบโตที่ปล่อยคาร์บอนต่ำ การปรับตัวเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและรับมือกับภัยพิบัติทางธรรมชาติ รวมถึงการสร้างขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และการสร้างภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และส่งเสริมการพัฒนาแบบคาร์บอนต่ำ โดยคำนึงถึงการเตรียมพร้อมรับมือกับสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติที่มีความแปรปรวนและเกิดขึ้นอย่างรุนแรงและบ่อยครั้งขึ้น จนสร้างความเสียหายในทรัพย์สินและการสูญเสียชีวิตของประชาชน รวมทั้งปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาและการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกในรูปคาร์บอน

๔) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน ได้ถูกกำหนดอยู่ในแผนแม่บทบูรณาการจัดการความหลากหลายทางชีวภาพ พ.ศ. ๒๕๕๘ - ๒๕๖๔ ที่มีความเชื่อมโยงกับการรักษาฐานทรัพยากรธรรมชาติ รวมทั้งระบบนิเวศทางธรรมชาติ ให้ได้รับการอนุรักษ์ มีการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน รักษาความสมดุลของระบบนิเวศความหลากหลายทางชีวภาพให้ยั่งยืน โดยบริหารจัดการ คุ้มครอง และรักษาความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมของพื้นที่สงวนชีวมณฑลและพื้นที่อนุรักษ์ รวมทั้งห้ามใช้ประโยชน์บริเวณพื้นที่ต้นน้ำลำธาร และพื้นที่ป่าที่มีความอุดมสมบูรณ์ อนุรักษ์ ปกป้อง และคุ้มครองความหลากหลายทางพันธุกรรมของพืชและสัตว์ทั้งในธรรมชาติและพื้นที่เกษตรกรรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม พร้อมทั้งเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นในการบริหารจัดการอย่างมี ส่วนร่วมแบบบูรณาการ และพัฒนาเศรษฐกิจบนฐานความหลากหลายทางชีวภาพ โดยผสมผสานองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่ รวมทั้งสนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมองค์ความรู้เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ให้ความรู้และความเข้าใจถึงประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืนแก่ภาครัฐ เอกชน ชุมชนและประชาชน

บทที่ ๓

สถานะการเงินและแนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓.๑ สถานะเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

นับตั้งแต่จัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม ในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ กองทุนสิ่งแวดล้อมมีแหล่งรายได้ตาม พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ประกอบด้วย

๑. เงินกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงตามจำนวนที่นายกรัฐมนตรีกำหนด ๔,๕๐๐ ล้านบาท

๒. เงินที่โอนมาจากเงินทุนหมุนเวียนเพื่อการพัฒนาสภาพแวดล้อมและคุณภาพชีวิตตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ๒๕๓๕ จำนวน ๕๐๐ ล้านบาท

๓. เงินค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บตามพระราชบัญญัติ เป็นรายรับของกองทุนจากการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมจัดเก็บได้จากการดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสีย

๔. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลเป็นคราวๆ จากที่เคยได้รับการอุดหนุน แบ่งออกเป็น

๔.๑ เงินที่ได้รับจากการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปี ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๖ – ๒๕๓๘ จำนวน ๑,๒๕๐ ล้านบาท และ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๑ จำนวน ๓๕๐ ล้านบาท เป็นจำนวนเงินรวม ๑,๖๐๐ ล้านบาท

๔.๒ เงินกู้จากธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation: JBIC) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ รวมผลต่างจากอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเงิน ๒,๗๑๗.๘๔ ล้านบาท

๕. เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากภาคเอกชนทั้งภายในและภายนอกประเทศ รัฐบาลต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศ (ยังไม่ได้รับการสนับสนุน)

๖. เงินจากดอกผลและผลประโยชน์ใดๆ ที่เกิดจากกองทุนนี้

๗. เงินอื่นๆ ที่ได้รับมาเพื่อดำเนินการกองทุนนี้ เช่น ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับเงินชดใช้ค่าเสียหายจากการทำลายทรัพยากรธรรมชาติในเขตป่าสงวนแห่งชาติและอุทยานแห่งชาติ ตามคำสั่งศาลอาญาคดีทุจริตและประพฤติมิชอบกลาง จากผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ในมาตรา ๙๗ และ ๙๙ และกฎหมายอื่น ๆ เป็นจำนวนเงิน ๐.๔๕ ล้านบาท รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ ๕

๓.๒ การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*

กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนหน่วยงานทั้งภาครัฐที่เป็นส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจ เอกชน และองค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม ในการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดอากาศเสีย และระบบกำจัดของเสีย รวมทั้งการสนับสนุนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์

ทรัพยากรธรรมชาติและการดำเนินกิจกรรมใด ๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสิ้น ๑,๖๖๑ โครงการ รวมวงเงินที่ให้การสนับสนุนทั้งสิ้น ๑๖,๐๙๔.๐๒๔ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ ๕

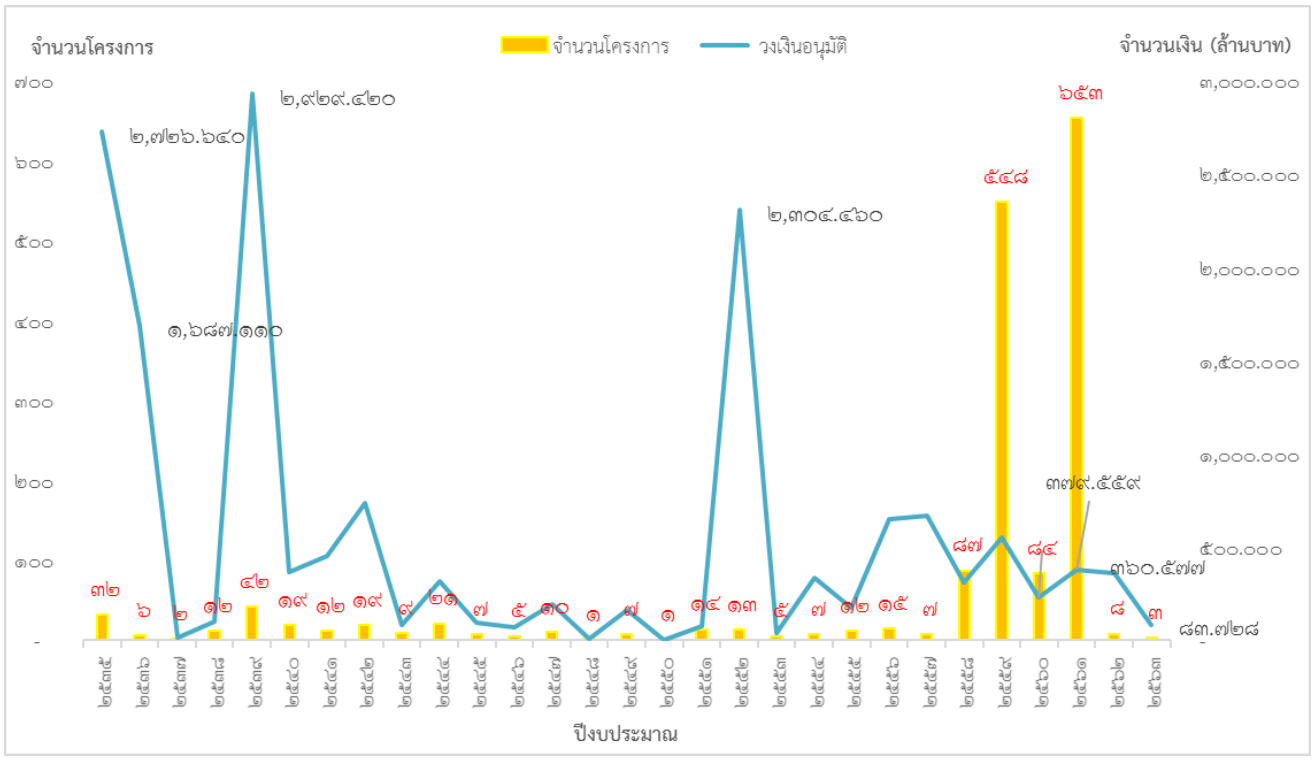

ภาพที่ ๕ การจัดสรรเงินและจำนวนโครงการที่กองทุนสิ่งแวดล้อมสนับสนุนตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*

(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

๓.๒.๑ การสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*

๓.๒.๑.๑ การจำแนกตามกลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุน

กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนกลุ่มเป้าหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ที่กำหนดให้ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยสามารถจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

(๑) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนมากที่สุด โดยได้สนับสนุนเป็นเงินอุดหนุน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๐,๕๐๙.๗๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๕.๓๐ ของจำนวนเงินทั้งหมด ประกอบด้วย ด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๕๒๖,๗๐ ล้านบาท และด้านการจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสีย ระบบบำบัดอากาศและเสียง และระบบกำจัดของเสียรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗,๔๖๑.๗๗ ล้านบาท ทั้งนี้ เป็นเงินที่กรมควบคุมมลพิษเป็นผู้ขอให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๕๘๖.๖๘ ล้านบาท

(๒) ส่วนราชการ เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๖๕๗.๐๙ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๖.๕๑ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๓) สถาบันการศึกษา เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๗๗.๖๗ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๐.๔๘ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๔) ภาคเอกชน เป็นกลุ่มเป้าหมายที่กองทุนสิ่งแวดล้อมให้การสนับสนุนในรูปเงินกู้ยืมเพื่อจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสีย หรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใดเพื่อการควบคุมบำบัดหรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเอง ตามมาตรา ๒๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยอนุมัติวงเงินกู้ไปแล้วทั้งสิ้น ๒,๔๐๗.๘๔ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๖ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๕) องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ (NGOs) และกลุ่มองค์กรอื่นๆ ตามที่กำหนดไว้ในกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในรูปแบบของเงินช่วยเหลือและเงินอุดหนุนในการดำเนินกิจการใดๆ ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๔) รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๔๔๑.๖๘ ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ ๒.๗๔ ของจำนวนเงินทั้งหมด รายละเอียดดังแสดงในภาพที่ ๖

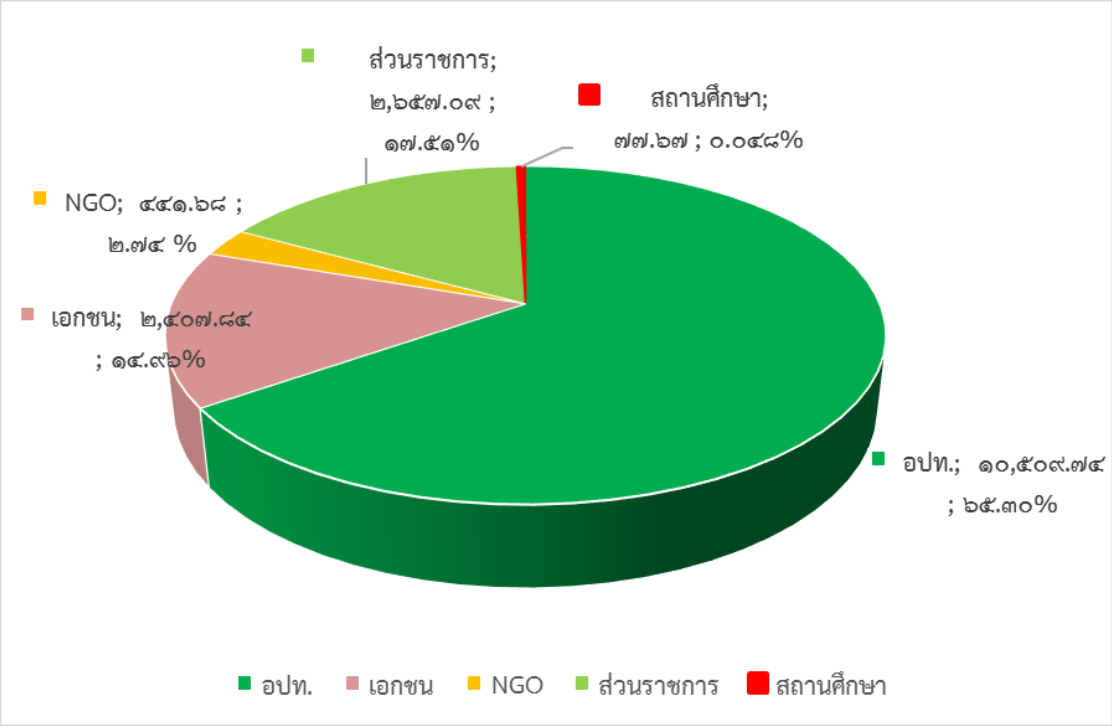

ภาพที่ ๖ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมจำแนกตามกลุ่มเป้าหมาย ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*

(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

๓.๒.๑.๒ การจำแนกโครงการตามมาตราที่ให้การสนับสนุน

การจำแนกโครงการตามที่กำหนดในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนโครงการ จำนวนทั้งสิ้น ๑,๖๖๑ โครงการ รวมวงเงินที่ให้การสนับสนุนทั้งสิ้น ๑๖,๐๙๔.๐๒๔ ล้านบาท (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) โดยจำแนกตามมาตราที่ให้การสนับสนุนเงินอุดหนุน และเงินกู้ยืมจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนี้

(๑) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๑) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมและระบบกำจัดของเสียรวม ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๑๙๒ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๙,๙๘๓.๐๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๐๓ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๒) เงินกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำตามมาตรา ๒๓ (๓) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ให้กับภาคเอกชน เพื่อการลงทุนก่อสร้างระบบป้องกันหรือขจัดมลพิษจากการประกอบกิจการของตนเอง และสำหรับผู้รับจ้างให้บริการกำจัดของเสียและบำบัดน้ำเสีย โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๔๙ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๔๐๗.๘๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๙๖ ของจำนวนเงินทั้งหมด

(๓) เงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ภายใต้กรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ได้รับความเห็นชอบของคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติให้กับกลุ่มเป้าหมายตามกรอบทิศทางฯ เช่น ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินไปแล้วทั้งสิ้นจำนวน ๑,๔๒๐ โครงการ รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓,๗๐๓.๑๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๑ ของจำนวนเงินทั้งหมด

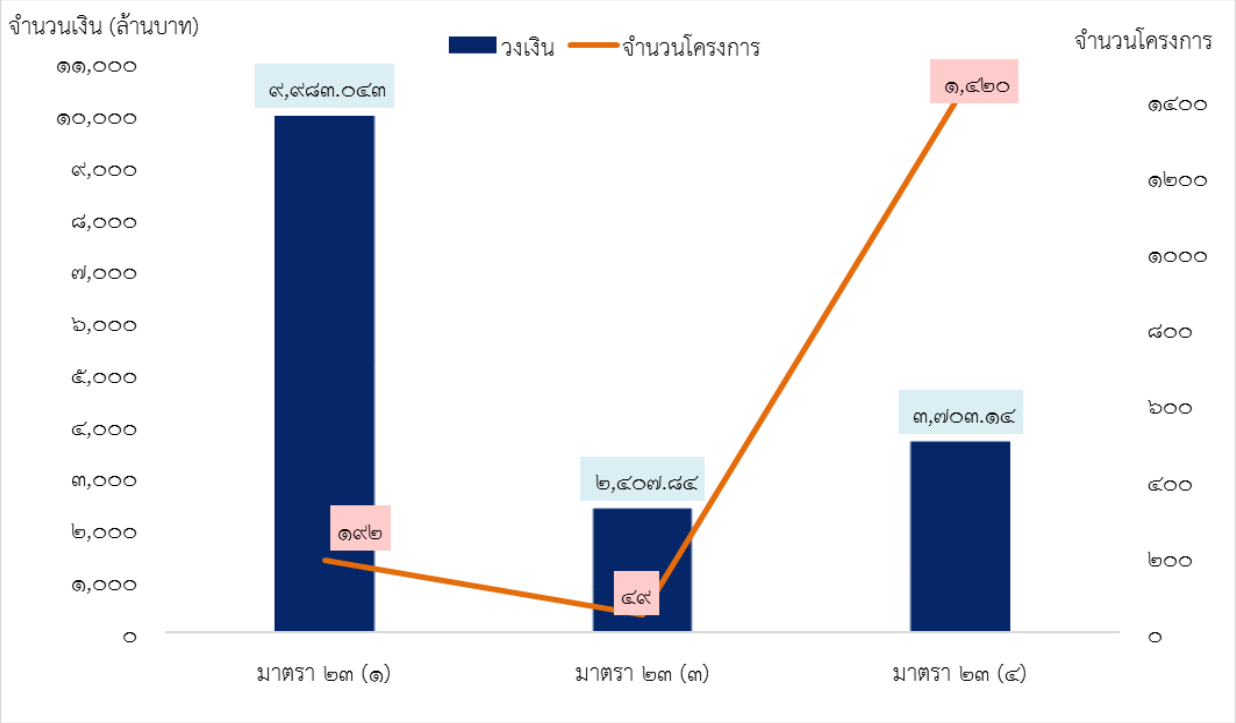

ภาพที่ ๗ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตราที่ให้การสนับสนุนปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*

(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

๓.๒.๑.๓ การจำแนกตามประเภทกิจกรรมของโครงการ

หากพิจารณาโครงการสามารถจำแนกตามประเภทกิจกรรมโครงการด้านมลพิษและด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ดังนี้ รายละเอียดดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ สรุปสถานะโครงการตามประเภทการสนับสนุน

ประเภทการสนับสนุน	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
ด้านมลพิษ		
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน น้ำเสีย	๗๓	๗,๘๖๕,๒๙
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน ขยะมูลฝอย	๑๑๕	๒,๐๖๗.๙๕
๒๓ (๑) เงินอุดหนุน อื่นๆ (อากาศ, เสียง)	๔	๔๙.๘๐
๒๓ (๓) เงินกู้ ขยะ	๓	๑๑๐.๗๘
๒๓ (๓) เงินกู้ น้ำเสีย	๓๘	๑,๔๕๐,๐๖

ประเภทการสนับสนุน	จำนวนโครงการ	วงเงิน (ล้านบาท)
๒๓ (๓) เงินกู้ อื่นๆ	๘	๘๔๗.๐๐
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
๒๓ (๔) องค์กรเอกชนด้านสิ่งแวดล้อม	๑๐๒	๔๔๑.๖๘
๒๓ (๔) ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	๑,๓๑๘	๓,๒๖๑.๔๖
รวม	**๑,๖๖๑**	**๑๖,๐๙๔.๐๒**

(หมายเหตุ * ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

๓.๒.๒ สรุปผลการวิเคราะห์การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะที่ผ่านมา

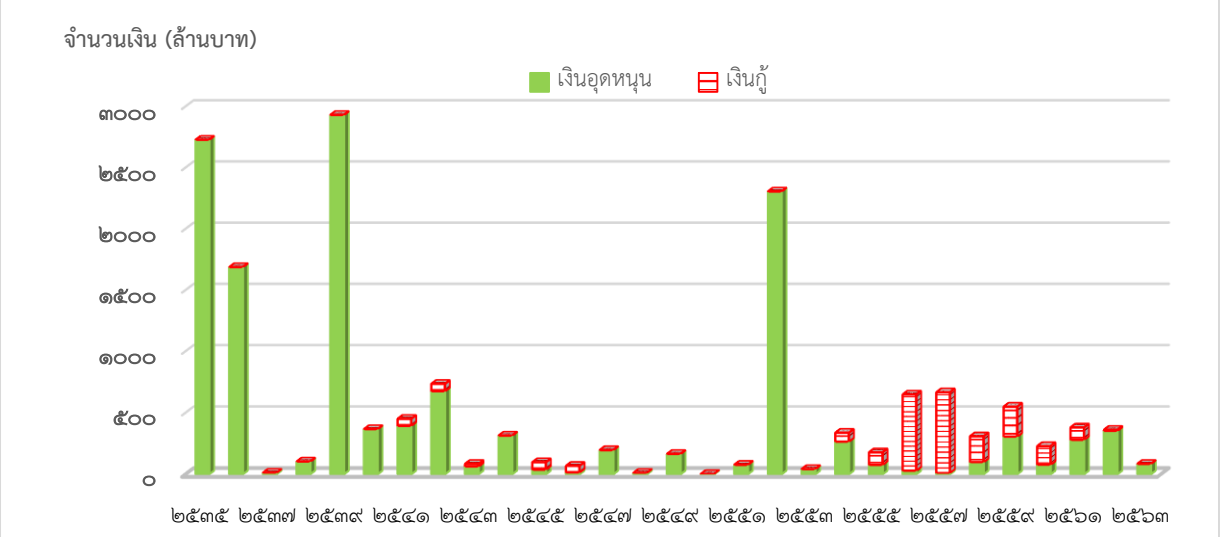

ภาพที่ ๘ การจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อม จำแนกตามเงินกู้ และเงินอุดหนุน ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๓*
(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

จากภาพที่ ๘ ในช่วงเริ่มต้นของการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นช่วงเวลาที่ประเทศไทยประสบปัญหาการขาดแคลนระบบบำบัดน้ำเสียชุมชนและระบบกำจัดขยะมูลฝอยจากชุมชน ตลอดจนการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียในขณะนั้นยังไม่เหมาะสมกับการใช้งานในท้องถิ่นและมีความซับซ้อนในการซ่อมบำรุง รัฐบาลในขณะนั้นจึงมีนโยบายผลักดันให้มีการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียรวมในเขตพื้นที่ที่ถูกประกาศเป็นเขตควบคุมมลพิษ และเขตพื้นที่คุ้มครองสิ่งแวดล้อม กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงเป็นช่องทางสำคัญในการสนองนโยบายรัฐบาลผ่านพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติพ.ศ. ๒๕๓๕ ซึ่งเน้นการลงทุนกำจัดของเสียที่ปลายท่อ (End of Pipe Treatment) เป็นหลัก ดังนั้น ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๓๙ จึงเป็นช่วงเวลาที่กองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการจัดสรรเงินอุดหนุนจากรัฐบาล โดยในปี พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการจัดสรรเงินจากรัฐบาล จำนวน ๕,๐๐๐ ล้านบาท และเงินจากงบประมาณแผ่นดิน ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๖ - ๒๕๓๗ ปีละ ๕๐๐ ล้านบาท รวมเป็นเงิน ๖,๐๐๐ ล้านบาท แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อการดำเนินงาน จึงเป็นสาเหตุให้กระทรวงการคลัง ในฐานะผู้ดูแลเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมต้องดำเนินการจัดหาเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำจากธนาคาร

เพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (Japan Bank for International Cooperation : JBIC) ในปี พ.ศ. ๒๕๓๗ จำนวน ๒,๗๑๗.๘๔ ล้านบาท เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อม มีเงินเพียงพอต่อการสนับสนุนเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการลงทุนก่อสร้างระบบดังกล่าว โดยเป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลที่กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องจัดสรรเงินอุดหนุนในสัดส่วนที่มากกว่าเงินกู้

หลังจากปี ๒๕๓๙ เป็นต้นมา ประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเงิน ในปี ๒๕๔๐ หรือที่รู้จักกันในชื่อ “วิกฤตต้มยำกุ้ง” ทำให้โครงการลงทุนของรัฐเกิดการชะลอตัวด้านการลงทุน และมีผลทำให้การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะชุมชนมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่องจนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๕๕๒ รัฐบาลได้มีนโยบายให้จัดสรรเงินอุดหนุนให้กับโครงการเร่งด่วนเพื่อแก้ไขปัญหาการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ของประเทศ ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการจัดสรรเงินอุดหนุนเป็นจำนวนมาก ในขณะที่การจัดสรรเงินในรูปแบบของเงินกู้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๕๓ มีจำนวนเงินค่อนข้างน้อย แต่ภายหลังจากปี พ.ศ. ๒๕๕๔ เป็นต้นมา กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้การสนับสนุนเงินกู้เพิ่มมากขึ้น เนื่องจากมีการปรับปรุงระเบียบคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับการจัดสรรเงินอุดหนุนและการให้กู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยออกเป็นระเบียบคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยหลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการขอจัดสรรและขอกู้ยืมเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เรื่อง อัตราดอกเบี้ย และระยะเวลาการปลอดการชำระคืนเงินต้น ทำให้อัตราดอกเบี้ยเงินกู้มีอัตราที่ต่ำกว่าธนาคารพาณิชย์ทั่วไป และมีระยะเวลาการชำระหนี้เงินกู้ระยะยาว จึงเป็นแรงจูงใจให้ภาคเอกชนสนใจที่จะเสนอขอรับการสนับสนุนเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมเพิ่มมากขึ้นในเวลาต่อมา

เมื่อวิเคราะห์สถานะทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า ตลอดระยะเวลาการจัดสรรงบประมาณกองทุนสิ่งแวดล้อมในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ - ๒๕๕๔ เป็นการดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลที่กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องจัดสรรเงินอุดหนุน ในสัดส่วนที่มากกว่าเงินกู้ ทำให้สถานะการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อมลดลงอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่มีเงินหมุนเวียนกลับเข้าสู่กองทุนมีปริมาณน้อย ทำให้เกิดปัญหาและอุปสรรคในการบริหารงานตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มุ่งดำเนินงานสนับสนุนในรูปแบบของทุนหมุนเวียนในลักษณะของเงินกู้เป็นลำดับแรก ถึงแม้ว่าในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๕๕ จะเริ่มมีการจัดทำแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๕๕ – ๒๕๕๙ ที่มุ่งบริหารงานตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีผลทำให้การจัดสรรเงินกู้มีแนวโน้มที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การนำแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมมาใช้เป็นช่วงเวลาที่สถานะการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อมเริ่มลดลงอย่างมาก จนเกิดผลกระทบต่อแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมและต้องมีการปรับวงเงินกู้และเงินอุดหนุนให้เหมาะสมกับวงเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ลดลง ด้วยเหตุนี้ จึงทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องมีการกำหนดแนวทางในการพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุน เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นทุนหมุนเวียนที่มีความสมดุลทั้งรายรับและรายจ่าย ซึ่งในปัจจุบันกองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการดำเนินการเพื่อให้มีเงินสมทบเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมในหลายรูปแบบ เช่น การจัดทำแนวทางการจัดหารายได้จากองค์กรระหว่างประเทศ การขอรับการสนับสนุนเงินทุนจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง และแหล่งเงินทุนต่างๆ รวมถึงการส่งเสริมการสร้างภาคีเครือข่ายภาคธุรกิจเอกชน และภาครัฐ ทั้งนี้เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีมาตรการที่หลากหลายในการหารายได้สมทบเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม

๓.๓ แนวโน้มทิศทางการให้การสนับสนุนเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

๓.๓.๑ การสนับสนุนเงินอุดหนุน

แนวโน้มการจัดสรรเงินอุดหนุน จะมุ่งเน้นการจัดสรรเงินตามยุทธศาสตร์ ที่ตอบโจทย์ยุทธศาสตร์ชาติ หรือเป็นวาระแห่งชาติ หรือสถานการณ์สิ่งแวดล้อมที่สำคัญ เช่น การจัดการปัญหามลพิษทางอากาศ ปัญหาซากขยะอิเล็กทรอนิกส์ และแนวโน้มการได้รับเงินสนับสนุนจากองค์กรระหว่างประเทศในการสนับสนุนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการดำเนินการตามบทบาทภารกิจใน (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่จะทำให้การจัดสรรเงินมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้

๑) สนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่โครงการก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเสนอขอรับการสนับสนุนภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด

ทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังคงต้องพิจารณาการดำเนินการตามกฎหมายในการให้การสนับสนุนแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เสนอขอรับเงินอุดหนุนเพื่อก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวม เนื่องจากเป็นการดำเนินงานที่ต้องดำเนินการภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๒๓ (๑) รวมถึงการจัดสรรงบประมาณสมทบจากกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่โครงการก่อสร้างหรือดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับเงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน ภายใต้แผนปฏิบัติการเพื่อการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมระดับจังหวัด

๒) สนับสนุนเงินกองทุนให้แก่โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและด้านการจัดการมลพิษ

เนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นต้นมา การจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและด้านการจัดการมลพิษ เป็นการจัดสรรเงินภายใต้กรอบทิศทางการขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) และวงเงินโครงการ โครงการละไม่เกิน ๕ ล้านบาท ดังนั้น ทิศทางการจัดสรรเงินอุดหนุนภายใต้ มาตรา ๒๓ (๔) ในช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ จึงมุ่งเน้นประเด็น ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความสำคัญสูงและเร่งด่วน โดยเฉพาะโครงการ/กิจกรรมที่ตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ ตามที่ได้มีการวิเคราะห์นโยบายและแผนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่กองทุนสิ่งแวดล้อมได้ให้ความสำคัญใน ๔ ด้าน คือ การเร่งรัดแก้ไขปัญหาการจัดการขยะที่ถือเป็นวาระแห่งชาติ การปกป้องและฟื้นฟูพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยเฉพาะพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่อนุรักษ์ที่มีความสำคัญเชิงนิเวศ รวมถึงการเพิ่มพื้นที่ป่า การป้องกันและเตรียมการเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งในด้านการปรับตัวต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การลดก๊าซเรือนกระจก และการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรชีวภาพและความหลากหลายทางชีวภาพ นอกจากนี้ การให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในการดำเนินการเชิงรุกสำหรับโครงการตามยุทธศาสตร์ประเทศในลักษณะของชุดโครงการ เช่น โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง การจัดการหมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก ที่เป็นการจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่องค์กร

ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เข้าร่วมโครงการทั้งประเทศ และโครงการจัดการเศษวัสดุเหลือทิ้งทางการเกษตร ลดปัญหาหมอกควันจากภาคเกษตรกรรม เป็นต้น

นอกจากนี้ ตาม (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้ขยายขอบเขตวัตถุประสงค์การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับประเภทโครงการในกรณีที่เกิดเหตุฉุกเฉินหรือภยันตรายในการแก้ไขขจัดมลพิษและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม หรือโครงการ/กิจกรรมที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม การอุดหนุนการดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นช่องทางการจัดสรรเพิ่มเติมที่จะใช้งบประมาณจำนวนมากในการอุดหนุนเรื่องดังกล่าว และอาจส่งผลต่อเงินคงเหลือของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้ในอนาคต ดังนั้นจะต้องมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินในแต่ละปี และจัดหาแหล่งรายได้ให้เพียงพอต่อความต้องการ หลังจาก (ร่าง)พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้มีผลบังคับใช้ เพื่อรักษาสมดุลของรายได้และรายจ่ายไม่ให้ส่งผลกระทบต่อสถานะทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓.๓.๒ การสนับสนุนเงินกู้ยืม

แนวโน้มการจัดสรรเงินกู้กองทุนสิ่งแวดล้อมให้กับภาคเอกชนที่สนใจและมีหน้าที่ตามกฎหมายในการจัดให้มีระบบบำบัดอากาศเสียหรือน้ำเสีย ระบบกำจัดของเสีย หรืออุปกรณ์อื่นใด เพื่อการควบคุมบำบัด หรือขจัดมลพิษที่เกิดจากกิจกรรมหรือการดำเนินกิจการของตนเอง หรือบุคคลนั้นเป็นผู้ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการเป็นผู้รับจ้างให้บริการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย โดยเฉพาะโครงการเงินกู้ขนาดเล็ก เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดเล็กให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินกู้กองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมไม่มาก และเป็นโครงการเทคโนโลยีสะอาดในสถานประกอบการ เช่น

- โครงการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรหรืออุปกรณ์อื่นใด ในระบบบำบัดอากาศเสีย หรือระบบบำบัดน้ำเสีย หรือระบบกำจัดของเสีย เพื่อการทดแทน ระบบเดิมที่มีอยู่ ที่หมดอายุการใช้งาน โดยงบประมาณโครงการไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท

- โครงการติดตั้งระบบสำหรับหมักมูลสัตว์ จากฟาร์มปศุสัตว์ เพื่อให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์เป็นปุ๋ย หรือเป็นสารบำรุงดิน ที่มีกำลังผลิตต่อเครื่อง ไม่เกิน ๒๐ ตัน/วัน และระบบดังกล่าวต้องมีใบรับประกันผลงานอย่างน้อย ๑ ปี

- โครงการก่อสร้างเฉพาะระบบบำบัดน้ำเสียของสถานประกอบการที่มีความสามารถในการบำบัดไม่เกิน ๑๐๐ ลบ.ม./วัน

ในส่วนของการสนับสนุนเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ ข้อมูลตามแผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า การจัดสรรเงินกู้ไม่ได้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้การอนุมัติจัดสรรโครงการเงินกู้ได้น้อยกว่าปีที่ผ่านมา เนื่องจากภาคเอกชนไม่ให้ความสนใจกู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม อีกทั้งข้อจำกัดการให้วงเงินกู้เฉพาะในส่วนของเงินลงทุนระบบบำบัดมลพิษหรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ทำให้เกิดความยุ่งยากในการกู้เงินจากหลายแหล่งประกอบกับปัจจุบัน การประกอบธุรกิจของธนาคารพาณิชย์ มีอัตราการแข่งขันที่สูงมีสถาบันการเงินที่มีโครงการปล่อยเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำหลายแห่ง ทำให้ภาคเอกชนสนใจที่จะกู้เงินจาก บมจ. ธนาคารกรุงไทย มีจำนวนน้อยลง การประชาสัมพันธ์/สร้างแรงจูงใจให้ภาคเอกชนมาขอรับการสนับสนุนเงินกู้ไม่มีความต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงได้มีการดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพการสนับสนุนเงินกู้เพื่อการจัดการปัญหามลพิษของ

ภาคเอกชน โดยการจัดสรรเงินกู้ในเชิงรุก ซึ่งคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๑/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๒๗ มกราคม ๒๕๖๐ และคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๖ กันยายน ๒๕๖๐ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการสนับสนุนเงินกู้ในลักษณะเงินก้อน (Lump Sum) สำหรับผู้ประกอบการขนาดกลางและ ขนาดย่อม (SMEs) ในโครงการ ๓ ลักษณะ ได้แก่ ๑) โครงการปรับเปลี่ยนเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ไม่เกิน ๕๐ ล้านบาท ๒) โครงการติดตั้งระบบหมักมูลสัตว์ที่มีกำลังผลิตต่อเครื่องไม่เกิน ๒๐ ตัน/วัน ๓) โครงการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียขนาดไม่เกิน ๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวัน วงเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ให้กับ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นผู้จัดการกองทุน ในส่วนของเงินกู้ในการอนุมัติเงินกู้แบบเบ็ดเสร็จให้กับโครงการที่ผู้ขอรับการสนับสนุนจากภาคเอกชน เพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการจัดสรรเงินกู้ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เมื่อคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๒๓ กรกฎาคม ๒๕๖๑ ได้มีมติเห็นชอบในหลักการสนับสนุนเงินกู้ในลักษณะเงินก้อน (Lump Sum) เพิ่มเติม วงเงิน ๑๐๐ ล้านบาท ให้กับ บมจ.ธนาคารกรุงไทย โดยได้มีการทบทวน วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งวิเคราะห์สาเหตุ เพื่อปรับปรุงและกำหนดแนวทางที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาการจัดสรรเงินกู้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้จัดสรรเงินกู้จำนวน ๑ โครงการ คือ โครงการโครงการระบบบำบัดก๊าซชีวภาพ Biogas ระบบ Covered Lagoon วงเงินรวม ๘ ล้านบาท อย่างไรก็ตาม จากการชะลอตัวทางเศรษฐกิจในปัจจุบัน ส่งผลให้ภาคเอกชนมีความสนใจที่จะขอรับการสนับสนุนเงินกู้น้อยลง และเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกู้และเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ กองทุนสิ่งแวดล้อม มีแผนการดำเนินงานที่ขับเคลื่อนผลการจัดสรรเงินกู้ โดยมีการจัดสัมมนาโครงการเพิ่มประสิทธิภาพเงินกู้ภาคเอกชน จำนวน ๓ พื้นที่ ได้แก่ ภาคกลาง ภาคตะวันออก และภาคใต้ โดยได้มีการประสานความร่วมมือกับภาคเอกชนต่างๆ รวมถึงการประสานกับ บมจ.ธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นผู้จัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมในการประมาณการแผนการจัดสรรเงินกู้อย่างต่อเนื่อง ทุกไตรมาส รวมถึงกำกับและเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนที่ตั้งไว้ และในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ ได้มีแผนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการเงินจัดสรรในส่วนของเงินกู้ตามแผนจัดสรรกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพของผู้จัดการกองทุนในส่วนของเงินกู้ ซึ่งคาดว่าจะทำให้การสนับสนุนเงินกู้เกิดความคล่องตัว และได้รับความสนใจจากผู้ประกอบการธุรกิจภาคเอกชนเพิ่มมากขึ้น รวมถึงการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนรายใหญ่ เพื่อสนับสนุนเงินกู้ในการลงทุนจำนวนมาก เพื่อให้สามารถจัดสรรได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างรวดเร็ว รวมถึงกองทุนจะต้องให้ความสำคัญกับการจัดสรรเงินกู้ โดยเน้นให้มีเงินหมุนเวียนคืนกลับเข้ากองทุน ทั้งนี้ บมจ.ธนาคารกรุงไทยอยู่ระหว่างการจัดทำแผนส่งเสริมการปล่อยสินเชื่อนโยบายภาครัฐ และการคัดเลือกกลุ่มลูกค้าเป้าหมายเพื่อดำเนินการปล่อยสินเชื่อต่อไป

สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทิศทางการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามแผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ โดยกองทุนสิ่งแวดล้อมจะต้องประสานกับ บมจ. ธนาคารกรุงไทย ซึ่งเป็นผู้จัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการประมาณการแผนการจัดสรรเงินกู้ รวมถึงกำกับและเบิกจ่ายเงินให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ โดยที่ บมจ.ธนาคารกรุงไทย จะต้องมีความชัดเจนในกลุ่มเป้าหมาย และมีการกำหนดวิธีการหรือแนวทางในการดำเนินงานที่ชัดเจน รวมทั้งสื่อสารประชาสัมพันธ์โครงการเชิงรุก ทั้งแก่เจ้าหน้าที่ธนาคารและกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย เพื่อกำหนดกระบวนการที่ให้การสนับสนุนในปล่อยสินเชื่อให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เพื่อให้เข้าใจโครงการและเห็นโอกาสในการนำเสนอแก่ลูกค้าเป้าหมาย รวมทั้งการประชาสัมพันธ์เชิงรุกเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำแก่กลุ่มธุรกิจภาคเอกชน หลากหลายช่องทางและทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ลูกค้ากลุ่มเป้าหมายเกิดความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ กระบวนการในการสนับสนุนเงินกู้ในอนาคตที่จะดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ผู้มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกู้ยังคงเป็นหน่วยงานราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคเอกชน และผู้รับจ้างให้บริการ บำบัด/กำจัด มลพิษ แต่จะมีการเพิ่มเติมในกรณีหน่วยงานของรัฐกู้ยืมหรือลงทุนร่วมกันกับภาคเอกชน ในการก่อสร้างหรือปรับปรุงระบบ กำจัด/บำบัดมลพิษเพื่อการสาธารณะ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว ยังกำหนดให้ผู้มีสิทธิขอรับการสนับสนุนสามารถกู้ยืมหรืออุดหนุนกิจการด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ทำให้การสนับสนุนเงินกู้จากกองทุนสิ่งแวดล้อมมีรูปแบบโครงการที่หลากหลายมากขึ้น

๓.๔ แนวโน้มทิศทางการจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

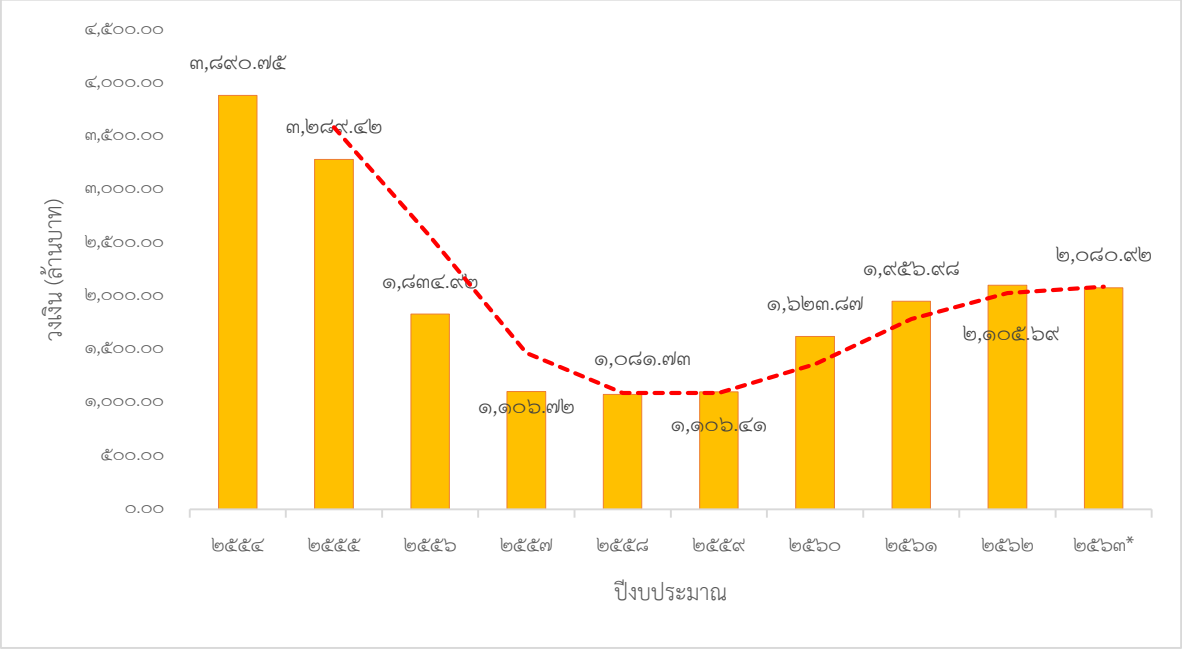

ภาพที่ ๙ สถานะการเงินสุทธิ ณ สิ้นปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓*

(* ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

จากภาพที่ ๙ แสดงให้เห็นว่าแนวโน้มสถานการณ์การเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ก่อนช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ ที่มีเงินคงเหลือสุทธิลดลงอย่างต่อเนื่อง และต่อมาหลังจากปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นต้นมาที่มีเงินคงเหลือสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องมาจากการจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีมีจำนวนน้อยลง และมีเงินคืนโครงการ ดอกเบี้ยเงินฝากและอื่นๆ เพิ่มขึ้นตามลำดับ ปัจจุบันกองทุนสิ่งแวดล้อมมีเงินคงเหลือสุทธิ ๒,๐๘๐.๙๒ ล้านบาท (ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) ดังนั้น ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕ กองทุนสิ่งแวดล้อมจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการวางแผนการจัดสรรเงินทั้งเงินอุดหนุนและเงินกู้ให้บรรลุตามเป้าหมายที่ได้วางไว้ในแผนจัดสรร รวมถึงการวางแผนงานใหม่ๆ เพื่อเพิ่มโอกาสในการหารายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๒ กองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการเตรียมการจัดทำกฎหมายลำดับรองเพื่อรองรับพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ซึ่งจะส่งผลต่อแหล่งรายได้การจัดสรรเงินกองทุน และเงินคงเหลือสุทธิของกองทุนสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี จัดทำแนวทางการรับเงินบริจาค

จากภาคเอกชนเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๕) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ รวมถึงหารือกับกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเกี่ยวกับการขอปันส่วนเงินจากค่าใช้น้ำบาดาลเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องมีการปรับแก้ไขพระราชบัญญัติน้ำบาดาล พ.ศ. ๒๕๒๐ ด้วย

ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ การจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามแผนจัดหารายได้กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๓) ประกอบด้วย การพัฒนาศักยภาพในการจัดหารายได้จากแหล่งรายได้ในปัจจุบัน เช่น การเพิ่มประสิทธิภาพรายรับของกองทุนสิ่งแวดล้อมตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๒ (๓) จากการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับมาตรา ๙๓ การพัฒนาแนวทางการหาประโยชน์และเงินได้จากดอกผลจากเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม และการศึกษาแนวทางการจัดหารายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม หรือมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงดำเนินการจัดหารายได้จากการสนับสนุนงบประมาณจากองค์การระหว่างประเทศ เช่น กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund : GCF) เป็นต้น

ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทิศทางแนวโน้มการจัดหารายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อมในแต่ละแหล่ง มีดังนี้

๑. งบประมาณแผ่นดิน อยู่ระหว่างการขอรับเงินงบประมาณแผ่นดิน ๒๐๐ ล้านบาท

๒. ค่าบริการและค่าปรับ มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีการเร่งรัดการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับตามมาตรา ๙๓

๓. ดอกเบี้ยเงินกู้ มีแนวโน้มลดลง เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๒ มีการปล่อยกู้เพียง จำนวน ๑ โครงการ ทำให้ไม่มีดอกเบี้ยเงินกู้

๔. เงินจากองค์กรระหว่างประเทศ ประกอบด้วย

๔.๑ กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF)

สำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียว ได้แจ้งตอบรับใบสมัครเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Direct Access Entity: DAE) จากกองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๖๓ ขณะนี้อยู่ในระหว่างการพิจารณาของสำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียว โดย ในการเตรียมการเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Direct Access Entity: DAE) กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ได้จัดทำข้อเสนอโครงการ “Strengthening the Capacities of the Environmental Fund Division to serve as Thailand’s key national mechanism for climate finance” ขอรับการสนับสนุนเงินช่วยเหลือจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว เพื่อเสริมสร้างศักยภาพและเตรียมความพร้อมของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อรองรับการดำเนินงานกับกองทุนภูมิอากาศสีเขียว และองค์กรทางการเงินระหว่างประเทศต่างๆ ในอนาคต ซึ่งสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินช่วยเหลือจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียวแล้วเมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม ๒๕๖๒ จำนวน ๓๕๘,๘๙๖ ยูโร (๑๒.๑ ล้านบาท)

๔.๒ การดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) ภายใต้แผนงานปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล (International Climate Initiative :IKI)

กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการพิจารณาจากสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ดำเนินการในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) ภายใต้แหล่งเงินทุนจาก แผนงานปกป้องการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศระดับสากล (International Climate Initiative :IKI) ของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ซึ่งในขณะนี้อยู่ในระหว่างการจัดทำข้อเสนอโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนเงินช่วยเหลือเพื่อการดำเนินโครงการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย ทั้งนี้กรอบข้อเสนอโครงการดังกล่าวต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ก่อนที่จะจัดทำเป็นข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งหากได้รับความเห็นชอบจากรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนีแล้ว คาดว่ากองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมในฐานะ Thailand Climate Initiative (ThaiCi) จะได้รับการจัดสรรเงินช่วยเหลือในกรอบวงเงินจำนวน ๖ ล้านยูโร (ประมาณ ๒๐๐ ล้านบาท)

๕. รายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงินด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นแหล่งรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle : PPP) โดยคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม ในคราวประชุมครั้งที่ ๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๒ มกราคม ๒๕๖๓ ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับแนวทางความเป็นไปได้ในการเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น เงินจากค่าใช้น้ำบาดาล เงินบริจาคจากบุคคลหรือนิติบุคคล เงินจากกองทุนอนุรักษ์พลังงาน เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง เงินจากองค์กรระหว่างประเทศหรือต่างประเทศ เงินจากภาษีหรือค่าธรรมเนียม/ค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานตามกฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

บทที่ ๔

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และประเด็นยุทธศาสตร์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

๔.๑ การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในและภายนอก (SWOT ANALYSIS)

การทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ได้มีการดำเนินการทบทวนข้อมูลการวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมภายในที่มีผลกระทบต่อการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งประเด็นจุดแข็ง และจุดอ่อน โดยในประเด็นจุดแข็ง มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่องการดำเนินการทางด้านกฎหมาย กองทุนสิ่งแวดล้อมมีข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่ประกาศลงในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนพิเศษ ๒๙๕ ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒กำหนดให้บุคลากรมีสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการเทียบเท่าพนักงานราชการ ซึ่งทำให้พนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อมมีขวัญและกำลังใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ด้านการพัฒนาและปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์เพื่อการปรับปรุงประสิทธิภาพการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยอยู่ระหว่างการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับชุดโครงการที่สนองต่อประเด็นยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม การจัดทำระบบ Smart e -Fund เพื่อช่วยการลดขั้นตอนในการจัดทำข้อเสนอโครงการและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่สนใจขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้มีการจัดตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงิน เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อศึกษาหาแหล่งรายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม

ในขณะที่จุดอ่อน มีประเด็นเพิ่มเติมในเรื่อง เทคนิคในการติดตามประเมินผลโครงการยังไม่สะท้อนผลผลิต/ผลลัพธ์ของกองทุน บุคลากรยังขาดความรู้ความเข้าใจในการกำหนดตัวชี้วัดและการติดตามประเมินผล เนื่องจากใช้รูปแบบเดิมเป็นเวลานาน และยังมิได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และเทคนิคต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น

ในขณะที่ปัจจัยภายนอก ประเด็นโอกาสได้มีการเพิ่มหน่วยงานในระดับนานาชาติและรัฐบาลต่างประเทศให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ในขณะที่ประเด็นอุปสรรคได้เพิ่มการกำหนดตัวชี้วัดผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนในแต่ละปี มีการปรับระดับความท้าทายเพิ่มขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงานของกองทุน ดังแสดงในตารางด้านสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ดังนี้

ด้านสภาพแวดล้อมภายใน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
๑) กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ๒) บทบาทของกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นกลไกทางการเงินเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นรูปธรรม ๓) รายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และสามารถนำมาใช้เพื่อการสนับสนุนโครงการและบริหารจัดการกองทุนได้โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุน ๔) มีแผนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการบริหารและกำกับการดำเนินงานของกองทุนเป็นกรอบในการดำเนินการในด้านต่างๆ ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เช่น แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม แผนจัดสรรเงินกองทุน แผนบริหารความเสี่ยง แผนจัดหารายได้ แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล แผนปฏิบัติการดิจิทัล ๕) กองทุนสิ่งแวดล้อมมีเครื่องมือในการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ หลักเกณฑ์วิธีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับชุดโครงการที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ระเบียบ/ข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม กำหนดให้บุคลากรมีสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการเทียบเท่าพนักงานราชการ ๖) มีระบบสารสนเทศ Smart e-Fund ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการยื่นข้อเสนอโครงการ เบื้องต้น พร้อมที่จะตรวจสอบสถานะโครงการของตนเอง และรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้อย่างครบวงจร ๗) มีเครือข่ายพี่เลี้ยงในการช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) มีข้อจำกัดเกี่ยวกับแหล่งรายได้ที่มีเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างสม่ำเสมอ และมีผลทำให้เกิดความเสี่ยงจากการมีเงินกองทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการที่จะขอรับการสนับสนุน ๒) กฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนและรายละเอียดในทางปฏิบัติมากและต้องใช้เวลา จึงขาดความคล่องตัว ๓) การประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอบทบาท ภารกิจและการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังไม่เป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง ๔) ไม่สามารถบริหารงานได้แบบเบ็ดเสร็จภายใต้หน่วยงานเดียวได้ ทำให้การดำเนินงานไม่เป็นไปทิศทางเดียวกัน ๕) การบริหารงานยังเป็นระบบราชการ ซึ่งยังไม่มีความคล่องตัว และอิสระในการบริหารงาน เพื่อตอบสนองต่อนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๖) สถาบันการเงินที่เป็นช่องทางปล่อยเงินกู้ของกองทุนมีเพียงธนาคารเดียว ทำให้โอกาสในการปล่อยเงินกู้ให้ลูกค้าซึ่งเป็นลูกค้าเงินกู้ของธนาคารอื่น อาจไม่ได้รับความสะดวกในการรับบริการจากการเบิกจ่ายเงิน อีกทั้งธนาคารสามารถปล่อยเงินกู้ในส่วนของตนได้อยู่แล้ว ๗) ระบบสารสนเทศที่จัดทำขึ้นมีหลากหลายไม่สามารถสืบค้นข้อมูลต่างๆ ได้ภายในระบบเดียว ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนำเสนอผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ ๘) เทคนิคในการประเมินติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนอาจไม่สะท้อนถึงผลผลิต ผลลัพธ์ของกองทุน

จุดแข็ง	จุดอ่อน
๘) มีคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เป็นผู้กำหนดนโยบาย และคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการครอบคลุมประเด็นทั้งด้านมลพิษ และทรัพยากรธรรมชาติ และมีคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงิน เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ๙) กรมบัญชีกลาง ทำหน้าที่เป็นผู้จัดการกองทุน ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีความเชี่ยวชาญในด้านการเงิน การคลังและการบัญชี ๑๐) บุคลากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านกิจกรรม KM และได้รับการฝึกอบรมองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๑๑) บุคลากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมมีอัธยาศัยที่ดี มีความรักสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดี	

ด้านสภาพแวดล้อมภายนอก

โอกาส	อุปสรรค
๑) รัฐบาลปัจจุบันได้วางแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และกรอบนโยบายการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะกลาง มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรมีการดำเนินการในระยะเร่งด่วน เช่น การประกาศให้ขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า เป็นต้น ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดกรอบทิศทางขอรับการสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้ตามเป้าหมายที่กำหนด ๒) ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ /สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐ โดยใช้แนวทางประชารัฐ ทำให้กองทุนสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เน้นการสร้างนวัตกรรม การบริหารขับเคลื่อนกองทุนในรูปแบบที่เป็นธุรกิจเอกชน รวมถึงการนำเทคโนโลยี	๑) การกำหนดอัตราค่าบริการตามมาตรา ๘๘ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม และไม่ทันกับสถานการณ์เปิดใช้ระบบบำบัด เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บค่าบริการได้ เนื่องจากต้องรอประกาศจัดเก็บค่าบริการจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่งผลให้ไม่สามารถส่งเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๙๓ ได้ ๒) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ ไม่เอื้อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมได้โดยตรง ส่งผลต่อการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) กลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจบทบาท ข้อเสนอโครงการขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของเทคนิควิชาการ งบประมาณและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ต้องใช้เวลา

โอกาส	อุปสรรค
Digital เข้ามาใช้ให้เกิดความคล่องตัว ลดระยะเวลา ขั้นตอนและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น ๓) ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้การบริหารงานมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับได้เปิดช่องปรับปรุงการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงได้มีการปรับและเพิ่มแหล่งที่มาและเพิ่มการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและทันต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวยิ่งขึ้น ๔) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเด็นการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ซึ่งจะทำให้กองทุนมีความคล่องตัวในการบริหารงานและอาจมีแหล่งที่มาของรายได้ที่มั่นคงและสม่ำเสมอ และมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะ โดยมีการสรรหาผู้จัดการกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพเพื่อทำงานตอบสนองต่อนโยบายที่ได้รับมอบหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ๕) กระแสความตื่นตัวด้านสังคม สิ่งแวดล้อมและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศเกิดขึ้นทั่วโลก ส่งผลให้มีการเตรียมความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและความเสี่ยงต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการปรับกระบวนทัศน์การพัฒนาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียว การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น จึงเป็นแนวโน้มเชิงนโยบายที่สอดคล้องกับแนวทางของกองทุนสิ่งแวดล้อม ๖) หน่วยงานในระดับนานาชาติและรัฐบาลต่างประเทศให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ ๗) ภาคเอกชนได้ดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในรูปแบบการทำกิจกรรมโครงการความร่วมมือร่วมกับกองทุนสิ่งแวดล้อม ๘) การพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารครอบคลุมทั้งประเทศส่งผลให้การกระจายข้อมูลข่าวสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง	ปรับแก้ค่อนข้างนาน ขาดความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ ๔) การกำหนดตัวชี้วัดผลการประเมินผลการดำเนินงานทุนหมุนเวียนในแต่ละปี มีการปรับระดับความท้าทายเพิ่มขึ้น แต่ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงานของกองทุน

โอกาส	อุปสรรค
รวดเร็วและง่ายขึ้น เป็นโอกาสในด้านการประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารองค์กร ๙) มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน จึงทำให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เห็นเป็นรูปธรรม	

จากการวิเคราะห์ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และ อุปสรรค ในการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะเวลาที่ผ่านมา นำมาทบทวนเพิ่มเติมในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ พบว่า การบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมถึงแม้ว่าจะเป็นการบริหารงานตามกฎหมาย และการปฏิบัติงานโดยการนำกลยุทธ์ภายใต้แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมไปปฏิบัติก็ตาม แต่กองทุนสิ่งแวดล้อมก็ยังคงต้องเผชิญกับความที่ท้าทาย ดังนี้

๑. สถานภาพทางการเงินของกองทุนและขาดแหล่งรายได้ที่มีความสม่ำเสมอและต่อเนื่องจากเงินหมุนเวียนคืนกลับในลักษณะของเงินต้นและดอกเบี้ยเงินกู้ และเงินค่าบริการและค่าปรับที่ต้องส่งคืนกองทุนสิ่งแวดล้อมยังมีสัดส่วนต่ำมาก

๒. แนวโน้มกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังไม่สามารถมีรายได้จากการจัดเก็บภาษีสิ่งแวดล้อมหรือค่าธรรมเนียมสิ่งแวดล้อม เป็นอุปสรรคที่สำคัญในการปรับปรุงศักยภาพด้านการเงินให้เป็นทุนหมุนเวียนที่มีความยืดหยุ่นสามารถทำให้กองทุนมีรายได้ที่สม่ำเสมอและต่อเนื่อง คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมหางชาติ จึงได้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงิน เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันหาแนวทางในการจัดหาแหล่งรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม

๓. แนวทางการจัดสรรเงินกองทุนในอนาคต กองทุนสิ่งแวดล้อม ยังคงให้ความสำคัญกับโครงการ/กิจกรรมที่มีลำดับความสำคัญภายใต้นโยบายด้านทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ ที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ อย่างต่อเนื่อง โดยส่งผลให้การจัดสรรเงินอุดหนุนแบบให้เปล่า เพื่อช่วยเหลือสนับสนุนการดำเนินการรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมตามนโยบายของรัฐบาล มีเป็นจำนวนมาก กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงจำเป็นต้องมีสถานภาพทางการเงินที่มั่นคง

๔. กฎระเบียบ หลักเกณฑ์ มีขั้นตอนและรายละเอียดในทางปฏิบัติมากและต้องใช้เวลาในการอนุมัติโครงการ จึงขาดความคล่องตัว กองทุนสิ่งแวดล้อม จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงได้จัดทำหลักเกณฑ์ วิธีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับชุดโครงการที่สนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้แก่กลุ่มเป้าหมายตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อให้

สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาพื้นที่ เป้าหมายและศักยภาพของชุมชน และความสามารถของกลุ่มเป้าหมายในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ โดยการลดขั้นตอน กระบวนการ และระยะเวลาจัดทำข้อเสนอโครงการ ระยะเวลาพิจารณาโครงการ

๕. การประชาสัมพันธ์ การเผยแพร่ภารกิจ และผลงานที่สำคัญของกองทุนสิ่งแวดล้อม ไปยังเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูล เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อพัฒนาภาพลักษณ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จัก เช่น การพัฒนาระบบ Smart e -Fund เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดทำข้อเสนอโครงการ เพิ่มช่องทางและโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนและขยายความร่วมมือ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการดำเนินงาน และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี

๖. ความไม่เพียงพอของบุคลากร ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการเงิน การบัญชี และด้านภาษาต่างประเทศ เพื่อรองรับภารกิจการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมในอนาคต

๗. การบริหารจัดการองค์กร พบว่า กองทุนสิ่งแวดล้อมยังมีปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพและความคล่องตัวในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมตามโครงสร้างการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม จะต้องเตรียมพร้อมในการถ่ายโอนภารกิจจากกระทรวงการคลังมาสู่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภายหลังจากพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับใหม่ประกาศใช้ และเตรียมการศึกษาเพื่อหาความเหมาะสมของสถานะกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งโครงสร้างองค์กร กลไกการบริหารงาน แหล่งรายได้และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง ตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการขับเคลื่อนงานเพื่อตอบเป้าหมายการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมในภาพรวมต่อไป

๔.๒ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

การวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อม และประเด็นกลยุทธ์ของกองทุนสิ่งแวดล้อมในครั้งนี้นอกจากนำ SWOT Analysis มาประกอบการทบทวนประเด็นกลยุทธ์ในแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ แล้วนั้น แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๔ ยังได้นำ TOWS Matrix มาใช้ในการวิเคราะห์เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์นั้น จะเป็นขั้นตอนการดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจุดแข็งกับโอกาส จุดแข็งกับข้อจำกัด จุดอ่อนกับโอกาส และจุดอ่อนกับข้อจำกัดของกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยเลือกจุดแข็ง โอกาส ข้อจำกัด จุดอ่อน ที่เป็นประเด็นสำคัญมากำหนดเป็นกลยุทธ์ ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว สามารถแบ่งออกได้เป็น ๔ ประเภท ซึ่งสามารถสรุปได้ ดังนี้

๑) กลยุทธ์เชิงรุก (SO Strategy) เมื่อพิจารณาจากจุดแข็งและโอกาสของกองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่า มีแนวทางที่เป็นโอกาสในการดำเนินกลยุทธ์เชิงรุกในสองประเด็น ดังนี้

๑.๑) จุดแข็งในส่วนของบทบาทของกองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถเป็นกลไกทางการเงินเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นรูปธรรม และกองทุนสิ่งแวดล้อมมีเครื่องมือในการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน เมื่อจับคู่กับโอกาส ที่รัฐบาลปัจจุบันได้วางแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ทางด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว และกรอบนโยบายการจัดการปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในระยะกลาง มีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ควรมีการดำเนินการในระยะเร่งด่วน เช่น การประกาศให้ขยะมูลฝอยเป็นวาระแห่งชาติ Roadmap การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย และการจัดทำแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ในระยะ ๕ ปีข้างหน้า เป็นต้น ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถกำหนดกรอบทิศทางขอรับการสนับสนุนให้สามารถขับเคลื่อนนโยบายของรัฐได้ตามเป้าหมายที่กำหนด และยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ /สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐

ประเด็นการพัฒนากระบวนการจัดสรรเงินกองทุน ให้แก่ โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นการสนับสนุนโครงการที่สนองตอบต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ ของประเทศ โดยได้พิจารณาจากจุดแข็งของกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่มีความพร้อมทั้งในด้านเครื่องมือการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอกองค์กร มีข้อมูลด้านการสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้มีการปรับปรุงการทำงานอยู่เสมอ ตลอดจนมีความคล่องตัวในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ทำให้กองทุนมีความพร้อมที่จะสนับสนุนการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศตามนโยบายของรัฐบาลและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

๑.๒) จุดแข็งในเรื่องของการมีแผนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการบริหารและกำกับการดำเนินงานของกองทุนเป็นกรอบในการดำเนินการในด้านต่างๆ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว เช่น แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม แผนจัดสรรเงินกองทุน แผนบริหารความเสี่ยง แผนจัดหารายได้ แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล แผนปฏิบัติการดิจิทัล และการมีคณะอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้ฯ เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีผู้เชี่ยวชาญจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง จับคู่กับโอกาสที่หน่วยงานในระดับนานาชาติและรัฐบาลต่างประเทศให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมของโลก เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความหลากหลายทางชีวภาพ และภาคเอกชนได้ดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ในรูปแบบการทำกิจกรรมโครงการความร่วมมือร่วมกับกองทุนสิ่งแวดล้อม

ประเด็นการขอรับการสนับสนุนทางการเงินจากภาคเอกชน องค์กรระหว่างประเทศ ยังคงมีโอกาสในด้านการพัฒนาแหล่งรายได้ของกองทุนสิ่งแวดล้อม จากหน่วยงานในระดับนานาชาติและรัฐบาลต่างประเทศที่มุ่งให้ความสำคัญกับการสนับสนุนทางการเงินแก่ประเทศกำลังพัฒนาในการดำเนินการในการป้องกันแก้ไขด้านสิ่งแวดล้อมของโลก โดยอาศัยกลไกความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ เช่น กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) เป็นกลไกทางการเงินภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (The United Nations Framework Convention on Climate Change : UNFCCC) ที่จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยแต่ละประเทศที่มีความร่วมมือกับกองทุนภูมิอากาศสีเขียว จะมีหน่วยงานหลักระดับประเทศที่ทำหน้าที่ประสานงานในเรื่องดังกล่าว เรียกว่า หน่วยงานประสานงานหลัก (National Designated Authorities : NDA) เพื่อกำกับดูแลให้การดำเนินโครงการและแผนงานภายใต้การสนับสนุนของกองทุนภูมิอากาศสีเขียวให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับการเปลี่ยนแปลง

สภาพภูมิอากาศของประเทศ นอกจากนี้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานของกองทุนภูมิอากาศสีเขียวยังต้องมีหน่วยงานที่ได้รับการรับรองภายใต้ข้อกำหนดของกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Accredited Entities : AEs) เพื่อทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการพัฒนาและดำเนินการบริหารโครงการและแผนงานที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว ซึ่งในขณะนี้กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับการเสนอชื่อให้เป็นหน่วยงานของประเทศในการสมัครเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Direct Access Entity:DAE) การดำเนินการดังกล่าว นอกจากจะเป็นการสนองตอบต่อนโยบายด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศแล้ว ยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับมาตรา ๒๒(๕) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพของกองทุนสิ่งแวดล้อมภายใต้แผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เป็นต้น นอกจากนี้ภาคเอกชน และภาคธุรกิจได้ตระหนักถึงบทบาทและประกาศนโยบายความร่วมมือต่อความรับผิดชอบสังคมและสิ่งแวดล้อม (CSR) ในภาคธุรกิจที่เพิ่มมากขึ้น จึงเป็นโอกาสที่กองทุนสิ่งแวดล้อมจะร่วมมือกับภาคเอกชน ทั้งในด้านการให้การสนับสนุนโครงการของภาคเอกชน ตลอดจนร่วมมือกันเป็นภาคีเครือข่ายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๓) จุดแข็งในเรื่องแผนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการบริหารและกำกับการดำเนินงานของกองทุนเป็นกรอบในการดำเนินการในด้านต่างๆ ทั้งระยะสั้น และระยะยาว เช่น แผนพัฒนาทรัพยากรบุคคล แผนปฏิบัติการดิจิทัล และการที่บุคลากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านกิจกรรม KM และได้รับการฝึกอบรมองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่เสมอ ทำให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจุดแข็ง กองทุนสิ่งแวดล้อมมีระเบียบ/ข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม กำหนดให้บุคลากรมีสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการเทียบเท่าพนักงานราชการ และบุคลากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมมีอัธยาศัยที่ดี มีความรักสามัคคี ทำงานร่วมกันเป็นทีม ส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการทำงานที่ดี จับคู่กับโอกาส ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ /สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐ โดยใช้แนวทางประชารัฐ ทำให้กองทุนสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เน้นการสร้างนวัตกรรม การบริหารขับเคลื่อนกองทุนในรูปแบบที่เป็นธุรกิจเอกชน รวมถึงการนำเทคโนโลยีดิจิทัล เข้ามาใช้ให้เกิดความคล่องตัว ลดระยะเวลา ขั้นตอนและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น โอกาสที่ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อม จัดตั้งภายใต้การกำกับของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้การบริหารงานมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับเป็นการเปิดช่องปรับปรุงการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม

ประเด็นด้านการบริหารและพัฒนาบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เป็นจุดแข็งประการหนึ่งของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นการดำเนินการตามแนวทางการบริหารทรัพยากรบุคคลของกองทุนและมีข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม ว่าด้วยการบริหารงานบุคคลของพนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ลงวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กำหนดให้บุคลากรมีสิทธิประโยชน์และสวัสดิการ เทียบเท่าพนักงานราชการ ประกอบกับรัฐบาลให้ความสำคัญกับมาตรการการบริหารและ

พัฒนากำลังคนภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ และกองทุนสิ่งแวดล้อมมีแผนพัฒนาบุคลากรที่เป็นรูปธรรม จึงเป็นโอกาสให้การพัฒนาบุคลากรของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการอำนวยความสะดวกในเรื่องของสิทธิสวัสดิการ ที่พึงได้รับ และงบประมาณที่สนับสนุนอย่างเพียงพอในการส่งเสริมเพื่อการฝึกอบรมพัฒนาองค์ความรู้ให้มีศักยภาพที่จะรองรับภารกิจใหม่ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

๑.๔) จุดแข็งในเรื่อง กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และบทบาทของกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถเป็นกลไกทางการเงินเพื่อการสนับสนุนและส่งเสริมภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างเป็นรูปธรรม จับคู่กับโอกาส แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเด็นการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ซึ่งจะทำให้กองทุนมีความคล่องตัวในการบริหารงาน และอาจมีแหล่งที่มาของรายได้ที่มั่นคงและสม่ำเสมอ และมีกฎหมายว่าด้วยกองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นการเฉพาะ โดยมีการสรรหาผู้จัดการกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพเพื่อทำงานตอบสนองต่อนโยบายที่ได้รับมอบหมายให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ประเด็นการดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมต้องมีความเป็นอิสระ และคล่องตัวในการบริหารงาน เพื่อการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย จึงเป็นโอกาสให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการปรับปรุงโครงสร้างองค์กร แหล่งรายได้ รวมถึงวัตถุประสงค์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีผลการดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑.๕) จุดแข็งในเรื่องกองทุนสิ่งแวดล้อมมีเครื่องมือในการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ได้แก่ หลักเกณฑ์วิธีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับโครงการขนาดเล็ก ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม จับคู่กับโอกาส ที่มีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศและการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของทุกภาคจึงทำให้เกิดการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมที่เห็นเป็นรูปธรรม

ประเด็นการพัฒนาคู่มือ กฎระเบียบต่างๆ และเงื่อนไขหลักเกณฑ์ในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม มีหลักเกณฑ์ วิธีการสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับชุดโครงการที่สนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

๒) กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) เป็นแนวทางการดำเนินงานเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาผู้ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนยังขาดความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ และการบริหารจัดการโครงการ ปัญหาการจัดหารายได้ ซึ่งพิจารณาการดำเนินการตามกลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้ ๒ ประเด็น ดังนี้

๒.๑) จุดแข็งในเรื่อง มีระบบสารสนเทศ Smart e-Fund ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการยื่นข้อเสนอโครงการ เบื้องต้น พร้อมที่จะตรวจสอบสถานะโครงการของตนเอง และรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบได้อย่างครบวงจร และมีเครือข่ายพี่เลี้ยงในการช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม จับคู่กับ อุปสรรค กลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจบทบาท ข้อเสนอโครงการขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของเทคนิควิชาการ งบประมาณและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ต้องใช้เวลาปรับแก้ค่อนข้างนาน ขาดความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ ส่งผลให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ประเด็นการให้ความรู้แก่หน่วยงานที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ผ่านเครือข่ายพี่เลี้ยง และการที่กองทุนสิ่งแวดล้อมมีระบบสารสนเทศ Smart e-Fund ที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ในการยื่นข้อเสนอโครงการ เบื้องต้น จะทำให้ผู้ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนได้ เรียนรู้ขั้นตอนการพิจารณาโครงการ ซึ่งการเสริมสร้างศักยภาพของผู้ขอรับการสนับสนุนเงินกองทุน เป็นบทบาทที่กองทุนสิ่งแวดล้อมมีความพร้อมที่จะดำเนินการได้ เนื่องจากเป็นภารกิจหลักของกองทุนที่ต้องดำเนินการจัดสรรเงินกองทุนทั้งเงินกู้ และเงินอุดหนุน ให้ได้ตามเป้าหมายของแผนจัดสรรเงินกองทุน ซึ่งเป็นการดำเนินการตามกฎหมายและเป็นภารกิจทางด้านการเงินที่ช่วยส่งเสริมการดำเนินภารกิจภาครัฐให้บรรลุเป้าหมาย

๒.๒) จุดแข็งในเรื่อง กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และรายได้ที่เกิดจากการดำเนินงานของกองทุนตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ ได้รับการยกเว้นไม่ต้องส่งคืนคลังเป็นรายได้แผ่นดิน และสามารถนำมาใช้เพื่อการสนับสนุนโครงการและบริหารจัดการกองทุนได้โดยผ่านความเห็นชอบจากคณะกรรมการกองทุน จับคู่กับอุปสรรค การกำหนดอัตราค่าบริการตามมาตรา ๘๘ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม และไม่ทันกับสถานการณ์เปิดใช้ระบบบำบัด เป็นผลทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่สามารถจัดเก็บค่าบริการได้ เนื่องจากต้องรอประกาศจัดเก็บค่าบริการจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ส่งผลให้ไม่สามารถส่งเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๙๓ ได้

ประเด็นในด้านการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดหารายได้ โดยการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เป็นไปตามมาตรา ๘๘ และ ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๓) กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO Strategy) เป็นการนำโอกาสที่มีอยู่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม มาแก้ไขจุดอ่อนของกองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ในปัจจุบัน สามารถกำหนดได้ ๔ ประเด็น ดังนี้

๓.๑) จุดอ่อนในเรื่อง ข้อจำกัดเกี่ยวกับความสม่ำเสมอของเงินรายได้จากแหล่งรายได้ที่เข้ามาสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม และมีผลทำให้เกิดความเสี่ยงเกี่ยวกับการมีเงินกองทุนไม่เพียงพอต่อความต้องการที่จะ

ขอรับการสนับสนุน จับคู่กับโอกาสที่ (ร่าง) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ได้กำหนดให้กองทุนสิ่งแวดล้อมจัดตั้งที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทำให้การบริหารงานมีเอกภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับได้เปิดช่องปรับปรุงการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงได้มีการปรับและเพิ่มแหล่งที่มาและเพิ่มการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและทันต่อการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพและคล่องตัวยิ่งขึ้น

ประเด็นในด้านการกำหนดแนวทางการจัดหารายได้ ที่ดำเนินการตาม ร่าง พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่ได้ปรับและเพิ่มแหล่งที่มาของเงินกองทุนและปรับปรุงการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความทันสมัย ทั้งนี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับที่ได้รับการปรับปรุงขึ้นมาใหม่ได้เพิ่มโอกาสตามกฎหมายในการจัดหารายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งเงินทุนที่มีความมั่นคง เช่น การเก็บเงินค่าใช้น้ำบาดาลของกองทุนพัฒนาน้ำบาดาล หรือการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ผลิต/ผู้บริโภค ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมโดยอาศัยเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์ หรือมาตรการจูงใจ และจะเป็นแนวทางที่ช่วยแก้ไขจุดอ่อนด้านแหล่งรายได้ และสถานภาพทางการเงินในปัจจุบันของกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓.๒) จุดอ่อนในเรื่องการประชาสัมพันธ์ในการนำเสนอบทบาท ภารกิจและการเผยแพร่ผลงานที่เกิดจากการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ยังไม่ทั่วถึงเท่าที่ควร อีกทั้งฐานข้อมูล และระบบสารสนเทศของกองทุนสิ่งแวดล้อมมีความหลากหลาย แต่ยังไม่สามารถนำมาเชื่อมโยงหรือบูรณาการให้สามารถสืบค้นหรือเข้าถึงข้อมูลได้ภายในระบบ ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการนำเสนอผู้บริหารเพื่อนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจ จับคู่กับโอกาส ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ /สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐ โดยใช้แนวทางประชารัฐ ทำให้กองทุนสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เน้นการสร้างนวัตกรรม การบริหารขับเคลื่อนกองทุนในรูปแบบที่เป็นธุรกิจเอกชน รวมถึงการนำเทคโนโลยี Digital เข้ามาใช้ให้เกิดความคล่องตัว ลดระยะเวลา ขั้นตอนและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น และการพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารครอบคลุมทั้งประเทศส่งผลให้การกระจายข้อมูลข่าวสารเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้อย่างทั่วถึง รวดเร็วและง่ายขึ้น เป็นโอกาสในด้านการประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารองค์กร

ประเด็นด้านการพัฒนาระบบสารสนเทศ และเพิ่มการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมโดยใช้เทคโนโลยีการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมยังคงพบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องทั้งข้อจำกัดในด้านงบประมาณ ทำให้การประชาสัมพันธ์ไม่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ขาดความต่อเนื่อง การสื่อสารและประชาสัมพันธ์กองทุนยังขาดความน่าสนใจ อย่างไรก็ตามจากโอกาสที่เกิดขึ้นจากยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่/สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐ โดยใช้แนวทางประชารัฐ ทำให้เทคโนโลยีการสื่อสาร และการประชาสัมพันธ์ยังคงมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถเลือกใช้สื่อได้อย่างเหมาะสม และประหยัดงบประมาณในการประชาสัมพันธ์ กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงต้องเลือกสื่อที่เหมาะสมเพื่อลดปัญหาการประชาสัมพันธ์ที่ไม่ทั่วถึง

๓.๓) จุดอ่อนในเรื่อง กฎ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอนและรายละเอียดในทางปฏิบัติมากและต้องใช้เวลา จึงขาดความคล่องตัว จับคู่กับโอกาส แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กำหนดให้ประเด็นการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย ซึ่งจะทำให้กองทุนมีความคล่องตัวในการบริหารงาน

ประเด็นการปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ/ขั้นตอนและวิธีการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ และมีความคล่องตัวและรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองต่อผู้รับบริการ

๓.๔) จุดอ่อนในเรื่องเทคนิคในการประเมินติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนเป็นการดำเนินการในรูปแบบเดิมเป็นระยะเวลานาน ยังไม่สะท้อนผลผลิต ผลลัพธ์ของกองทุน จับคู่กับโอกาสยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี ที่จะขับเคลื่อนประเทศไทยเป็นเศรษฐกิจรูปแบบใหม่ /สังคมดิจิตอล หรือ Thailand ๔.๐ โดยใช้แนวทางประชารัฐ ทำให้กองทุนสามารถพัฒนาและปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการเพื่อให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง เกิดความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ที่เน้นการสร้างนวัตกรรม การบริหารขับเคลื่อนกองทุนในรูปแบบที่เป็นธุรกิจเอกชน รวมถึงการนำเทคโนโลยี Digital เข้ามาใช้ให้เกิดความคล่องตัว ลดระยะเวลา ขั้นตอนและกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น

ประเด็นการพัฒนาระบบสนับสนุนในการติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนงาน กิจกรรม โครงการ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละปี

๔) กลยุทธ์เชิงรับ (WT Strategy) เป็นการดำเนินงานเพื่อลดหรือแก้ไขปัญหาจุดอ่อนและอุปสรรคของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้บรรเทาเบาบางลงไป สามารถกำหนดได้ ดังนี้

จุดอ่อนในเรื่อง เทคนิคในการประเมินติดตามโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินกองทุนเป็นการดำเนินการในรูปแบบเดิมเป็นระยะเวลานาน เป็นผลให้ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน จับคู่กับอุปสรรค กลุ่มเป้าหมายที่มีสิทธิขอรับการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมบางกลุ่ม ยังไม่เข้าใจ ในบทบาทของกองทุน การจัดทำข้อเสนอโครงการยังขาดความครบถ้วนสมบูรณ์ของเทคนิควิชาการ งบประมาณและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ทำให้ต้องใช้เวลาในการปรับแก้ไขค่อนข้างนาน ขาดความพร้อมในการจัดทำข้อเสนอโครงการ ทำให้การจัดสรรเงินยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ประเด็นการเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ถึงแม้ว่ากองทุนสิ่งแวดล้อมจะมีระบบติดตามการดำเนินงานทั้งในระหว่างดำเนินโครงการและการติดตามประเมินผลเมื่อสิ้นสุดโครงการแล้วก็ตาม แต่ยังไม่เพียงพอต่อการนำผลการติดตามและประเมินผลมาใช้ประกอบการปรับปรุงกระบวนการทำงาน ดังนั้น จึงควรเตรียมพร้อมปรับปรุงกระบวนการวิเคราะห์และประเมินผลโครงการให้มีความสอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อให้การปรับปรุงเพิ่มเติมระบบการติดตามและประเมินผลจะมีผลทำให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีข้อมูลที่ถูกต้องในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

๔.๓ การประเมินผลแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ กองทุนสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยในการประเมินแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (ระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒) กองทุนสิ่งแวดล้อม พบว่าในภาพกองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย และบางมีตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินงาน และยังมีผลไม่เป็นที่สิ้นสุด อย่างไรก็ตาม ควรมีการปรับปรุงการดำเนินงานในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านการจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยเสนอให้มีการดำเนินงาน ดังนี้ (รายละเอียดดัง ตารางที่ ๓)

ด้านการจัดหารายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีหลายช่องทาง ซึ่งควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของการเป็นทุนหมุนเวียน จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม รวมถึงกับสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถจัดเก็บค่าบริการ ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ตามเจตนารมณ์ที่ให้ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย นอกจากนี้ควรปรับปรุงกฎระเบียบในการให้การสนับสนุน และลดข้อจำกัดต่างๆ ในการสนับสนุนเงินกู้เพื่อให้สามารถปล่อยเงินกู้ และมีเงินหมุนเวียนกลับเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงควรปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ให้สามารถรับบริจาคจากผู้บริจาครายใหญ่ได้ เช่น กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้ง ควรมีกลไกในการขอรับการสนับสนุนเงินจากแหล่งเงินทุนต่างประเทศที่มีความชัดเจน ควรปรับแก้ไขกฎหมาย และระเบียบ หลักเกณฑ์เงื่อนไขที่เกี่ยวข้องกับการขอรับการสนับสนุนเงินจากองค์กรต่างประเทศ เพื่อไม่ให้เป็นอุปสรรคต่อการขอรับเงินสนับสนุนดังกล่าว

ด้านการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม กองทุนสิ่งแวดล้อมควรแบ่งสัดส่วนการจัดสรรเงินกู้และเงินอุดหนุนให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญที่เงินกู้เป็นหลัก จึงเห็นควรพิจารณาถึงความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินทั้งในเรื่องอัตราดอกเบี้ย และระยะเวลารวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาให้การสนับสนุนเงินกู้ และควรพิจารณาดำเนินการในเชิงรุกกับกลุ่มเป้าหมายขอรับการสนับสนุนเงินกู้ที่มีศักยภาพในการกู้ และมีการลงทุนต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรมีการศึกษาเพื่อแบ่งระดับวงเงินการจัดสรรเงินกู้ ทั้งนี้หากเป็นโครงการประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่วงเงินไม่มาก อาจจัดทำเป็น Template ให้สามารถขอรับการสนับสนุนได้สะดวกขึ้น รวมถึงพิจารณาขยายภาคีเครือข่ายพี่เลี้ยงให้มีมากขึ้น อีกทั้งควรปรับให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับ กองทุน Super Fund (กองทุนสารอันตราย) ซึ่งเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นภายใต้กระทรวงการคลังของประเทศสหรัฐอเมริกา ที่จัดตั้งขึ้นตามรัฐบัญญัติว่าด้วยการ

ตอบสนอง การชดเชยเยียวยา และความรับผิดทางสิ่งแวดล้อม โดยเงื่อนไขของการใช้เงิน เป็นการจ่ายเงินเพื่อดำเนินการตอบสนองของรัฐตามคำสั่งให้จัดการกับการปล่อยสารอันตรายหรือภัยอันตรายอย่างร้ายแรงที่อาจเกิดขึ้นต่อสวัสดิภาพของประชาชน หรือสิ่งแวดล้อม ที่สามารถจัดสรรเงินให้ได้ทันที โดยเมื่อเกิดเหตุที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การสนับสนุนคล่องตัว กองทุนสิ่งแวดล้อมควรพิจารณาปรับปรุงระเบียบให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดแนวทางการพิจารณาการสนับสนุนโครงการให้มีความยืดหยุ่น และลดข้อจำกัดในการให้การสนับสนุนเงินกองทุน

ทั้งนี้ จากการประเมินผลแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ (ระยะครึ่งแผนปีงบประมาณ มีข้อสังเกตและข้อเสนอแนะ ดังนี้

๑. การกำหนดเป้าหมายและตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ควรมีความชัดเจน สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนั้น การกำหนดตัวชี้ภายใต้ยุทธศาสตร์และภายใต้กลยุทธ์ ควรมีความสอดคล้องกันเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลจะได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๒. การกำหนดตัวชี้วัดควรนำตัวชี้วัดตามบันทึกข้อตกลงการประเมินทุนหมุนเวียนมาพิจารณาร่วมด้วย เพื่อการวัดผลจะได้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน

๓. ควรทบทวนสถานการณ์ที่ผ่านมา รวมถึงแนวโน้มของการจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณากำหนดตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของเงินที่สมทบเข้าสู่กองทุนตามแผนจัดหารายได้ และตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละเฉลี่ยของเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่อนุมัติจัดสรรได้ตามแผนการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน

๔. ในระยะต่อไป ควรพิจารณาปรับตัวชี้วัดให้เหมาะสมสอดคล้องกับการดำเนินงานและสถานการณ์

ตารางที่ ๓ ข้อเสนอแนะต่อตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ.๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ (ในระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒)

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน
๑	ตัวชี้วัดที่ ๑ ร้อยละของเงินที่สมทบเข้าสู่กองทุนตามแผนจัดหารายได้	เงินที่สมทบเข้าสู่กองทุนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๑๐ ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ (ปีฐานปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙)	ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ กองทุนสิ่งแวดล้อม มีรายรับเข้ากองทุนทั้งหมด จำนวน ๔๙๒.๓๖ ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ กองทุนสิ่งแวดล้อม มีรายรับเข้ากองทุนทั้งหมด จำนวน ๔๕๔.๓๐ ล้านบาท เมื่อพิจารณาจากฐานในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๙ เริ่มต้นที่ ๕๕๘.๗๓ ล้านบาท กองทุนสิ่งแวดล้อมจึงยังไม่สามารถเงินที่สมทบเข้าสู่กองทุนเพิ่มขึ้นโดยเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ ๑๐	๑.๑ ปรับปรุงการจัดเก็บค่าบริการตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ให้มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ๑.๒ ปรับปรุงกฎหมาย /ระเบียบ/ประกาศ ที่เกี่ยวข้องกับรับเงินจากต่างประเทศเพื่อเป็นรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน
๒	ตัวชี้วัดที่ ๒ ร้อยละเฉลี่ยของเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่อนุมัติจัดสรรได้ตามแผนการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	การจัดสรรเงินกองทุนฯ ได้รับการอนุมัติตามแผนการจัดสรร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ต่อปี	ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ ร้อยละของวงเงินที่อนุมัติจัดสรรเทียบตามแผนการจัดสรรเงินเท่ากับ ร้อยละ ๓๘.๐๓๗ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ร้อยละของวงเงินที่อนุมัติจัดสรรเทียบตามแผนการจัดสรรเงินเท่ากับ ร้อยละ ๑๐๘.๗๕๘ เฉลี่ย ๒ ปี กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถจัดสรรเงินเทียบกับแผนการจัดสรรได้ร้อยละ ๗๓.๔๐ เทียบเท่ากับระดับ ๑	๒.๑ กำหนดสัดส่วนของการจัดสรรเงินกองทุนให้ชัดเจน และดำเนินการให้เป็นไปตามสัดส่วนนั้น ๒.๒ รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลผลการจัดสรรเงินอุดหนุนและเงินกู้เพื่อวิเคราะห์ดูแนวโน้มและสถิติในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำแผนจัดสรรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ ๒.๓ ศึกษาและปรับรูปแบบการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับการดำเนินงานของ Super Fund ๒.๔ ปรับปรุงระเบียบ กฎเกณฑ์ และแนวทางการพิจารณาการสนับสนุนโครงการ ให้มีความยืดหยุ่น และลด

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน
				ข้อจำกัดในการให้การสนับสนุนเงินกองทุน ๒.๕ กองทุนสิ่งแวดล้อมควรกำหนดรูปแบบการดำเนินงานในรูปแบบเชิงรุก โดยพิจารณาศักยภาพของพื้นที่หรือกลุ่มใดที่เห็นมีความเหมาะสม ให้เร่งเข้าไปสนับสนุนหรือพิจารณาผลการดำเนินโครงการ หรือพิจารณาจากพื้นที่โครงการที่เคยให้การสนับสนุนกำหนดเป็นพื้นที่นำร่อง เพื่อให้การสนับสนุนต่อยอดกิจกรรม ๒.๖ ปรับลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้โครงการให้ลดลง รวมทั้งสัดส่วนดอกเบี้ยที่จะกลับคืนกองทุนสิ่งแวดล้อมให้ลดลงและตอบแทนให้แก่ผู้จัดการกองทุน ๒.๗ จัดทำ Template โครงการประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง และ

ลำดับที่	ตัวชี้วัด	เป้าหมายตัวชี้วัด	ผลการดำเนินงาน	ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงาน
				ขนาดย่อม (SMEs) ที่วงเงินไม่มาก ให้สามารถขอรับการสนับสนุนได้สะดวกขึ้น ๒.๘ ดำเนินงานขยายภาคีเครือข่ายพี่เลี้ยงให้มีมากขึ้น เพื่อช่วยให้มีผู้เสนอโครงการรายใหม่ ที่สามารถเข้าถึงข้อมูล ได้รับคำแนะนำจากเครือข่ายพี่เลี้ยง ที่มีอยู่เดิม ตลอดจนสามารถพัฒนาข้อเสนอโครงการได้อย่างรวดเร็ว และมีความถูกต้อง ๒.๙ ดำเนินการในเชิงรุกกับกลุ่มเป้าหมายขอรับการสนับสนุนเงินกู้ที่มีศักยภาพในการกู้ และมีการลงทุนต่อเนื่อง

สรุปผลการประเมิน

กองทุนสิ่งแวดล้อม ได้ดำเนินการตามแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ที่ได้จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบนโยบายการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ให้สามารถขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การบริหารจัดการกองทุนไปสู่เป้าหมายเดียวกัน โดยในการประเมินแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อมปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ระยะครึ่งแผน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒) พบว่า ผลการประเมินในภาพรวมของกองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย และบางตัวชี้วัดที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย เนื่องจากอยู่ระหว่างดำเนินงาน และยังมีผลไม่เป็นที่สิ้นสุด อย่างไรก็ตามควรมีการปรับปรุงการดำเนินงานในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งในด้านการจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยเสนอให้มีการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการจัดหารายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมที่มีหลายช่องทาง ซึ่งควรคำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักของการเป็นทุนหมุนเวียน จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุงกฎเกณฑ์ให้มีความเหมาะสม รวมถึงกับสอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถจัดเก็บค่าบริการ ตามมาตรา ๙๓ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.๒๕๓๕ ได้ตามเจตนารมณ์ที่ให้ผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย นอกจากนี้ควรปรับปรุงกฎระเบียบในการให้การสนับสนุน และลดข้อจำกัดต่างๆ ในการสนับสนุนเงินกู้เพื่อให้สามารถปล่อยเงินกู้ และมีเงินหมุนเวียนกลับเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงควรปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ให้สามารถรับบริจาคจากผู้บริจาครายใหญ่ได้ เช่น กลุ่มธุรกิจขนาดใหญ่ อีกทั้ง ควรมีกลไกในการขอรับการสนับสนุนเงินจากแหล่งเงินทุนต่างประเทศที่มีความชัดเจน ควรปรับแก้ไขกฎหมาย และระเบียบต่างๆ ไม่ให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการรับการสนับสนุนเงินจากต่างประเทศ

ด้านการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม กองทุนสิ่งแวดล้อมควรแบ่งสัดส่วนการจัดสรรเงินกู้และเงินอุดหนุนให้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญที่เงินกู้เป็นหลัก จึงเห็นควรพิจารณาถึงความสามารถในการแข่งขันกับสถาบันการเงินทั้งในเรื่องอัตราดอกเบี้ย และระยะเวลารวมถึงขั้นตอนในการพิจารณาให้การสนับสนุนเงินกู้ และควรพิจารณาดำเนินการในเชิงรุกกับกลุ่มเป้าหมายขอรับการสนับสนุนเงินกู้ที่มีศักยภาพในการกู้ และมีการลงทุนต่อเนื่อง นอกจากนี้ควรมีการศึกษาเพื่อแบ่งระดับวงเงินการจัดสรรเงินกู้ ทั้งนี้หากเป็นโครงการประเภทวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SMEs) ที่วงเงินไม่มาก อาจจัดทำเป็น Template ให้สามารถขอรับการสนับสนุนได้สะดวกขึ้น รวมถึงพิจารณาขยายภาคีเครือข่ายพี่เลี้ยงให้มีมากขึ้น อีกทั้งควรปรับให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีการดำเนินงานในลักษณะเดียวกับ Super Fund ที่สามารถจัดสรรเงินให้ได้ทันที โดยเมื่อเกิดเหตุที่มีความจำเป็นเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหา อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การสนับสนุนคล่องตัว กองทุนสิ่งแวดล้อมควรพิจารณาปรับปรุงระเบียบให้สอดคล้องกับกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดแนวทางการพิจารณาการสนับสนุนโครงการให้มีความยืดหยุ่น และลดข้อจำกัดในการให้การสนับสนุนเงินกองทุน

บทที่ ๕
วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลผลิต ผลลัพธ์ ยุทธศาสตร์กองทุนสิ่งแวดล้อม

การทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ได้นำนโยบายรัฐบาลที่แถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๖๒ นโยบายข้อที่ ๑๐ “การฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและการรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อสร้างการเติบโต อย่างยั่งยืน”รวมถึงยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐ มาเป็นกรอบนโยบายและทิศทางการพัฒนาประเทศ โดยถ่ายทอดแนวทางการพัฒนาสู่การปฏิบัติจากระดับนโยบายไปสู่ระดับพื้นที่ ยุทธศาสตร์ชาติจะเน้นให้ความสำคัญกับการเร่งรัดแก้ไขปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มาใช้ในการทบทวนวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และมาตรการ รวมถึงการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ทั้งนี้ จากการทบทวนวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ เป้าหมาย และมาตรการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่า วิสัยทัศน์ กลยุทธ์ และเป้าหมาย ยังครอบคลุมตามประเด็นปัญหาและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ จึงยังไม่ได้มีการเปลี่ยนแปลง โดยยังคง กลยุทธ์ มาตรการ แนวทางการดำเนินงานเดิม คือ กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ และกลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัว

๕.๑ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์

๕.๑.๑ วิสัยทัศน์

กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกทางการเงินที่มั่นคง สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน และมีธรรมาภิบาล

๕.๑.๒ พันธกิจ

ส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงิน เพื่อให้มีการดำเนินกิจกรรมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๕.๑.๓ เป้าประสงค์

(๑) กองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกองทุนหมุนเวียนที่มีความมั่นคงทางการเงิน และมีการดำเนินการตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเป็นอันดับแรก

(๒) กองทุนสิ่งแวดล้อมยึดมั่นหลักธรรมาภิบาลและกระบวนการในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

(๓) กองทุนสิ่งแวดล้อม ตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

๕.๑.๔ ผลผลิต (Output)

จำนวนกิจกรรมเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และกิจกรรมด้านการควบคุมมลพิษได้รับการสนับสนุนทางการเงินอย่างเหมาะสม

๕.๑.๕ ผลลัพธ์ (Outcome)

การสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อม มีผลการดำเนินงานที่ตอบสนองต่อนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ

๕.๒ กลยุทธ์แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

กลยุทธ์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ประกอบด้วย ๔ กลยุทธ์ และมาตรการ เป้าหมาย ในแต่ละกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม

มุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค จำนวน ๒ เรื่อง ได้แก่ การจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา พบว่า แหล่งรายได้ที่ระบุไว้ในกฎหมายสร้างรายรับให้กับกองทุนสิ่งแวดล้อมยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ โดยการแก้ไขปัญหาจะเน้นการให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดหารายได้จากแหล่งเงินทุน ตามมาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยในปี ๒๕๖๔ นี้ ได้มีการประสานขอรับเงินช่วยเหลือจากองค์กรต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ จำนวน ๒ แหล่ง คือ กองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Green Climate Fund: GCF) และแผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (International Climate Initiative: IKI) ของรัฐบาลสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี นอกจากนี้มีการศึกษาเตรียมการแนวทางในการจัดหารายได้ใหม่ที่มีความเป็นไปได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีการแต่งตั้งอนุกรรมการพิจารณาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม และมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อเสนอแนวทางความเป็นไปได้และข้อกฎหมายในการจัดเก็บภาษี ค่าธรรมเนียม หรือมาตรการอื่นด้านสิ่งแวดล้อม ตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ในขณะที่การจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมที่ผ่านมา พบว่า การจัดสรรงบประมาณในแต่ละปีที่ยังไม่มีผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้โดยเฉพาะเงินกู้ ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม และการขอรับงบประมาณสนับสนุนจากรัฐบาลในแต่ละปี โดยการแก้ไขปัญหาจะเน้นการให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น การจัดทำชุดโครงการที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ ขยายช่องทางในการให้เงินกู้และเงินอุดหนุนอย่างมี

ประสิทธิภาพ การกำหนดสัดส่วนในการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในรูปของเงินกู้ และเงินอุดหนุน อย่างเหมาะสมตามหลักการของทุนหมุนเวียน

เป้าหมาย : กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นทุนหมุนเวียนที่มีศักยภาพทางการเงินที่มั่นคง

ตัวชี้วัด : ผลการประเมินทุนหมุนเวียนกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการเงินเฉลี่ยมีระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มศักยภาพในการระดมทุนจากแหล่งรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม ๑.๑ การทบทวนแผนจัดหารายได้กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ ๑.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้จากแหล่งเงินที่กำหนดตาม มาตรา ๒๒ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ เช่น การขอรับงบประมาณอุดหนุนจากรัฐบาล การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับ เงินจากองค์กรระหว่างประเทศ เป็นต้น ๑.๓ การวิเคราะห์และศึกษาแนวทางในการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมจากแหล่งรายได้ที่มีความเป็นไปได้ในการเป็นแหล่งรายได้ใหม่ของกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น เงินจากค่าใช้น้ำบาดาล เงินบริจาคจากบุคคลหรือนิติบุคคล เงินจากภาษีหรือค่าธรรมเนียม/ค่าปรับด้านสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายใต้การดำเนินงานตามกฎหมายของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น	<u>เชิงปริมาณ</u> สามารถจัดหารายได้ตามเป้าหมายในแผนจัดหารายได้ ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๘๕ <u>เชิงคุณภาพ</u> มีเงินเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง	ร้อยละของเงินที่สมทบเข้าสู่กองทุนตามแผนจัดหารายได้
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๒.๑ การจัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น การกำหนดสัดส่วนของเงินกู้และเงินอุดหนุนอย่างเหมาะสมตามหลักการของทุนหมุนเวียน	<u>เชิงปริมาณ</u> การจัดสรรเงินกองทุนฯ ได้รับการอนุมัติตามแผนการจัดสรร ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐ ต่อปี <u>เชิงคุณภาพ</u> แผนการจัดสรรเงินบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และโครงการที่ได้รับการ	ร้อยละเฉลี่ย ของเงินกองทุนฯ ที่อนุมัติจัดสรรได้ตามแผนการจัดสรรเงิน

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
การปรับสัดส่วนเงินอุดหนุนที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การปรับเงื่อนไขเงินกู้เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน เป็นต้น	สนับสนุน เกิดผลที่ดีต่อการส่งเสริมและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ	

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

การพัฒนาองค์กรและการบริหารภายในกองทุนสิ่งแวดล้อม ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ จะมุ่งเน้นการปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งการทบทวน/ปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลัง กฎระเบียบ คู่มือปฏิบัติงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ จัดทำหลักเกณฑ์การให้การสนับสนุนเงินอุดหนุนสำหรับโครงการขนาดเล็ก ตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ โดยปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย และศักยภาพของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการลดขั้นตอน กระบวนการ และระยะเวลาในการจัดทำข้อเสนอโครงการของผู้ยื่นขอเสนอโครงการ และระยะเวลาในการพิจารณาโครงการ รวมถึงการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมถึงการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ซึ่งจะช่วยในการบริหารกองทุนให้มีความคล่องตัว และลดระยะเวลา ขั้นตอน และกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น ผลักดันกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล โดยพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการตรวจสอบการทำงานให้เกิดความโปร่งใส สร้างความสัมพันธ์ที่ดีและเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือกับองค์กร กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาองค์กร สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดียกระดับนวัตกรรมและการริเริ่มเชิงสร้างสรรค์ รวมถึงการพัฒนาสิทธิประโยชน์ สวัสดิการ ของบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม

เป้าหมาย : เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อมมีกระบวนการบริหารจัดการองค์กร มีความคล่องตัว อย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล

ตัวชี้วัด : ผลการประเมินทุนหมุนเวียนกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียน และด้านการสนองตอบต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระดับคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๔ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๑</u> การพัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือและกลไกในการบริหารงานกองทุน กฎระเบียบ คู่มือต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงาน ให้มีประสิทธิภาพ ๑.๑ พัฒนาเครื่องมือและกลในการบริหารกองทุนและกฎระเบียบให้เกิดการทำงานที่คล่องตัว มีความเป็นเอกภาพอย่างมีประสิทธิภาพ ๑.๒ ทบทวนและปรับปรุง/แก้ไขกฎระเบียบและหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการในการให้การสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ ๑.๓ พัฒนาหรือปรับปรุงคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ	<u>เชิงปริมาณ</u> ๑. มีการพัฒนาเครื่องมือและกลไกในการบริหารกองทุน ที่ช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่างน้อย ๒ เครื่องมือ/กลไก ๒. มีคู่มือการปฏิบัติงาน และการให้บริการของกองทุนสิ่งแวดล้อม ระเบียบ หลักเกณฑ์ที่สนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนฯ ให้มีความสะดวกรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ อย่างน้อย ๑ เรื่อง <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถขับเคลื่อนงานตามนโยบาย ยุทธศาสตร์ด้านทรัพยากรธรรมชาติตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๑. จำนวนระบบสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุน ๒. จำนวนระเบียบหลักเกณฑ์/คู่มือที่มีการปรับปรุง/พัฒนา
<u>มาตรการที่ ๒</u> : พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒.๑ ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ๒.๒ พัฒนาระบบสารสนเทศภายใต้นโยบาย Thailand ๔.๐ ที่สนับสนุนผู้ใช้บริการของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในและภายนอก เช่น ระบบ Smart e-fund เป็นต้น ๒.๓ พัฒนาระบบบริหารจัดการสารสนเทศที่สนับสนุนการตัดสินใจของผู้บริหาร (EIS/MIS)	<u>เชิงปริมาณ</u> มีการพัฒนาเครื่องมือหรือระบบการสนับสนุนการทำงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้วยระบบสารสนเทศอย่างน้อย ๒ เรื่อง <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมได้นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ตามนโยบาย Thailand ๔.๐ ทำให้เกิดการทำงานที่คล่องตัว และผู้บริหาร	จำนวนเครื่องมือหรือระบบการสนับสนุนการทำงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้วยระบบสารสนเทศ

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
	สามารถนำข้อมูลมาตัดสินใจในการบริหารกองทุนได้อย่างท่วงที	
<u>มาตรการที่ ๓</u> การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม ๓.๑ จัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมเชิงรุกให้สอดคล้องตามกลุ่มเป้าหมาย ๓.๒ การติดตามประเมินผลการรับรู้ของทุกกลุ่มเป้าหมาย ๓.๓ การสร้างและพัฒนาเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม	<u>เชิงปริมาณ</u> กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจผลงานกองทุนสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า ร้อยละ ๙๐ ในแต่ละปี <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นที่รู้จักของทุกภาคส่วนอย่างกว้างขวาง	๑. ร้อยละของกลุ่มเป้าหมายที่รู้จักกองทุนสิ่งแวดล้อม ๒. จำนวนช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้รู้จักกองทุนสิ่งแวดล้อม
<u>มาตรการที่ ๔</u> : เสริมสร้างพัฒนาระบบงานภายในองค์กรให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน ๔.๑ การบูรณาการ การบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ให้เกิดความเชื่อมั่นต่อทั้งภายในและภายนอก ๔.๒ ส่งเสริมการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาล ๔.๓ พัฒนาเครื่องมือและระบบสนับสนุนในการตรวจ ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม/งาน/โครงการ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (Monitor-Assess-Evaluate) ๔.๔ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร เช่น การสำรวจความพึงพอใจผู้มีส่วนได้เสีย เป็นต้น ๔.๕ ทบทวนองค์ประกอบคณะกรรมการ/อนุกรรมการให้มีความสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน	<u>เชิงปริมาณ</u> ร้อยละความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕ <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อมมีระบบการทำงานที่ยึดหลักธรรมาภิบาล และเป็นไปตามบันทึกข้อตกลงการประเมินผลทุนหมุนเวียน	ร้อยละความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๕</u> การบริหารทรัพยากรบุคคล ให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๕.๑ การทบทวนแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ๕.๒ การสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทำงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และมีการบูรณาการร่วมกัน ๕.๓ สนับสนุนให้บุคลากรของกองทุน มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และพัฒนาต่อยอดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ๕.๔ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กรให้เกิดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการปฏิบัติงาน ๕.๕ ทบทวนโครงสร้างการบริหารงานกองทุน กองทุนสิ่งแวดล้อม ให้เกิดการทำงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และเพื่อรองรับภารกิจและอำนาจหน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ๕.๖ ทบทวนคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจงาน ๕.๗ การพัฒนาสิทธิประโยชน์ และสวัสดิการ ของพนักงานกองทุนสิ่งแวดล้อม	<u>เชิงปริมาณ</u> ๑. ร้อยละ ๘๐ ของบุคลากรมีการพัฒนาทักษะ ตามแผน พัฒนารายบุคคล (IDP) ๒. มีการเผยแพร่ และ ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ให้กับบุคลากรได้เรียนรู้ตลอดจนมีการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ให้เป็นระบบอย่างน้อย ๒ ครั้ง/ ปี ๓. คำบรรยายลักษณะงานและมาตรฐานกำหนดตำแหน่งได้รับการทบทวน ร้อยละ ๑๐๐ <u>เชิงคุณภาพ</u> ๑. บุคลากรกองทุนทุกระดับมีศักยภาพและขีดความสามารถในการดำเนินการตามภารกิจที่หลากหลายได้อย่างเหมาะสมและทันท่วงที ๒. การสร้างองค์ความรู้ให้อยู่คู่กับองค์กรเพื่อพัฒนาต่อยอดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ๓. กองทุนสิ่งแวดล้อมสามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพภายใต้โครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม	๑.ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี

กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ

กองทุนสิ่งแวดล้อมจำเป็นต้องปรับแนวทางการสนับสนุนทางการเงินให้สอดคล้องกับปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในแต่ละช่วงเวลา เพื่อสนองตอบต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศได้ทันต่อสถานการณ์ โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีลำดับความสำคัญสูงและเร่งด่วน โดยการสนับสนุนเงินในลักษณะชุดโครงการที่ตอบสนองต่อยุทธศาสตร์ชาติ โดยปรับให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัญหาของพื้นที่เป้าหมาย และศักยภาพของชุมชนในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ ทั้งนี้ ในการให้การสนับสนุนทางการเงินจากกองทุนในสภาวะที่กองทุนสิ่งแวดล้อมมีวงเงินที่จำกัดในการให้การสนับสนุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้การสนับสนุนเงินอุดหนุน ที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับโครงการ/ กิจกรรมที่สามารถแสดงผลงานของกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างเด่นชัด เป็นที่ยอมรับของสังคมและสาธารณะ อีกทั้งสามารถส่งผลลัพธ์ไปสู่เป้าหมายการป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และสนองตอบต่อนโยบายของรัฐที่ชัดเจน และเห็นผลเป็นรูปธรรม ซึ่งกลยุทธ์ต่างๆ จะเป็นประเด็นที่อยู่ในลำดับความสำคัญที่ต้องดำเนินการให้การสนับสนุนในระยะต่อไป และสามารถเลือกประเด็นที่มีความสำคัญสูง หรือเป็นวาระแห่งชาติ เป็นหลักในการให้การสนับสนุนเงินกองทุนในแต่ละปีงบประมาณ

เป้าหมาย : เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกทางการเงินที่ช่วยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. จำนวนชุดโครงการที่มีลำดับความสำคัญในการสนับสนุน ตามนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อม

๒. ผลการประเมินทุนหมุนเวียน กองทุนสิ่งแวดล้อมด้านปฏิบัติการ ระดับคะแนนเฉลี่ยที่ไม่ต่ำกว่า ๓ จากระดับสูงสุด ๕

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ และพระราชบัญญัติฉบับที่ตราขึ้นแทนพระราชบัญญัติฉบับเดิม ๑.๑ การสนับสนุนโครงการตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล	<u>เชิงปริมาณ</u> ๑. ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนโครงการที่เสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินกองทุน ๒. วิธีการ/กลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากร	๑. ร้อยละของจำนวนโครงการที่เสนอคณะกรรมการกองทุนฯ ได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินกองทุน ๒. ปริมาณขยะ น้ำเสีย และของ

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
๑.๒ การจัดทำโครงการเชิงรุก เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานตามกรอบทิศทางการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ ๑.๓ พัฒนาวิธีการ/กลไกในการเพิ่มประสิทธิภาพในการสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามนโยบายของรัฐบาล เช่น โครงการเครือข่ายพี่เลี้ยง พัฒนาต้นแบบ (Template) ข้อเสนอโครงการ เป็นต้น	ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างน้อย ๑ เครื่องมือ <u>เชิงคุณภาพ</u> เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เสียอันตรายที่ผ่านการกำจัดที่ถูกต้องเพิ่มขึ้น
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ๒.๑ สนับสนุนการริเริ่มโครงการเชิงนวัตกรรมด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๒.๒ พัฒนาข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และศึกษาวิจัย ติดตามประเมินผล โดยการประสานความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่าย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	<u>เชิงปริมาณ</u> โครงการความร่วมมือด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ จำนวน ๑ โครงการ <u>เชิงคุณภาพ</u> ๑. การสนับสนุนเงินกองทุนมีส่วนร่วมในการสนับสนุนโครงการแบบบูรณาการและเกิดการขับเคลื่อนที่เห็นผลเป็นรูปธรรม ๒. มีข้อมูลทางวิชาการที่มีคุณภาพในการสนับสนุนการขับเคลื่อนทางยุทธศาสตร์	จำนวนโครงการความร่วมมือด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ

กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัว

มุ่งสู่การดำเนินการตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ที่เป็นนโยบายของประเทศ ที่ต้องการให้เกิดการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติได้รับการรักษาและฟื้นฟูให้มีความสมบูรณ์และยั่งยืน สิ่งแวดล้อมได้รับการดูแล รักษา อย่างเป็นระบบ ลดมลพิษ และผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชนและระบบนิเวศ รวมถึงการมีระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มี

ประสิทธิภาพ บนพื้นฐานการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนตามแนวทางประชารัฐ ซึ่งตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ระบุให้ต้องพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระ และเป็นเครื่องมือ หรือกลไกสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย และมีวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ชัดเจน มีแหล่งที่มาของรายได้กองทุนที่มั่นคงและสม่ำเสมอ มีการสรรหาผู้บริหารกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพทำหน้าที่บริหารจัดการองค์กรเพื่อสนองต่อนโยบายที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล ในระยะต่อไป

เป้าหมาย : เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เป็นกลไกทางการเงินที่ช่วยส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศ

ตัวชี้วัด :

๑. ผลการศึกษาความเหมาะสมของกองทุนสิ่งแวดล้อมต่อการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. กฎหมายว่าด้วยกองทุนสิ่งแวดล้อม และกฎหมายรองที่เกี่ยวข้อง

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๑</u> : การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับประเด็นตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑.๑ การแก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำนวน ๕ ประเด็น ได้แก่ ๑) สถานะองค์กร ๒) การสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย ของเสียอันตราย ๓) การมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน ๔) แหล่งรายได้ที่มั่นคงสม่ำเสมอ ๕) ผู้บริหารกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพ ๑.๒ การปรับปรุง แก้ไข ระเบียบ ประกาศ และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	<u>เชิงปริมาณ</u> จำนวนประเด็นของการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ที่สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อม มีการดำเนินการที่คล่องตัว และเป็นอิสระมากยิ่งขึ้น	ร้อยละความสำเร็จของการดำเนินการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ....

มาตรการ/ แนวทางดำเนินงาน	เป้าหมาย	ตัวชี้วัด
<u>มาตรการที่ ๒</u> การพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และมีความคล่องตัว ๑) จัดทำแนวทางการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความอิสระ และมีความคล่องตัว ๒) ศึกษาความเหมาะสมของกองทุนสิ่งแวดล้อมต่อการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาทางเลือกและความเหมาะสมเกี่ยวกับสถานะของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งการแนวทางของโครงสร้างองค์กร กลไกการบริหารงาน แหล่งรายได้ และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน ๓) จัดทำ (ร่าง) กฎหมายว่าด้วยกองทุนสิ่งแวดล้อม และกฎหมายรองที่เกี่ยวข้อง	<u>เชิงปริมาณ</u> แนวทางการพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความอิสระ และมีความคล่องตัว เพื่อการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย และการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม <u>เชิงคุณภาพ</u> กองทุนสิ่งแวดล้อม มีโครงสร้างองค์กร แหล่งรายได้ที่เพียงพอ และมีกลไกการบริหารงานที่จะพัฒนาองค์กรสู่เพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศที่สอดคล้องกับสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน	๑) ผลการศึกษาความเหมาะสมของกองทุนสิ่งแวดล้อมต่อการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ๒) ข้อเสนอแนวทางการปรับแก้ไขกฎหมาย/กฎหมายรอง/ระเบียบ/ประกาศคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๖

ความเชื่อมโยงของแผนปฏิบัติการระยะยาว กองทุนสิ่งแวดล้อม กับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนในระดับต่างๆ ที่สำคัญ

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) ได้มีการวิเคราะห์กรอบทิศทางของแผนงานและแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับประเทศ ระดับกระทรวง และระดับหน่วยงาน เพื่อจะให้การจัดทำกลยุทธ์และยุทธ์ศาสตร์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม สามารถขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการดำเนินงานให้สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการดำเนินงานในทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล และมีการดำเนินการเชื่อมโยงและสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ โดยแผนงานที่มีความเกี่ยวข้องกับแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม มีดังนี้

- เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs)
- ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)
- แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
- แผนปฏิรูปประเทศ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔)
- แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕
- แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)
- แผนกลยุทธ์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๗๙)
- วิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกองทุนสิ่งแวดล้อม

โดยการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์ ได้กำหนดความสอดคล้องไว้ ดังนี้

- ใช้สัญลักษณ์ **o** <u>ในกรณีมีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับ</u>แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

- ใช้สัญลักษณ์ △ ในกรณี<u>แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อมสนับสนุน</u>กับประเด็นยุทธศาสตร์

- ใช้สัญลักษณ์ **X** ในกรณีไม่มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

รายละเอียดดังตารางที่ ๔

ตารางที่ ๔ การวิเคราะห์ความเชื่อมโยงและสอดคล้องของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม กับโยบายและยุทธศาสตร์อื่นๆ ที่สำคัญ

แผน/ยุทธศาสตร์ และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
๑) SDGs					
เป้าหมายที่ ๑๒ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน	△	△	△	△	ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแลอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น
เป้าหมายที่ ๑๓ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบ					
๒) ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)					
ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	O	△	O	o	- ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแลอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น - การใช้เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์และนโยบายการคลังเพื่อสิ่งแวดล้อม เพื่อนำเงินเข้ากองทุน

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					สิ่งแวดล้อม และนำมาใช้จ่ายในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๓ ของ พ.ร.บ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ - การปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นเครื่องมือในการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย อย่างมีประสิทธิภาพ
ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ	X	o	X	o	ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนี้ ๑. การทบทวน/ปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลัง ๒. ทบทวนกฎระเบียบ คู่มือปฏิบัติงาน ๓. พัฒนาระบบสารสนเทศของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเหมาะสมอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยในการบริหารกองทุนให้มีความคล่องตัว และลดระยะเวลา ขั้นตอน และกฎระเบียบที่ไม่จำเป็น ให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล โดยพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ตรวจสอบการทำงานให้เกิดความโปร่งใส เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือกับองค์กร
๒) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)					
ประเด็น การเติบโตอย่างยั่งยืน	△	△	△	o	โครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ด้าน ขยะ น้ำเสีย และของเสีย มีการกำจัดอย่างถูกวิธี และมีปริมาณที่ต้องไปกำจัดลดลง
๓) แผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม					
ประเด็นปฏิรูปที่ ๕ : ปฏิรูปเครื่องมือเศรษฐศาสตร์เพื่อสิ่งแวดล้อม เป้าหมายที่ ๑ **การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพมากขึ้นจากการใช้เครื่องมือเศรษฐศาสตร์**	△	△	△	o	- การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับประเด็นตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในประเด็นสถานะองค์กร การสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตรายการมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน แหล่ง

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	**กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล**	**กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ**	**กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว**	
เพื่อสิ่งแวดล้อมมาสนับสนุนการบริหารจัดการ โดยใช้หลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle) และหลักผู้ได้ประโยชน์เป็นผู้จ่าย (Beneficiary Pays Principle) **เป้าหมายที่ ๒** พัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย					รายได้ที่มั่นคงสม่ำเสมอ และการมีผู้บริหารกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพ
๔. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔					
ยุทธศาสตร์การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน	O	△	O	X (o สอดคล้องกับ **ยุทธศาสตร์ชาติ** ด้านการสร้างการเติบโตบน	- การสนับสนุนโครงการที่เกี่ยวข้องกับการรักษาฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ ตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัติสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
				คุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมถึงการอ้างอิงกับข้อมูลโครงการแผนปฏิรูปในระบบ emenscr)	
ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการในภาครัฐ การป้องกันการทุจริต ประพฤติมิชอบ และธรรมาภิบาลในสังคมไทย	X	o	X	o	- ปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลังให้ความเหมาะสม คล่องตัว กับภารกิจงาน เสริมสร้างพัฒนาระบบงานภายในองค์กรให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน ทั้งการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร - เตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					และสิ่งแวดล้อม ทั้งสถานะกองทุน วัตถุประสงค์การใช้จ่าย แหล่งรายได้ และโครงสร้างการบริหาร รวมถึงการปรับปรุงกฎ ระเบียบ ให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และสถานการณ์สิ่งแวดล้อมในปัจจุบัน
ยุทธศาสตร์ การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม	X	△	o	X	- การให้การสนับสนุนโครงการเชิงนวัตกรรมด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่เกิดจากการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการพัฒนาข้อมูลทางวิชาการเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม และศึกษาวิจัย ติดตามประเมินผล โดยการประสานความร่วมมือทางวิชาการกับเครือข่าย/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ ส่งเสริมงานวิจัยที่เป็นการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ๆ ส่งเสริมผู้ประกอบการในการนำเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่เข้ามาพัฒนา ส่งเสริมการสร้างสรรค์นวัตกรรมด้านการออกแบบและการ

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					จัดการธุรกิจที่ผสานการใช้เทคโนโลยีให้แพร่หลายในกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจของไทย
๓. แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔					
ยุทธศาสตร์ที่ ๑ : การจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุลและเป็นธรรม	O	X	o	X	การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในประเด็นต่างๆ เช่น การจัดการทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน ความหลากหลายทางชีวภาพ ทรัพยากรน้ำ เป็นต้น
ยุทธศาสตร์ที่ ๒ : การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี ได้รับการป้องกัน บำบัด และฟื้นฟู	O	△	o	o	- การสนับสนุนการดำเนินโครงการตามมาตรา ๒๓ (๑) เงินอุดหนุน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และตามมาตรา ๒๓ (๓) เงินกู้ให้แก่ภาคเอกชนในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย ของเสียรวม เพื่อใช้ในกิจการสาธารณะ หรือเพื่อกิจการของตนเอง รวมถึงจัดทำโครงการเชิงรุกในเรื่องการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ในการคัดแยกขยะที่ต้นทาง

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					- การปรับแก้ไขร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับแนวทางปฏิรูปที่ต้องการให้กองทุนสิ่งแวดล้อม มีความเป็นอิสระ และเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย และเพิ่มประเด็นของการขจัด บำบัดมลพิษและฟื้นฟูคุณภาพสิ่งแวดล้อม เพื่อให้สามารถใช้เงินจากกองทุนสิ่งแวดล้อมได้
ยุทธศาสตร์ที่ ๓ : เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างคุ้มค่า และยั่งยืน	o	△	o	X	- การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในประเด็นต่างๆ เช่น การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความยั่งยืน การ
ยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างศักยภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยธรรมชาติ	o	X	O	△	

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					เสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น (การสนับสนุนเงินโครงการจากต่างประเทศ)
๔. แผนยุทธศาสตร์กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐)					
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : อนุรักษ์ คุ้มครอง ฟื้นฟู ส่งเสริม และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างยั่งยืน	o	△	o	△	- การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔) แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในประเด็นต่างๆ เช่น การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความยั่งยืน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ :บริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งน้ำผิวดิน	o	△	o	X	- การสนับสนุนโครงการตามกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมตามมาตรา ๒๓ (๔)

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
และน้ำใต้ดินแบบมีส่วนร่วม เป็นธรรม และเพียงพอ					แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม ในประเด็นต่างๆ เช่น การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สิ่งแวดล้อมธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม และความหลากหลายทางชีวภาพ ให้เกิดความยั่งยืน การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : ป้องกัน รักษา และฟื้นฟู คุณภาพสิ่งแวดล้อม	o	o	O	O	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : ขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ในการพัฒนาและจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ	o	△	O	△	- ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ :					

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
ลดก๊าซเรือนกระจกและลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติทางธรรมชาติ					
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๖ : พัฒนากลไก ระบบบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และการจัดการองค์กรอย่างมีธรรมาภิบาลและทันต่อการเปลี่ยนแปลง	X	o	△	O	- ปรับปรุงและพัฒนาระบบการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งการปรับปรุงโครงสร้างอัตรากำลัง กฎระเบียบ คู่มือปฏิบัติงานให้มีความเหมาะสมมีประสิทธิภาพ ผลักดันกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เกิดการทำงานอย่างมีธรรมาภิบาล โดยพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และมีการตรวจสอบการทำงานให้เกิดความโปร่งใส เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือกับองค์กร กระตุ้นให้เกิดการพัฒนาองค์กร สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					- ปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นกลไกทางการเงินในการสนับสนุนการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีความคล่องตัว และเป็นอิสระ
๕. แผนกลยุทธ์สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๘๐)					
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ : เพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	O	o	O	O	- มีการนำนโยบาย และแผนต่างๆ ในระดับชาติ และระดับองค์กร เชื่อมโยงมากำหนดในแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการทำงานอย่างเป็นรูปธรรม - ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ ของ พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ ในประเด็นต่างๆ เช่น ขยะ น้ำเสีย และของเสียอันตราย การดูแล อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป็นต้น

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					- การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม เช่น ระบบ Smart e-fund ระบบ EIS/MIS เป็นต้น - การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสียเพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม - การพัฒนาบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการผลักดันให้บุคลากรมีการพัฒนาตามแผนพัฒนารายบุคคล (IDP) รวมถึงการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ :พัฒนาและส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ	O	O	O	o	- มีการนำกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม มาวางแผนเพื่อจัดทำยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ในการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งการหารายได้ การจัดสรร รวมถึงกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในแต่ละปี

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
					- การพัฒนาระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม - การสนับสนุนบุคลากรให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับด้านกฎหมายตามแผนพัฒนารายบุคคล (IDP)
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ : สื่อสารประชาสัมพันธ์ เพื่อสร้างภาพลักษณ์องค์กร	X	o	X	X	- การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้เสีย เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของกองทุนสิ่งแวดล้อม - การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม - การบริหารทรัพยากรบุคคล ให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทำงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และมีการบูรณาการร่วมกัน

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ : สร้างกระแสการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	O	O	o	X	- การจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม สำหรับโครงการตามมาตรา ๒๓ แห่ง พรบ. สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕ และตามนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศที่มีลำดับความสำคัญสูงและเร่งด่วน เช่น การปกป้อง ฟื้นฟู อนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้น - การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่านช่องทางต่างๆ เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อสร้างและพัฒนาเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อม
วิสัยทัศน์ กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกลไกทางการเงินที่มั่นคง สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศอย่างยั่งยืน และมีธรรมาภิบาล	O	o	o	O	- การพัฒนาการจัดหารายได้ และการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นกลไกทางการเงินในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม - พัฒนาระบบการบริหารภายใน ทั้งกลไกการดำเนินงาน กฎระเบียบที่ใช้ในการปฏิบัติงาน คู่มือที่
พันธกิจ	O	o	o	O	

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
ส่งเสริมและสนับสนุนทางการเงินเพื่อให้มีการดำเนินกิจกรรมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนตามนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ					เกี่ยวข้อง รวมถึง พัฒนาระบบสารสนเทศ การสื่อสารและการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผลักดันกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เกิดการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล โดยพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง กระตุ้นให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น - สนับสนุนโครงการที่เป็นประเด็นเร่งด่วน และมีความสำคัญสูง เพื่อสนองตอบต่อนโยบายและยุทธศาสตร์การบริหารจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ โดยมุ่งเน้นประเด็นด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีลำดับความสำคัญสูงและเร่งด่วน - พัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ให้มีความเป็นอิสระและเป็นเครื่องมือสนับสนุนการจัดการขยะ น้ำเสียและของเสียอันตราย และมีวัตถุประสงค์ของกองทุนที่ชัดเจน และมีแหล่งที่มาของรายได้กองทุนที่มั่นคง
เป้าประสงค์ (๑) กองทุนสิ่งแวดล้อมเป็นกองทุนหมุนเวียนที่มีความมั่นคงทางการเงิน และมีการดำเนินการตามหลักการของกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยให้ความสำคัญกับการจัดสรรเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเป็นอันดับแรก	O	o	O	O	

แผน/ยุทธศาสตร์และนโยบายอื่นๆ	แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)				ประเด็น/กิจกรรมที่เกี่ยวข้อง
	กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาล	กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ	กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระและคล่องตัว	
(๒) กองทุนสิ่งแวดล้อมยึดมั่นหลักธรรมาภิบาลและกระบวนการในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ (๓) กองทุนสิ่งแวดล้อมตอบสนองการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ รวมทั้งสนับสนุนความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง					และสม่ำเสมอ มีการสรรหาผู้บริหารกองทุนที่มีความเป็นมืออาชีพทำหน้าที่บริหารจัดการองค์กรเพื่อสนองต่อนโยบายที่ได้รับมอบหมาย และปฏิบัติงานภายใต้หลักธรรมาภิบาล

บทที่ ๗
แผนการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

๗.๑ แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

นโยบายการใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๐ ได้เน้นการจัดสรรโครงการที่เป็นเงินกู้มากกว่าโครงการที่เป็นเงินอุดหนุน ซึ่งส่งผลต่อรายรับคืนกลับเข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมมากพอสมควร ทำให้รายรับของกองทุนสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น แต่ตั้งแต่ปีปลายปี พ.ศ. ๒๕๖๒ จนถึงต้นปี ๒๕๖๓ เป็นต้นมา สถานการณ์ของสภาพเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และโรคระบาดโควิด-๑๙ มีกระทบต่อผลการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะที่ผ่านมา ส่งผลให้การจัดสรรเงินกู้ได้ต่ำกว่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ก็พบว่า เงินคงเหลือกองทุนสิ่งแวดล้อม ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓ มีเงินคงเหลือ *๒,๐๘๐.๙๒ ล้านบาท* ดังนั้น แนวทางการใช้จ่ายเงินกองทุน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕ ยังคงต้องมีจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยมีการกำหนดเงินอุดหนุนกับเงินกู้ เพื่อคงสถานะทางการเงินให้มีความยั่งยืน และสนับสนุนโครงการที่เป็นไปตามนโยบายรัฐบาล ยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี เพื่อสนับสนุนการดำเนินการตามนโยบาย และแผนที่กำหนดไว้ที่แสดงให้เห็นทั้งผลผลิตและผลลัพธ์ของการสนับสนุนโครงการของกองทุน เพื่อให้กองทุนมีประสิทธิภาพในการบริหารด้านการเงิน ด้านการปฏิบัติการ และด้านการบริหารพัฒนาทุนหมุนเวียนให้อยู่ในเกณฑ์ที่สูง ซึ่งจะส่งผลต่อการบริหารงานและการขอรับงบประมาณในการสนับสนุนจากรัฐบาลในแต่ละปี

นอกจากนี้ ในการวิเคราะห์สถานการณ์เพื่อกำหนดวงเงินในแผนการใช้จ่ายเงินยังต้องคำนึงถึงผลการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อพิจารณาผลการจัดสรรเงินกู้และเงินอุดหนุน ย้อนหลัง ๑๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๖๓) (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) พบว่า การจัดสรรเงินกู้และการจัดสรรเงินอุดหนุนยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย ทั้งนี้ การจัดสรรเงินเงินกู้มีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากภาคเอกชนไม่ให้ความสนใจกู้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ประกอบกับลูกค้าภาคเอกชนมองเห็นว่าการดำเนินโครงการก่อสร้างระบบบำบัดมลพิษไม่ก่อให้เกิดรายได้กลับคืนมาจึงไม่สนใจที่จะลงทุน อีกทั้งการจำกัดการให้วงเงินกู้เฉพาะในส่วนของเงินลงทุนระบบบำบัดมลพิษ หรืออุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเท่านั้น ทำให้ก่อให้เกิดความยุ่งยากในการกู้เงินจากหลายแหล่ง จึงทำให้ลูกค้าไปกู้จากแหล่งอื่นที่สามารถอนุมัติได้เต็มวงเงินโครงการ ประกอบกับ ขั้นตอน หลักเกณฑ์และกระบวนการพิจารณาโครงการ รวมถึงกรอบระยะเวลาดำเนินงานไม่มีความชัดเจนจึงทำให้การพิจารณาโครงการเกิดความล่าช้า ส่งผลให้การจัดสรรเงินกู้ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ในขณะที่การจัดสรรเงินอุดหนุนก็แนวโน้มของการจัดสรรเงินอุดหนุนที่ไม่คงที่ เนื่องจากในแต่ละปีที่ผ่านมา บางปีมีการจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อการลงทุนเกี่ยวกับการก่อสร้างระบบบำบัดและกำจัดของเสีย ตามมาตรา ๒๓ (๒) และมีโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการคัดแยกขยะต้นทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั่วประเทศ ที่มุ่งสนองตอบนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล ในการกำจัดขยะมูลฝอยของประเทศ จำนวน ๕๐๐ แห่งทั่วประเทศ ทำให้ส่งผลให้วงเงินอุดหนุนสูง และในบางปีก็มีแนวโน้มต่ำกว่าเป้าหมายเนื่องจากโครงการตามมาตรา ๒๓ (๔) คุณภาพของข้อเสนอโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุน ยังไม่ผ่านเกณฑ์การพิจารณา และในบางโครงการที่มีการดำเนินงานในเขตพื้นที่อนุรักษ์หรือพื้นที่ที่มีกฎหมายเฉพาะกำหนดให้อยู่ในความคุ้มครอง ต้องใช้ระยะเวลาในการขออนุญาตจากหน่วยงาน

อนุญาต เช่น กรมป่าไม้ และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช อย่างเป็นทางการ ทำให้โครงการไม่สามารถได้รับ การอนุมัติตามแผนจัดสรรที่ตั้งไว้ และรวมถึงหน่วยงานเจ้าของโครงการ ใช้ระยะเวลานานในการปรับแก้ไขรายละเอียดของข้อเสนอโครงการให้มีความครบถ้วนและสมบูรณ์ ตามที่กำหนดไว้ในคู่มือการจัดทำข้อเสนอโครงการที่จะขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ประกอบกับโครงการที่ขอรับการสนับสนุนส่วนใหญ่ ยังไม่สอดคล้องกับกรอบทิศทางการให้การสนับสนุนของกองทุน และมีรายละเอียดข้อเสนอโครงการไม่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการพิจารณา จึงยังไม่ได้รับการอนุมัติจัดสรรเงินอุดหนุนได้ตามแผนที่ตั้งไว้ ดังรายละเอียดตามตารางที่ ๕

ตารางที่ ๕ แสดงแผนและผลการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมจำแนกตามประเภทเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔ - ๒๕๖๓ (ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓)

(หน่วย : ล้านบาท)

ปีงบประมาณ พ.ศ.	เงินกู้			เงินอุดหนุน			วงเงินจัดสรรทั้งสิ้น		
	แผนจัดสรร	สามารถจัดสรรได้		แผนจัดสรร	สามารถจัดสรรได้		แผนจัดสรร	สามารถจัดสรรได้	
		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ		จำนวน	ร้อยละ
๒๕๕๔	๕๐๐.๐๐	๗๒.๐๐	๑๔.๔๐	๓๖๓.๐๐	๒๖๔.๗๖	๗๒.๙๔	๘๖๓.๐๐	๓๓๖.๗๖	๓๙.๐๒
๒๕๕๕*	-	๑๐๑.๔๑	-	-	๗๕.๙๑	-	๖๐๐.๐๐	๑๗๗.๓๒	๒๙.๕๕
๒๕๕๖	๗๑๕.๐๐	๖๑๘.๖๑	๘๖.๕๒	๒๘๕.๐๐	๒๘.๗๒	๑๐.๐๘	๑,๐๐๐.๐๐	๖๔๗.๓๓	๖๔.๗๓
๒๕๕๗	๗๗๐.๐๐	๖๕๕.๕๒	๘๕.๑๓	๓๓๐.๐๐	๙.๙๗	๓.๐๒	๑,๑๐๐.๐๐	๖๖๕.๕๐	๖๐.๕๐
๒๕๕๘	๖๓๐.๐๐	๒๐๘.๙๔	๓๓.๑๖	๒๗๐.๐๐	๙๘.๘๘	๓๖.๖๓	๙๐๐.๐๐	๓๐๗.๘๓	๓๔.๒๐
๒๕๕๙	๔๐๐.๐๐	๒๔๒.๘๕	๖๐.๗๑	๒๐๐.๐๐	๓๐๕.๗๗	๑๕๒.๘๘	๖๐๐.๐๐	๕๔๘.๖๒	๙๑.๔๔
๒๕๖๐	๔๐๐.๐๐	๑๕๐.๐๐	๓๗.๕๐	๒๐๐.๐๐	๗๗.๗๐	๓๘.๘๕	๖๐๐.๐๐	๒๒๗.๗๐	๓๗.๙๕
๒๕๖๑	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๑๐๐.๐๐	๓๐๐.๐๐	๓๓๕.๔๔	๑๖๗.๗๒	๔๐๐.๐๐	๔๓๕.๔๔	๑๐๘๘๖
๒๕๖๒	๒๐๐.๐๐	๘.๐๐	๔.๐๐	๒๐๐.๐๐	๓๕๒. ๕๘	๑๗๖.๒๙	๔๐๐.๐๐	๓๖๐.๕๘	๙๐.๑๕
๒๕๖๓**	๒๐๐.๐๐	-	-	๒๐๐.๐๐	๘๓.๗๓		๔๐๐.๐๐	๘๓.๗๓	๒๐.๙๓
จัดสรรเฉลี่ย ๑๐ ปี (๒๕๕๔ – ๒๕๖๓)		๒๖๘.๖๗			๑๖๓.๓๕			๓๗๙.๐๘	

หมายเหตุ : * ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๕ ไม่มีการจัดทำแผนการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม แต่เป็นการดำเนินงานจัดสรรเงิน ตามแผนแม่บทกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี ๒๕๕๕ - ๒๕๕๙ ตามมติคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เมื่อคราวประชุม ครั้งที่ ๒/๒๕๕๕ วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๕

** ข้อมูล ณ วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓

๗.๒ สถานการณ์การใช้จ่ายเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

การประมาณการสถานะทางการเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ข้อมูลประมาณการสถานะทางการเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม มีจำนวนเงินคงเหลือทั้งสิ้น ณ ไตรมาสที่ ๒ ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ (วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๓) จำนวน ๒,๐๘๐,๙๒๑,๕๗๑.๒๘ บาท โดยคาดการณ์ประมาณวงเงินที่ต้องหักออกสำหรับค่าใช้จ่ายในส่วนต่างๆ รวม จำนวน ๘๔๒,๑๙๙,๘๕๐.๙๐ บาท ประกอบด้วย

๑) วงเงินสำหรับภาระผูกพัน จำนวน ๒๑๙,๙๗๙,๓๐๗.๐๐ บาท

๒) วงเงินที่คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมให้การอนุมัติ เพื่อใช้สำหรับโครงการต่างๆ แต่ยังไม่ได้ส่งแผนการดำเนินงานให้กรมบัญชีกลาง จำนวน ๔๑๗,๓๐๐,๙๒๗.๕๕ บาท

๓) วงเงินที่คาดว่าจะได้รับอนุมัติ ภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ และอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณา จำนวน ๒๕๗,๔๙๘,๐๐๐.๐๐ บาท

๔) วงเงินประมาณการค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกองทุนในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๑๙,๖๙๘,๐๐๐.๐๐ บาท

สำหรับการประมาณรายรับที่คาดว่าจะเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม รวม จำนวน ๙๙,๙๙๕,๖๑๖.๖๓ บาท ประกอบด้วย

๑) รายรับในปี ๒๕๖๓ จำนวน ๑๒๒,๙๕๓,๔๐๗.๐๖ บาท

๒) รายได้เฉลี่ยจากค่าบริการและค่าปรับ ตามมาตรา ๙๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ จำนวน ๕,๕๑๐,๐๐๐.๐๐ บาท

ดังนั้น รวมวงเงินที่กองทุนสิ่งแวดล้อมจะมีเงินที่สามารถใช้จ่ายได้ในต้นปีในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ประมาณ ๑,๒๙๔,๙๐๘,๐๑๙,๗๙ บาท

บทที่ ๘
การขับเคลื่อนแผนแม่บท
แนวทางการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔) เป็นกรอบแนวทางการบริหารจัดการกองทุนที่มีเป้าหมายสอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศและสามารถตอบสนองต่อสถานการณ์ปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ ดังนั้น ในการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ไปสู่การปฏิบัติ จึงเป็นกระบวนการสำคัญที่จะสะท้อนให้เห็นความสำเร็จของแผนฯ ซึ่งหน่วยงานภายในกองทุนสิ่งแวดล้อมทั้งในระดับบริหารและระดับปฏิบัติ จำเป็นต้องมีความเข้าใจและเตรียมความพร้อมรองรับกับสถานการณ์ และการบริหารจัดการกองทุนที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและอนาคต เนื่องจากกลยุทธ์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างศักยภาพทางการเงินทั้งในด้านการมีรายรับที่มั่นคงและเพียงพอต่อการใช้จ่ายเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม ตลอดจนปรับปรุงแนวทางการจัดสรรเงินกู้ เงินอุดหนุน และการรับเงินจากต่างประเทศ ให้บรรลุเป้าหมาย ตามแผนการจัดสรรเงินประจำปี รวมทั้งบรรลุหลักการของการเป็นทุนหมุนเวียน นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาปรับปรุงเครื่องมือ กลไกในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม การพัฒนาระบบ Smart e -Fund เพื่ออำนวยความสะดวกในการบริหารงานภายในกองทุนสิ่งแวดล้อม และการเป็นกลไกทางการเงินที่สนับสนุนการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และยั่งยืน ก่อให้เกิดผลผลิตและผลลัพธ์ที่ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศ และแผนการปฏิรูปประเทศ ดังนั้น เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ ไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมต้องมีการดำเนินการ ดังนี้

๑) กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ในฐานะฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม จัดประชุมสัมมนาเพื่อชี้แจง ทำความเข้าใจกับทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม คณะอนุกรรมการฯ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม และ บมจ. ธนาคารกรุงไทย เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และกลยุทธ์ของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม และการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พร้อมทั้งกำหนดให้มีเจ้าภาพหลักรับผิดชอบในการดำเนินงาน/โครงการตาม กลยุทธ์ มาตรการ เป้าหมาย และตัวชี้วัด เพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติ

๒) การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล กองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อทำหน้าที่เสนอแนะแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติการ และแผนจัดสรรเงินกองทุน ตลอดจนพิจารณาปรับปรุงและทบทวนแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม รวมทั้งให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะกระบวนการ

กลไก และมาตรการเพื่อขับเคลื่อนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม ประสานและกำกับการดำเนินงาน รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวของกองทุนสิ่งแวดล้อม

๓) พัฒนาทรัพยากรบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนกลยุทธ์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งหน่วยงานภายในกองทุน และภาคีเครือข่าย เพื่อเพิ่มทักษะและศักยภาพในการร่วมดำเนินงานขับเคลื่อนกลยุทธ์กองทุน ให้บรรลุเป้าหมายตามตัวชี้วัดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล กองทุนสิ่งแวดล้อมได้มีการจัดตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่องานด้านการพัฒนาบุคลากร

๔) ส่งเสริมและสนับสนุนการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่องเพื่อเผยแพร่บทบาท ภารกิจ และผลการดำเนินงานที่สำคัญ ตลอดจนเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย

๕) พัฒนาระบบสารสนเทศ Smart e-Fund เพื่อเป็นช่องทางในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร บทบาท ภารกิจ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนสิ่งแวดล้อมในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ยื่นข้อเสนอโครงการ ตรวจสอบสถานะโครงการ รายงานผลการดำเนินงาน ผ่านระบบได้ครบวงจรและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๖) พัฒนาเครื่องมือกลไกในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ตามเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดเป็นระยะ และจัดทำรายงานเสนอผู้บริหารกองทุนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจและพัฒนาการบริหารจัดการกองทุน

๗) พัฒนาและปรับปรุงแก้ไขข้อกฎหมาย ประกาศ กฎระเบียบ หลักเกณฑ์และแนวทางที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม และการรับเงินจากต่างประเทศ

๘) ขับเคลื่อนการทำงานตามแผนการปฏิรูปประเทศ พร้อมทั้งศึกษาและเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และมีความคล่องตัว ให้สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ....

ทั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม สำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติการที่เหมาะสม ในแต่ละช่วงเวลา ภายใต้สถานการณ์และสภาพแวดล้อมภายใน – ภายนอกของกองทุนสิ่งแวดล้อม จึงควรมีการติดตามความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง และประเมินผลสัมฤทธิ์และรายงานต่อผู้บริหารเพื่อทราบทุกปี เพื่อนำผลที่ได้มาทบทวน ปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อมประจำปีงบประมาณให้มีความยืดหยุ่น เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ที่แท้จริง และเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ เมื่อแผนได้ดำเนินไปแล้วประมาณ ๑ หรือ ๒ ปี เพื่อนำผลที่ได้จากการประเมินมาใช้ประกอบการทบทวน/ปรับปรุงการดำเนินงาน และกำหนดในแผนการดำเนินงานในภาพรวมต่อไป

บทที่ ๙
การติดตามและประเมินผล

การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ เป็นการติดตามและประเมินผลความสอดคล้องและความสำเร็จของยุทธศาสตร์ และการติดตามและประเมินผลการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการฯ ว่าได้มีการแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับแนวทางการดำเนินงานที่บรรจุไว้ในแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม หรือไม่ และผลการดำเนินงานดังกล่าวตอบสนองต่อวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ เป้าหมาย และตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ มากน้อยเพียงใด เพื่อนำมาซึ่งแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ขับเคลื่อนการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและตัวชี้วัดได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

๙.๑ แนวทางดำเนินการ

ในการติดตามและประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวของกองทุนสิ่งแวดล้อม จะดำเนินการติดตามและประเมินผล ใน ๒ แนวทาง ดังนี้

๙.๑.๑. ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการ ประจำปี เพื่อติดตามความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อประกอบการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ และใช้เป็นข้อมูลประกอบการปรับปรุงยุทธศาสตร์ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม

๙.๑.๒. ติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยติดตามประเมินความสำเร็จของแผนที่ได้ดำเนินไปแล้วในระยะครึ่งแผนและระยะสิ้นสุดแผน

๙.๒ กลไกดำเนินการ

๙.๒.๑ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มงานนโยบายและแผน เป็นหน่วยงานรับผิดชอบหลักในการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี และรับผิดชอบในการติดตามประเมินผลผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี โดยดำเนินการรวบรวมผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค ตามแผนปฏิบัติการประจำปี และจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ และมาตรการในการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปีในปีถัดไป ทั้งนี้ กองบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมอาจดำเนินการเองหรือมอบหมายให้บุคคลภายนอกดำเนินการตามความเหมาะสม

๙.๒.๒ การติดตามประเมินผลโครงการในระยะครึ่งแผนและระยะสิ้นสุดแผน กองทุนสิ่งแวดล้อม โดยกลุ่มงานติดตามและประเมินผล ทำหน้าที่ติดตามและประเมินผลสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม และให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่อคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อการปรับปรุงแผนปฏิบัติการประจำปี และการปรับปรุงแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อมทุกๆ ๑ ปี

รวมทั้งติดตามและประเมินผลผลสำเร็จและผลลัพธ์ตามเป้าประสงค์ ทั้งในระดับยุทธศาสตร์และในภาพรวมของแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

ภาคผนวก

แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕

กลยุทธ์/มาตรการ	แนวทาง	แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม
กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม		
มาตรการที่ ๑ เพิ่มศักยภาพในการระดมทุนจากแหล่งรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	**๑.๑ ทบทวนแผนจัดหารายได้กองทุนฯ พ.ศ. ๖๐ –๖๕** **๑.๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดหารายได้จากแหล่งเงินตามมาตรา ๒๒** **๑.๓ การวิเคราะห์และศึกษาแนวทางในการจัดหารายได้เข้ากองทุนฯ**	**แผนงานที่ ๑ แผนการจัดหารายได้** กิจกรรมที่ ๑ จัดทำ/ทบทวน แผนจัดหารายได้ ๖๐ – ๖๕ (ประจำปีงบฯ ๖๕) กิจกรรมที่ ๒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน กิจกรรมที่ ๓ การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับตามมาตรา ๒๒ (๓) แห่ง พรบ.สิ่งแวดล้อม ๒๕๓๕ **แผนงานที่ ๒ การประสานการขอรับการสนับสนุนเงินจากองค์กรต่างประเทศ** กิจกรรมที่ ๑ ประสานกองทุนภูมิอากาศสีเขียว กิจกรรมที่ ๒ ประสานความร่วมมือภายใต้แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (IKI)
มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	**๒.๑ จัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนฯ** **๒.๒ การเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดสรรเงินกองทุนฯ**	**แผนงานที่ ๑ แผนการจัดสรรเงิน** กิจกรรมที่ ๑ จัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนฯ ประจำปีงบฯ ๖๕ และติดตามความก้าวหน้า **แผนงานที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงิน** กิจกรรมที่ ๑ การศึกษามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนสนใจขอรับเงินกู้จากกองทุนฯ

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล		
มาตรการที่ ๑ การพัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือและกลไกในการบริหารงานกองทุน กฎระเบียบ คู่มือต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ	**๑.๑ พัฒนาเครื่องมือและกลไกในการบริหารกองทุน และกฎระเบียบให้เกิดการทำงานที่คล่องตัว มีความเป็นเอกภาพอย่างมีประสิทธิภาพ** **๑.๒ ทบทวนและปรับปรุง/แก้ไขกฎระเบียบและหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการในการให้การสนับสนุนเงินกองทุนฯ ให้มีประสิทธิภาพ** **๑.๓ พัฒนาหรือปรับปรุงคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ**	**โครงการที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕ ปี (ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)** กิจกรรมที่ ๑ การยกร่างแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ กิจกรรมที่ ๒ การยกร่างกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐ **แผนงานที่ ๒ พัฒนากลไกการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม** กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำข้อมูลสถานภาพโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ กิจกรรมที่ ๒ การจัดอบรมเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ ให้กับ สสภ. และ ทสจ. กิจกรรมที่ ๓ พัฒนาหรือปรับปรุงคู่มือการบริหารงานกองทุน กิจกรรมที่ ๔ จัดทำบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุนจากกองทุนฯ โครงการตามมาตรา ๒๓(๑) **แผนงานที่ ๓ ทบทวน/จัดทำ กฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม** กิจกรรมที่ ๑ ศึกษาทบทวนประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม
มาตรการที่ ๒ : พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม	**๒.๑ การพัฒนาระบบสารสนเทศกองทุนฯ เพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม**	**แผนงานที่ ๑ การพัฒนาระบบสารสนเทศ** กิจกรรมที่ ๑ ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนระยาว พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๕ กิจกรรมที่ ๒ ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล		
มาตรการที่ ๓ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	**๓.๑ จัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กองทุนฯ เชิงรุกให้สอดคล้องตามกลุ่มเป้าหมาย**	**แผนงานที่ ๑ แนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์** กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ กิจกรรมที่ ๒ ดำเนินงานตามแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์
มาตรการที่ ๔ : เสริมสร้างพัฒนาระบบงานภายในองค์กรให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน	**๔.๑ บูรณาการการบริหารความเสี่ยง (Risk Management) การควบคุมภายใน (Internal Control) และการตรวจสอบภายใน (Internal Audit) ให้เกิดความเชื่อมั่นต่อทั้งภายในและภายนอก** **๔.๓ พัฒนาเครื่องมือและระบบสนับสนุนในการตรวจ ติดตามความก้าวหน้า ประเมินผลสัมฤทธิ์ของกิจกรรม/งาน/โครงการ รวมถึงการใช้จ่ายงบประมาณตามแผนให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (Monitor-Assess-Evaluate)** **๔.๔ ส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการปรับปรุงและพัฒนาองค์กร เช่น การสำรวจความพึงพอใจผู้มีส่วนได้เสีย เป็นต้น**	**โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของกองทุนฯ** กิจกรรมที่ ๑ พัฒนาระบบฐานข้อมูล กิจกรรมที่ ๒ ประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ **โครงการที่ ๒ โครงการติดตามประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของการให้การสนับสนุนโครงการของกองทุนฯ ระหว่างปีง พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๒** กิจกรรมที่ ๑ การประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม กิจกรรมที่ ๒ การเผยแพร่ผลสำเร็จในภาพรวมของการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม **โครงการที่ ๓ การติดตามและประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน** กิจกรรมที่ ๑ การติดตามและประเมินผลความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน **แผนงานที่ ๑ การติดตามประเมินผลโครงการ** กิจกรรมที่ ๑ การติดตามโครงการของเจ้าหน้าที่กองทุน/คณะอนุกรรมการฯ/คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม/สสภ./ทสจ. **แผนงานที่ ๒. พัฒนาระบบตรวจสอบ**

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล		
		กิจกรรมที่ ๑ การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง ปี พ.ศ. ๒๕๖๕ กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบบัญชีประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๓ **แผนงานที่ ๓ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย** กิจกรรมที่ ๑ การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔ กิจกรรมที่ ๒ การสำรวจการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกองทุนฯ ประจำปีบัญชี ๒๕๖๔ กิจกรรมที่ ๓ การจัดทำรายงานประจำปีกองทุนฯ ปี ๒๕๖๓
มาตรการที่ ๕ การบริหารทรัพยากรบุคคล ให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ	**๕.๑ ทบทวนแผนยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลกองทุนสิ่งแวดล้อม ๖๐ – ๖๕** **๕.๒ สร้างวัฒนธรรมองค์กรให้ทำงานแบบมีส่วนร่วม การทำงานเป็นทีม และมีการบูรณาการร่วมกัน** **๕.๓ สนับสนุนให้บุคลากรของกองทุน มีการพัฒนาความรู้อย่างต่อเนื่อง มีการแบ่งปันแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ และพัฒนาต่อยอดการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้** **๕.๔ ทบทวนโครงสร้างการบริหารงานกองทุน กองทุนสิ่งแวดล้อม ให้เกิดการทำงานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ และเพื่อรองรับภารกิจและอำนาจ**	**แผนงานที่ ๑ การบริหารทรัพยากรบุคคล** กิจกรรมที่ ๑ การทบทวนแผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกองทุนฯ ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ และแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากร ๖๕ กิจกรรมที่ ๒ การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลปี พ.ศ. ๒๕๖๔ ภายใต้แผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ **แผนงานที่ ๒ การเสริมสร้างเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้** กิจกรรมที่ ๑ เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรภายใต้แนวคิดหลักธรรมาภิบาล กิจกรรมที่ ๒ โครงการภายใต้แผนงานเสริมสร้างการจัดการความรู้

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล		
	หน้าที่ตามร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... **๕.๕ ทบทวนคำบรรยายลักษณะงาน (Job Description) และมาตรฐานกำหนดตำแหน่งให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจงาน**	
กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ		
มาตรการที่ ๑ ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓ (๑) – (๔) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	**๑.๑ สนับสนุนโครงการตามยุทธศาสตร์ที่กำหนดให้เป็นวาระเร่งด่วนที่ต้องดำเนินการตามนโยบายรัฐบาล**	**แผนงานที่ ๑ การวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมของโครงการ** กิจกรรมที่ ๑ การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการมลพิษ กิจกรรมที่ ๒ การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ
มาตรการที่ ๒ เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม	**๒.๑ สนับสนุนการริเริ่มโครงการเชิงนวัตกรรมด้านการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**	**แผนงานที่ ๑ การบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา เพื่อพัฒนาโครงการด้านการจัดการมลพิษ ตามนโยบายเร่งด่วนและยุทธศาสตร์ของประเทศ** กิจกรรมที่ ๑ การประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษา เพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการด้านการจัดการมลพิษ
กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัว		
มาตการที่ ๑ : การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับประเด็นตามแผนปฏิรูปประเทศด้าน	**๑.๑ แก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ .ศ . ....ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	**แผนงานที่๑ แก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** กิจกรรมที่ ๑ การเตรียมยกร่างกฎหมายลำดับรอง

กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล		
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม		
<u>มาตรการที่ ๒</u> การพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ ะมีความคล่องตัว	**๒.๒ ศึกษาความเหมาะสมของกองทุนสิ่งแวดล้อมต่อการขับเคลื่อนนโยบาย ยุทธศาสตร์ของประเทศด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาทางเลือกและความเหมาะสมเกี่ยวกับสถานะของกองทุนสิ่งแวดล้อม ทั้งการแนวทางของโครงสร้างองค์กร กลไกการบริหารงาน แหล่งรายได้และวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน**	**แผนงานที่ ๑ ดำเนินการเตรียมความพร้อมพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ตามแผนการปฏิรูปประเทศ** <u>กิจกรรมที่ ๑</u> การเตรียมความพร้อมการปรับโครงสร้างการบริหาร <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การการศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษี ค่าธรรมเนียม หรือมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนฯ

แผนปฏิบัติงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ภายใต้แผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔)

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
กลยุทธ์ที่ ๑ การพัฒนาศักยภาพทางการเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม											
<u>มาตรการที่ ๑</u> เพิ่มศักยภาพในการระดมทุนจากแหล่งรายได้เข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม											
แผนงานที่ ๑ แผนการจัดหารายได้	เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อม อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	สามารถจัดหารายได้เข้ากองทุนสิ่งแวดล้อมได้ตามแผนจัดหารายได้	- มีแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕) จำนวน ๑ แผน - ระดับความสำเร็จการดำเนินการตามแผนจัดหารายได้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๕	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> จัดทำ/ทบทวน แผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕)	๑) ติดตามแผนจัดหารายได้ พ.ศ. ๒๕๖๔ ๒) ยกร่างแผนการทบทวนการจัดหารายได้กองทุนสิ่งแวดล้อม ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕ (ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕) ๓) จัดทำวาระนำเสนอคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายฯ เพื่อพิจารณา		←→	←→	←→	-	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๔) จัดทำวาระนำเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณา						
				กิจกรรมที่ ๒ ขอรับการสนับสนุนงบประมาณแผ่นดิน	๑) วิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเงิน ๒) จัดทำคำขอตั้งงบประมาณแผ่นดินประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ ๓) เตรียมข้อมูลประกอบการชี้แจงตามขั้นตอนการพิจารณาคำของบประมาณแผ่นดิน ๔) จัดทำแผนการใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน	←	←	←	←	-	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๓ การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับ ตามมาตรา ๒๒ (๓) แห่ง พรบ.สิ่งแวดล้อม พ.ศ. ๒๕๓๕	๑. รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานจัดเก็บค่าบริการและค่าปรับ ตามมาตรา ๒๒ (๓) แห่ง พรบ. สิ่งแวดล้อม ๒๕๓๕ ๒. จัดประชุมหารือร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๓. ลงพื้นที่ อปท. ๔. สรุปผลการดำเนินงาน	←	→	→	→	๒๐๑,๖๐๐	กตป.
แผนงานที่ ๒ การประสานการขอรับการสนับสนุนเงินจากองค์กรต่างประเทศเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อให้มีเงินสนับสนุนจากองค์กรต่างประเทศเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	มีแหล่งรายได้จากองค์กรระหว่างประเทศเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม	จำนวนแหล่งรายได้จากองค์กรระหว่างประเทศเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่า ๑ แหล่ง	กิจกรรมที่ ๑ ประสานกองทุนภูมิอากาศสีเขียว	๑) ประสานงานกับสำนักงานเลขาธิการกองทุนภูมิอากาศสีเขียว ภายหลังการส่งสมัครเป็นหน่วยงานที่ได้รับการรับรองจากกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (Direct Access Entity: DAE) ๒) ประสานการดำเนินงานกับองค์กรความร่วมมือระหว่างประเทศของเยอรมัน (GIZ) ภายใต้โครงการเสริมสร้าง	←	→	→	→	๓๕,๐๐๐ (ค่าใบสมัคร)	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					ศักยภาพและเตรียมความพร้อมของกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อการดำเนินงานร่วมกับกองทุนภูมิอากาศสีเขียว (GCF Readiness III)						
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การประสานความร่วมมือภายใต้แผนงานการปกป้องสภาพภูมิอากาศในระดับสากล (IKI)	๑) ประสานงานกับ กปอ. และ GIZ เพื่อเตรียมการดำเนินการในฐานะ Thailand National Climate Innitiative (ThaiCI) ๒) กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินโครงการ IKI	◄	─	─	►		

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
<u>มาตรการที่ ๒</u> เพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม											
แผนงานที่ ๑ แผนการจัดสรรเงิน	เพื่อเป็นแนวทางการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้ง	จัดสรรเงินกู้ และเงินอุดหนุนเป็นไปตามแผนการจัดสรร	- แผนจัดสรรเงินฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ จำนวน ๑ ฉบับ - ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามแผนจัดสรรได้อย่างน้อย ร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> จัดทำแผนจัดสรรเงินกองทุนฯ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๕ และติดตามความก้าวหน้า	๑) รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลประกอบการจัดทำแผนจัดสรร เงินกองทุนฯ พ.ศ. ๒๕๖๒ ๒) ติดตามผลการจัดสรรเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมและรายงานผลให้คณะกรรมการกองทุนฯ ทราบเป็นราย ไตรมาส ๓) จัดทำร่างแผนจัดสรรเงินกองทุนฯ พ.ศ. ๒๕๖๕ และนำเสนอ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณา	↔			↔	-	กนผ.
แผนงานที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงิน	เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดสรรเงินโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมาย	จัดสรรเงินกู้ และเงินอุดหนุนเป็นไปตามแผนจัดสรร	ระดับความสำเร็จในการดำเนินการตามกิจกรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การศึกษามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนสนใจขอรับเงินกู้จากกองทุนฯ	๑) ประสานหารือกับธนาคารกรุงไทย ๒) ศึกษา วิเคราะห์มาตรการจูงใจเงินกู้กองทุน ๓) เสนอ กก.กองทุนพิจารณา	↔				-	กนผ. กวล. ธนาคารกรุงไทย
						↔	↔				

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
กลยุทธ์ที่ ๒ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ และมีธรรมาภิบาล											
<u>มาตรการที่ ๑</u> การพัฒนา/ปรับปรุงเครื่องมือและกลไกในการบริหารงานกองทุน กฎระเบียบ คู่มือต่างๆ เพื่อขับเคลื่อนการทำงานให้มีประสิทธิภาพ											
โครงการที่ ๑ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมในระยะ ๕ ปี (๖๖ – ๗๐)	เพื่อกำหนดนโยบายและแผนมาตรการ ในการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖– ๒๕๗๐)	นโยบายและแผนมาตรการการบริหารงานกองทุน สิ่งแวดล้อม ในระยะ ๕ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐)	ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การยกร่างแผนปฏิบัติการระยะยาวกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี ๖๖ – ๗๐ <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การยกร่างกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ปี ๖๖– ๗๐	๑) ยกร่าง TOR โครงการว่าจ้าง ๒) ดำเนินการจัดซื้อจัดจ้าง ๓) ยกร่างแผนปฏิบัติการระยะยาว ๔) ยกร่างกรอบทิศทางการสนับสนุนเงินกองทุน	←→	←→	→→	→→	๓,๐๐๐,๐๐๐ บาท (งบรายจ่ายอื่น)	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
แผนงานที่ ๒ พัฒนากลไกการติดตามประเมินผล	เพื่อพัฒนากลไกในการติดตามประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ	มีกลไกในการติดตามประเมินผลโครงการอย่างมีประสิทธิภาพ	ระดับความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนากลไกการติดตามประเมินผล ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำข้อมูลสถานภาพโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนฯ	๑) รวบรวมข้อมูล ๒) จัดทำข้อมูลสถานภาพโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ทุกไตรมาส	←	→	→	→	-	กตป.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การจัดอบรมเรื่องการติดตามและประเมินผลโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ ให้กับ สสภ. และ ทสจ.	๑) จัดเตรียมข้อมูล ๒) จัดอบรม ให้กับ สสภ. และ ทสจ.	←	→			๕๗๓,๗๐๐	กตป.
				<u>กิจกรรมที่ ๓</u> พัฒนาหรือปรับปรุงคู่มือการบริหารงานฯ	๑. ปรับปรุงข้อมูลในการจัดทำคู่มือ ๒. ดำเนินการจ้างพิมพ์ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	←	→			๒๐,๐๐๐	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๔ การจัดทำบันทึกข้อตกลงการรับเงินอุดหนุนจากกองทุนฯ โครงการตามมาตรา ๒๓ (๑	๑) ยกร่างเสนอกลุ่มงานนิติการพิจารณาให้ความเห็น ๒) ปรับปรุงร่างบันทึกข้อตกลงตามข้อคิดเห็นของกลุ่มงานนิติการ และเสนอผู้บริหาร ให้ความเห็นชอบ ๓) ประสาน อปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ได้รับการสนับสนุนเพื่อเข้าร่วมการลงนามในบันทึกข้อตกลง	←→		←→	←→	-	กวล.
แผนงานที่ ๓ การทบทวน/จัดทำกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อทบทวนกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม	กฎระเบียบสามารถขับเคลื่อนการบริหารกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	- ข้อเสนอการทบทวนกฎระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม ๑ ฉบับ	กิจกรรมที่ ๑ ศึกษาทบทวนประกาศและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) ทบทวน ปัญหา อุปสรรคการบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมที่อยู่ภายใต้ประกาศ/ระเบียบที่มีอยู่ ๒) รับฟังความคิดเห็นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและเจ้าหน้าที่กองทุน	←→	←→			-	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๓) ข้อเสนอ/ยกร่าง การปรับแก้ไขประกาศ/ระเบียบ ของการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม			←	→		
มาตรการที่ ๒ พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อม											
แผนงานที่ ๑ การพัฒนาระบบสารสนเทศ	เพื่อให้ระบบสารสนเทศกองทุนฯ นำไปใช้ในการบริหารจัดการกองทุนสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ระบบสารสนเทศกองทุนสิ่งแวดล้อมมีประสิทธิภาพ	- แผนปฏิบัติการดิจิทัลประจำปี ๒๕๖๕ จำนวน ๑ แผน - ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนสิ่งแวดล้อมประจำปี ๒๕๖๔ ได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนระยาว พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕	๑) ทบทวนแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนระยาว ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ และจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ๒) นำเสนอคณะทำงานพัฒนาระบบสารสนเทศและประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) นำเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อพิจารณา	←	→	→	→		กลก.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ	ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการดิจิทัลกองทุนสิ่งแวดล้อมประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔	←	→	→	→	๔๔๓,๓๐๐	กลก.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๔							
<u>มาตรการที่ ๓</u> การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เชิงรุก เพื่อเพิ่มระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของกองทุนสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม											
แผนงานที่ ๑ แนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	เพื่อให้มีแนวทางการประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อมให้เป็นที่รู้จักแก่สาธารณชน	กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามแนวทางสื่อสารประชาสัมพันธ์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	ยกร่างแนวทางการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ประจำปี	←→				๒,๔๖๘,๓๒๐	กลก.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> ดำเนินงานตามแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	ดำเนินการตามแนวทางการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กองทุนสิ่งแวดล้อม		←→	←→	←→		กลก.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
<u>มาตรการที่ ๔</u> เสริมสร้างพัฒนาระบบงานภายในองค์กรให้เป็นองค์กรธรรมาภิบาลที่มีความเข้มแข็ง โปร่งใส ต่อผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสาธารณชน											
โครงการที่ ๑ โครงการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประเมินผลลัพธ์และผลกระทบของกองทุนฯ	เพื่อให้มีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการประเมินความคุ้มค่าในการจัดตั้งกองทุนสิ่งแวดล้อม	ระบบฐานข้อมูลสารสนเทศของกองทุนสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ในการประเมินความคุ้มค่าของการจัดตั้งทุนหมุนเวียน	ระดับความสำเร็จในการจัดทำระบบฐานข้อมูลของกองทุนสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> พัฒนาระบบฐานข้อมูล <u>กิจกรรมที่ ๒</u> ประเมินผลลัพธ์และผลกระทบ	๑) รวบรวมรายละเอียดข้อมูลที่มีอยู่ ๒) ศึกษารูปแบบฐานข้อมูล ๓) ออกแบบและจัดทำระบบฐานข้อมูลต้นแบบ ๔) ทดลองใช้งาน ๕) จัดทำคู่มือการใช้งานระบบฐานข้อมูลของกองทุนสิ่งแวดล้อม	←	—	—	→	๑,๕๐๐,๐๐๐ (งบรายจ่ายอื่น)	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
โครงการที่ ๒ โครงการติดตามประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของการให้การสนับสนุนโครงการของกองทุนฯ ระหว่างปีงบฯ ๓๕ – ๖๒	เพื่อประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของการให้การสนับสนุนโครงการของกองทุนระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๒ และเผยแพร่	ความคุ้มค่าของการให้การสนับสนุนโครงการของกองทุนสิ่งแวดล้อมระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๓๕ – ๒๕๖๒	ระดับความสำเร็จในการดำเนินโครงการติดตามประเมินผลสำเร็จ ฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑๐๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การประเมินผลสำเร็จในภาพรวมของการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม <u>กิจกรรมที่ ๒</u> การเผยแพร่ผลสำเร็จในภาพรวมของการสนับสนุนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	๑) รวบรวม และศึกษาข้อมูลโครงการที่ ๒) กำหนดกรอบแนวคิดในการติดตามประเมินผลสำเร็จของโครงการ ๓) กำหนดเกณฑ์การจำแนกและคัดเลือกโครงการที่จะนำมาประเมินผลสำเร็จ ๔) วิเคราะห์และประเมินผลสำเร็จของโครงการ ๕) สรุปผลการติดตามประเมินผลสำเร็จในภาพรวมและข้อเสนอแนะ ๖) จัดทำเอกสารเผยแพร่ผลสำเร็จ	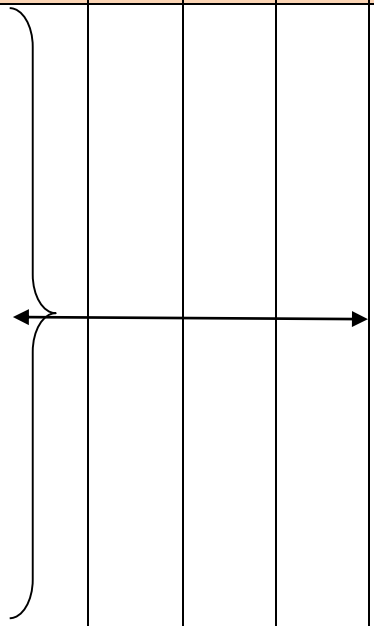				๓,๐๐๐,๐๐๐ (งบรายจ่ายอื่น)	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
โครงการที่ ๓ การติดตามและประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน	เพื่อประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม	โครงการที่ได้รับการสนับสนุนมีความคุ้มค่า ทั้งในด้าน ประสิทธิผล ประสิทธิภาพ และผลกระทบ	รายงานการประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนสิ่งแวดล้อม ๑ เรื่อง	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การติดตามและประเมินความคุ้มค่าของโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุน	๑) กำหนดเกณฑ์การประเมินความคุ้มค่าโครงการ ๒) รวบรวมรายชื่อที่ต้องประเมินความคุ้มค่า ๓) เสนอคณะอนุกรรมการพิจารณาเกณฑ์และรายชื่อโครงการ ๔) ลงพื้นที่เพื่อประเมินความคุ้มค่า ๕) จัดทำ ร่าง รายงานการประเมินความคุ้มค่าโครงการ ๖) เสนอคณะทำงาน ๗) เสนอคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณา	←	←	←	←	๙๕๕,๗๔๐	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
แผนงานที่ ๑ การติดตามประเมินผลโครงการ	เพื่อติดตามการดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนการดำเนินงาน	โครงการที่สามารถดำเนินโครงการเป็นไปตามแผนการดำเนินงานโครงการที่ได้รับอนุมัติ	ระดับความสำเร็จในการติดตามผลการดำเนินโครงการไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การติดตามโครงการของเจ้าหน้าที่กองทุน/คณะอนุกรรมการฯ/คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อม/สสภ./ทสจ.	๑) ประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และอนุกรรมการ ๒) ขออนุมัติปฏิบัติราชการต่างจังหวัด ๓) รวบรวมผลสำเร็จจากการดำเนินโครงการในพื้นที่ ๔) จัดทำรายงานการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการเพื่อเสนอคณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมเพื่อทราบ	←	→	→	→	๔๔๗,๗๕๐	กวล. กวท.
แผนงานที่ ๒ พัฒนาระบบตรวจสอบ	เพื่อให้การบริหารงานกองทุนสิ่งแวดล้อมมีการทำงานยึดหลักธรรมาภิบาล	กองทุนสิ่งแวดล้อมมีระบบการตรวจสอบ	ระดับความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงปีงบฯ ๖๕	๑) รวบรวมความเสี่ยง ๒) จัดลำดับความเสี่ยง ๓) จัดทำแผนบริหารความเสี่ยงและคู่มือบริหารความเสี่ยง ๔) เสนอพิจารณาตามขั้นตอน	←	→	→	→	๔,๑๐๐	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๒ การตรวจสอบบัญชีประจำปี ๖๓	๑) สตง. แจ้งกำหนดการเข้าตรวจสอบบัญชี ๒) ดำเนินการตรวจสอบ ๓) สตง. จัดทำหนังสือแจ้งผลการตรวจสอบบัญชี					๑,๖๐๐,๐๐๐	กตป.
แผนงานที่ ๓ ความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	เพื่อสำรวจความพึงพอใจของกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจในการให้บริการของกองทุนสิ่งแวดล้อม	กลุ่มเป้าหมายมีความพึงพอใจกองทุนสิ่งแวดล้อมไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	กิจกรรมที่ ๑ การสำรวจความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประจำปีงบฯ ๖๔	๑) รวบรวมรายชื่อกลุ่มเป้าหมาย ๒) ส่งแบบสอบถามให้กรมบัญชีกลาง และบริษัทที่ปรึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ๓) ดำเนินการสำรวจความพึงพอใจ			→	→	๑๕๐,๐๐๐	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				กิจกรรมที่ ๒ การสำรวจการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของกองทุนฯ ประจำปีบัญชี ๖๔	๑) สำรวจการรับรู้ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย ๒) รวบรวม วิเคราะห์ ประมวลผล จัดทำรายงานผลสำรวจการรับรู้ ๓) เสนอข้อคิดเห็นต่อการปรับปรุงการสนับสนุนเงินของกองทุนสิ่งแวดล้อม					๑๐๐,๐๐๐	กตป.
				จกรรมที่ ๓ รจัดทำรายงาน ะจำปีกองทุนฯ ๖๓	๑) รวบรวมข้อมูล ๒) ยกร่าง ๓) ประชุมหารือผู้ที่กี่ยวข้อง ๔) เสนอ ผอ.กบก. พิจารณา ๕) ดำเนินการจ้างพิมพ์ตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง					๑๕๒,๑๐๐	กตป.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
<u>มาตรการที่</u> ๕ การบริหารทรัพยากรบุคคล ให้สามารถปฏิบัติงานตอบสนองนโยบาย และยุทธศาสตร์ของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ											
แผนงานที่ ๑ การบริหารทรัพยากรบุคคล	เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาบุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อม	เพื่อให้บุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาศักยภาพอย่างต่อเนื่อง	- แผนยุทธศาสตร์ด้านบริหาร ทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๕ (ฉบับทบทวน ปี พ.ศ. ๒๕๖๕) และแผนปฏิบัติการ จำนวน ๑ แผน - ระดับความสำเร็จในการดำเนินงานตามแผนได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๙๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การทบทวนแผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลกองทุนฯ ๖๐ - ๖๕ และแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากร ๖๕	๑) ศึกษา วิเคราะห์และทบทวนข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรที่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ๒) ทบทวนแผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๐ -๒๕๖๕ และจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๕ ๓) เสนอ ร่าง แผนยุทธศาสตร์ฯ และแผนปฏิบัติการฯ ต่อคณะกรรมการพิจารณาให้ความเห็นชอบ	←→	←→	←→		๓,๕๐๐	กนผ.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การดำเนินงานตามแผนปฏิบัติ	๑) ดำเนินการจัดทำโครงการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร	←→	←→	←→	←→	๓๙๔,๙๐๐	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				การด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ๖๔ ภายใต้แผนการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล ๖๐ - ๖๕	๒) ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนารายบุคคล ๓) ดำเนินโครงการขับเคลื่อนวัฒนธรรมองค์กร ๔) จัดส่งบุคลากรเข้ารับการอบรม/สัมมนา หรือจัดฝึกอบรมในหลักสูตรที่มีความสอดคล้องกับแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๔		←	—	→		
แผนงานที่ ๒ การเสริมสร้างเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	บุคลากรกองทุนสิ่งแวดล้อมได้รับการพัฒนาและมีการเรียนรู้ตลอดเวลา	บุคลากรมีศักยภาพและสามารถขับเคลื่อนองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละของบุคลากรได้รับความรู้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> เสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กรภายใต้แนวคิดหลักธรรมาภิบาล	๑. พิจารณาคัดเลือกหัวข้อการเรียนรู้เพื่อดำเนินโครงการภายใต้การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร ๒. เสนอผู้บริหารพิจารณาอนุมัติเพื่อดำเนินโครงการ ๓. ดำเนินโครงการภายใต้การเสริมสร้างวัฒนธรรมองค์กร	←	—		→	๓๐๐,๐๐๐	กนผ. กบท.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๔.สรุปผลการดำเนินโครงการเสนอผู้บริหาร						
				กิจกรรมที่ ๒ โครงการภายใต้แผนงานเสริมสร้างการจัดการความรู้	๑. พิจารณาคัดเลือกหัวข้อการเรียนรู้เพื่อดำเนินโครงการภายใต้แผนงานเสริมสร้างการจัดการความรู้ ๒. เสนอผู้บริหารพิจารณาอนุมัติเพื่อดำเนินโครงการ ๓. ดำเนินโครงการภายใต้แผนงานเสริมสร้างการจัดการความรู้ ๔. สรุปผลการดำเนินงานโครงการเสนอผู้บริหาร	←	↔	↔	→	๒๕๐,๐๐๐	กลก.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
กลยุทธ์ที่ ๓ การส่งเสริมเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามนโยบายและยุทธศาสตร์ประเทศ											
<u>มาตรการที่ ๑</u> ส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานเพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามมาตรา ๒๓(๑) – (๔) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม											
แผนงานที่ ๑ การวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมของโครงการ	เพื่อวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมของโครงการตามหลักเกณฑ์และระเบียบที่เกี่ยวข้อง	โครงการได้รับการวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมตามขั้นตอน ภายในระยะเวลาที่กำหนด	โครงการได้รับการวิเคราะห์และประเมินความเหมาะสมตามขั้นตอนจนสิ้นสุดกระบวนการพิจารณาของฝ่ายเลขานุการฯ/คณะอนุกรรมการ/คณะกรรมการ อย่างน้อย ร้อยละ ๘๐ ของจำนวนโครงการที่เสนอขอรับการสนับสนุนในปี พ.ศ. ๒๕๖๔	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการมลพิษ	<u>กรณีโครงการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามมาตรา ๒๓(๑)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น (check list) ๒) วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการด้านเทคนิควิชาการ ๓) จัดทำวาระเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านมลพิษให้ความเห็นชอบในหลักการ ๔) สำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการและประชุมให้ข้อคิดเห็นเพื่อการปรับปรุงข้อเสนอโครงการ	←	—	—	→	๒๕๘,๔๕๐	กวล.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					กรณีโครงการผ่านความเห็นชอบในหลักการ ๕) จัดทำวาระเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาในรายละเอียดโครงการหลังจากได้รับข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์ ๖) จัดทำวาระเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาอนุมัติจัดสรร <u>กรณีโครงการเงินกู้ภาคเอกชนตามมาตรา ๒๓(๓)</u> ๑) การตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น ๒) ประสานขอเอกสาร/ข้อมูลประกอบข้อเสนอโครงการเพิ่มเติม ๓) สำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการและประชุมให้ข้อคิดเห็นเพื่อ						

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					ประกอบการจัดทำข้อเสนอโครงการ กรณีโครงการผ่านความเห็นชอบในหลักการ ๔) จัดทำวาระเสนอคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการด้านมลพิษให้ข้อคิดเห็นด้านเทคนิควิชาการ ๕) จัดทำวาระเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาอนุมัติจัดสรรเงิน						
				กิจกรรมที่ ๒ การวิเคราะห์โครงการด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ	<u>กรณีโครงการเงินอุดหนุนตามมาตรา ๒๓(๔)</u> ๑) ตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้น ๒) ให้คะแนนโครงการ (check list) ๓) นำเสนอคณะอนุกรรมการฯ พิจารณาผลคะแนน	←	—	—	→	๔๑๑,๖๐๐	กวท. กวล.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					๔) สำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการและประชุมให้ข้อคิดเห็นเพื่อพัฒนาข้อเสนอโครงการ กรณีโครงการที่ผ่านเกณฑ์คะแนน ๕) ให้ข้อเสนอแนะในการปรับแก้ไขในรายละเอียด ๒ ครั้ง ๖) จัดทำวาระเสนอคณะอนุกรรมการฯพิจารณาในรายละเอียดโครงการ หลังจากได้รับข้อเสนอโครงการที่สมบูรณ์ ๗) จัดทำวาระเสนอคณะกรรมการกองทุนฯ พิจารณาอนุมัติจัดสรร ๘) จัดทำวาระเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ อนุมัติจัดสรรเงิน กรณีวงเงินโครงการเกิน ๕ ล้านบาท						

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
<u>มาตรการที่ ๒</u> **เพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเกี่ยวกับการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม**											
แผนงานที่ ๑ การบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาเพื่อพัฒนาโครงการด้านการจัดการมลพิษตามนโยบายเร่งด่วนและยุทธศาสตร์ของประเทศ	เพื่อบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาข้อเสนอโครงการด้านการจัดการมลพิษ ที่สอดคล้องตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลและยุทธศาสตร์ของประเทศ	ข้อเสนอโครงการด้านการจัดการมลพิษ ที่ได้รับการอนุมัติเพื่อดำเนินการแก้ไขปัญหามลพิษและสิ่งแวดล้อมในระดับพื้นที่ ตามนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลหรือยุทธศาสตร์ของประเทศ	ข้อเสนอโครงการด้านการจัดการมลพิษ ที่มาจากการบูรณาการความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษา จำนวน ๑ โครงการ	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การประสานความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อจัดทำข้อเสนอโครงการด้านการจัดการมลพิษ	๑) การประชุมหารือความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาเพื่อชี้แจงกรอบนโยบาย และแนวทางการจัดทำโครงการ ๒) การลงสำรวจพื้นที่ดำเนินโครงการเพื่อเก็บข้อมูลและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับสถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ ๓) การประสานสถาบันการศึกษาเพื่อให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาข้อเสนอโครงการ ๔) วิเคราะห์ความเหมาะสมของโครงการ และจัดทำวาระเพื่อเสนออนุกรรมการฯ พิจารณาให้ความเห็นชอบ ๕) เสนอโครงการ	←	—	—	→	-	กวล.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
					ต่อคณะกรรมการกองทุนฯ ให้ความเห็นชอบ						
กลยุทธ์ที่ ๔ การเตรียมความพร้อมปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และคล่องตัว											
<u>มาตรการที่ ๑</u> การปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับประเด็นตามแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม											
แผนงานที่ ๑ **แก้ไขปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. .... ให้สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**	เพื่อให้กองทุนสิ่งแวดล้อม มีความคล่องตัวในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ	กองทุนสิ่งแวดล้อมมีความคล่องตัวในการบริหารงานในการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมสามารถดำเนินการได้ตามวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งกองทุน	ร้อยละความสำเร็จในเข้าร่วมให้ข้อคิดเห็นต่อการปรับปรุงร่างพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ... ที่อยู่ระหว่างการพิจารณา	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การเตรียมยกร่างกฎหมายลำดับรอง	๑) ติดตามความก้าวหน้าในการตรวจพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ๒) ปรับแก้ไขร่าง พรบ. สิ่งแวดล้อม ตามประเด็นข้อคิดเห็นจากที่ประชุมพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฯ ๓. เข้าร่วมประชุมพิจารณาให้ข้อมูล/ข้อเสนอแนะต่อร่างพระราชบัญญัติฯ	←	→		↔	-	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
มาตรการที่ ๒ การพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระ และมีความคล่องตัว											
แผนงานที่ ๑ **ดำเนินการเตรียมความพร้อมพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อม ตามแผนการปฏิรูปประเทศ**	เพื่อพัฒนากองทุนสิ่งแวดล้อมให้มีความเป็นอิสระสอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ	องค์กรมีความพร้อมในการขับเคลื่อนตามแผนปฏิรูปประเทศ	แนวทางการเตรียมความพร้อมของกองทุนสิ่งแวดล้อม ได้รับการขับเคลื่อนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐	<u>กิจกรรมที่ ๑</u> การเตรียมความพร้อมการปรับโครงสร้างการบริหาร	๑) นำเสนอทางเลือกในการปฏิรูปกองทุนสิ่งแวดล้อมแก่ผู้บริหาร ๒) ยกร่างแนวทางการเตรียมความพร้อมของกองทุนสิ่งแวดล้อม เสนอผู้บริหาร สผ. ๓) ขับเคลื่อนการดำเนินการตามแนวทางเตรียมความพร้อมของกองทุนสิ่งแวดล้อม	←→	←→	←→	←→	-	กนผ.
				<u>กิจกรรมที่ ๒</u> การศึกษาแนวทางการจัดหาแหล่งรายได้จากภาษีค่าธรรมเนียม หรือ	๑) นำผลการประชุมคณะอนุกรรมการกำกับแหล่งรายได้ภาษีฯ มาวิเคราะห์สังเคราะห์ ๒) ยกร่างแนวทางความเป็นไปได้ในการจัดหารายได้		←→	←→	←→	๒๐,๐๐๐	กนผ.

แผนงาน/โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	ตัวชี้วัดและเป้าหมายของแผนงาน	กิจกรรม	ขั้นตอน	ระยะเวลา				งบประมาณ (บาท)	ผู้รับผิดชอบ
						ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔		
				มาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนฯ	จากภาษี ค่าธรรมเนียม หรือมาตรการทางการเงินเข้าสู่กองทุนสิ่งแวดล้อม ๓) จัดประชุมคณะอนุกรรมการแหล่งรายได้ภาษีเพื่อพิจารณาแนวทางที่เป็นไปได้ ๔) เสนอผู้บริหาร สผ. เพื่อพิจารณามอบแนวทางในการดำเนินงานขับเคลื่อน				←→ ←→		
รวมวงเงินทั้งสิ้น						๑๖,๒๙๐,๐๖๐					

สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อาคารทิปโก้ ๒ เลขที่ ๑๑๘/๑ ซอยพิบูลวัฒนา ๗ ถนนพระรามที่ ๖
แขวงพญาไท เขตพญาไท กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐
โทรศัพท์ ๐๒ – ๒๖๕ – ๖๕๙๗ – ๘
โทรสาร ๐๒ – ๒๖๕ – ๖๕๘๘
http://envfund.onep.go.th